KATECHISMUS NAUK ŽELEZNIČNÍCH SVAZEK II.

ŽELEZNIČNÍ ZEMĚPIS

MOCNÁŘSTVÍ RAKOUSKO-UHERSKÉHO

(ZEMÍ NA RADĚ ŘÍŠSKÉ ZASTOUPENÝCH.)

SEPSAL

JINDŘICH FIŠER,

REVIDENT C. K. ŘED. RAK. ST. DRAH
V PRAZE.

S 10 ŽELEZNIČNÍMI MAPKAMI.

PRAHA.

NÁKLADEM KNIHTISKÁRNY L. ŠTORKÁN A AL. JAROŠ, PRAHA-ŽIŽKOV,
HUSOVA TŘ. ČÍS. 68.

Úvod.

Při sepisování této pomůcky, veden jsem byl snahou podati pokud možná stručný nástin železničních sítí v naší nejbližší oblasti, abych nejširší vrstvy příslušníků okřídleného kola seznámil v prvé řadě s tratěmi, kterými projíždí, a pak s těmi, které s nimi sousedí. Přechodní a přípojné stanice na tratě zahraničné, jakož i na dráhy soukromé důležitým jsou činitelem v povšechné službě železniční i pokusil jsem se i v tom směru podati co možná obraz nejúplnější. Ačkoliv by bylo záhodno vydati povšechný zeměpis železniční, držel jsem se přesně zde naznačených rysů, abych snad dlouhými výklady o věcech našim vrstvám méně známých a nutných neubíral chuti poznati své nejbližší okolí a tím usnadniti si jednak přípravu ku zkouškám, jednak ozbrojiti se i nejnutnějšími vědomostmi vůči obecenstvu, které různými otázkami do nemilých rozpaků přivésti může našince té věci neznalého. Poznej svou vlast! heslem má býti každého jednotlivce. Poznej vlastní železnice! budiž heslem naším. —

Pisatel.

Pojednání všeobecné.

Zeměpis čili geografie (z řeckého) jest věda, která nás seznamuje s naší zemí. Dle toho, ku kterým předmětům nebo poměrům buď celé země buď jejích částí se vztahuje, dělí se na zeměpis matematický čili hvězdářský, který líčí zemi jakožto část všehomíra a pravidly matematickými čili počtářskými určuje poměr její k jiným tělesům nebeským naší sluneční soustavy, na zeměpis fysikální (zemězpytný), který zkoumá povahu země a veškeré úkazy na ní se objevující hledí objasniti pomocí známých zákonů fysikálních.

Dále máme zeměpis politický, popisující zemi jako bydliště člověka, popisuje rozdílné části její dle poměrů státních, náboženských společenských, živnostních atd. a konečně zeměpis železniční, jehož úkolem jest popisovati zemi vzhledem na tratě železniční, které jako mohutná síť železná obetkává obě naše polokoule světové spojujíc jih se severem, západ s východem, umožňujíc tak vzájemné styky národů nejvzdálenějších v době co možná nejkratší.

Kdybychom byli mohli pohlédnouti s výšin nebeských na zemi naši před necelými 90 lety, byli bychom ji viděli protkánu mohutnými řekami, po nichž plouly lodě, byli bychom uzřeli světlé pruhy silnic, po nichž těžké povozy, tažené silnými koni, pozvolným tempem v před se ubíraly, avšak marně oko naše bylo by pátralo po lesklých oněch hadovitých prutech, které

ve smělých křivkách plazí se všemi možnými směry po naší zeměkouli. Tenkrát ještě železnic nebylo. — Až do roku 1827 ba možno říci 1830 sloužilo dopravě v našich zemích kolo na suché zemi a veslo na vodě. Železných drah, jako skutečného dopravního prostředku, počalo se užívati v říši naší až v druhé polovici 19. století t. j. kolem roku 1850. S počátku vyhýbaly se železnice co možná každé vyvýšenině, pomalu však přemáhaly všeliké překážky přírodní a nyní směle vystupují do příkrých výšin, překračují po mostech řeky a údolí, ano prostupují uměle vrtanými tunely spousty horské.

Nejvelkolepějším dílem technickým, kterým dráhy naše před cizinou honositi se mohou, jest tunel Arlberský, kde inženýři dokázali, že příroda ve své mohutnosti a síle ustoupiti musí důmyslu a důvtipu člověka a že kámen sebe tvrdší, zdolán býti může rukou pilnou. Dráha arlberská poskytuje celou řadu zajímavostí hodných obdivu. Trisannský viadukt výše jmenované dráhy o délce 255 m., spočívající na čtyřech mohutných obloucích, z nichž prostřední má 120 metrů světlosti a 86 m. výšky, a klenoucí se nad řekou Trisannou představuje sám dílo velkolepé. Pod tímto mostem nalézají se elektrické závody největší z celého Rakouska. Dráha tato i s mostem odevzdána byla veškeré dopravě r. 1884. — Mezi stanícemi sv. Antonín a Langen, jest tunel arlberský, jehož stavba trvala plná tři léta (1880—1883). Týž jest 10.270 m. dlouhý, o dvojí koleji a stavba jeho vyžadovala 32 milionů korun nákladu. Jízda tunelem trvá 17 minut. Vjezd vykazuje 2‰ (2 m. na 1000 m.) stoupání, načež trať klesá o spádu 15‰ a vyúsťuje bezprostředně u stanice Langen, ve Vorarlbergu. Sv. Antonín leží v Tyrolsku, Langen ve Vorarlbergu a požívá světového jména jako vzduchové lázeňské místo.

Zmínky zasluhuje též dráha na Semmering, jakož dráha tyrolská „Stubailtalbahn“. Po příkrých stěnách hory Isek táhnou se kolejnice od Inšpruku v serpentinách o stoupání 45‰ v délce 19 km. až ku st. Fulpmes. Při dráze té poprvé bylo použito síly elek-

trické v Tyrolsku jako síly přítažlivé. I v Čechách nalézáme mnohé velkolepé stavby, z nichž želez. most u Červené v Písecku zaujímá jedno z předních míst.

Pohlédneme-li na železniční mapu našeho mocnářství (bez níž učení zeměpisu není možné) vidíme na první pohled, že nejhustší síť drah železných jest v severních Čechách, kde jednak četné průmyslové závody, jednak množství uhelných dolů bylo pohnutkou k jich stavbě. Důmyslně, na základě obchodní politiky zřizovány i četné tratě, které přímým svým spojením se státy sousedními umožňují vývoz i dovoz tovarů i potřeb životních. Největší počet přechodních stanic má mocnářství Rakousko-uherské do říše Německé, jichž jest bezmála 40. (Bavory 11, Sasko 13, Prusko a Prus. Slezsko 16), do Ruska 4, do Rumunska 5, do Srbska 1, do Bosny 2, do Italie 5, do Švýcar 2). Ku doplnění železničních sítí nutno počítati i vodní dráhy po moři Středozemním, po jezeře Bodamském i po Dunaji. Dopravu po Středozemním moři Terst-Benátky, jakož i po jezeře Bodamském obstarává rakouský Lloyd, dopravu podél břehů dalmatských společnosti Uhersko-Chorvatské, a provoz po Dunaji, jakož i po Labi (pokud jest splavné) od Ústí do Podmoklí a dále do Saska obstarávají soukromé společnosti.

Jak úžasně vzrůstala délka železných tratí, posouditi možno dle toho, že v roce 1850 bylo pouze 38.000 v následujících 25 létech dostoupila úhrnná délka drah 300.000 a koncem r. 1909 dokonce 950.000 km. celkové délky. Skoro polovinu délky veškerých tratí na světě 480.000 km. má Amerika, pak následuje Evropa s 320.000, Asie s 88.000, Australie s 29.000 a konečně Afrika s 28.300 km. žel. drah. — Co se týče jednotlivých států má (mimo Severo-Americké státy) nejvíce drah Německo 58.000, Rusko 56.000, Francie 48.000, Angl. Indie 45.000, Rakousko-Uhersko 44.000, Velká Britanie 37.000, Kanada 35.000. Z ostatních států má každý méně než 20.000 km. drah.

Délka tratí v jednotlivých zemích rakouských na říšské radě zastoupených jeví se následovně:

Čechy	6650 km.
Halič	4300 km.
Rakousy Dolní	2300 km.
Morava	2000 km.
Přímoří	1600 km.
Štyrsko	1430 km.
Tyroly s Vorarlbergem . .	1040 km.
Rakousy Horní	990 km.
Slezsko	650 km.
Krajina	600 km.
Korutany	590 km.
Bukovina	580 km.
Solnohrady	420 km.
Dalmacie	250 km.
Úhrnem . .	23.400 km.

Uhry 20.400, Bosna 1.100 km.

Samozřejmo, že kdo opravdově osvojiti si chce znalost jednotlivých tratí, musí při ruce vždy míti železniční mapu. Nazíráním na mapu nejen že vštípí si v paměť název jednotlivých tratí, ale nabude i správného a přesného přehledu zvláště stanic přechodních, bez čehož neobejde se nikdo, kdo za vzdělaného pokládati se chce, tím méně pak železniční úředník i průvodčí vlaku, který v každé době připraven býti musí, aby potřebné informace podal obecenstvu. Směry tratí i stanice přechodní, vlastně jejich znalost, jest nezbytnou zvláště pro úředníka zboží expedujícího, neboť při expedici přední místo zaujímá stanice, kde zboží naše trati opouští, aby dopraveno bylo po trati cizí.

Pro dopravu zboží směrodatny jsou předpisy, týkající se výhradně dopravy nákladové, které namnoze liší se podstatně od oněch, jimiž řídí se osobní doprava. Doprava čili směr, kudy zboží dopraveno býti má řídí se dle časového zatížení jednotlivých tratí a zvláštními předpisy o cestách či routách hledí se odpomoci možnému přetížení té neb oné trati, kdežto doprava osobní, jsouc vázána zvyklostí i pohodlím obecenstva, zůstává po delší dobu nejméně půlroční ne-

změněnou a uvádí se obecenstvu ve známost veřejně publikovanými jízdními řády.

Jízdní řády, dle nichž řídí se doprava vlaková, sestaveny jsou dle různých dob časových.

Pošty, dráhy a telegrafy řídí se v rakousko-uherské říši časem středoevropským, t. j. místním časem poledníku vzdáleného o 15° na východ od poledníku grenwichského (poledníku jdoucího přes Nymburk, Jindř. Hradec atd.). Nádražní hodiny v místech východně od tohoto poledníku ležící jsou proti místnímu času opozděny, v místech západně od poledníku ležící, se předcházejí.

Patnáctý poledník od Greenwiče jde v Cechách přes vrch Ještěd k Mnich. Hradišti, Nymburku, k Pečkám, ke Kouřimi, k Jindř. Hradci a dále ke stanici Cmuntu v Dolních Rakousích. Na všech místech, ležících u této myšlené čáry (k severu i k jihu prodloužené), shodují se obyčejné hodiny s hodinami nádražními. V každém místě, které leží od této čáry o 28 km. na západ, jdou obyčejné hodiny o minutu „napřed" (v Praze tedy asi o 2 minuty, ačkoliv zaveden i v Praze středoevropský čas, v Plzni o 6 minut, v Chebu asi o 11 min.). Naproti tomu jdou obyčejné hodiny proti nádražním „pozdě" ve všech místech od Nymburka na východ, a to: v Pardubicích asi o 3 minuty, v České Třebové asi o 6 minut atd.

Středoevropským časem řídí se (a také se sestavují) jízdní řády pro: Německo, Italii, Dánsko, Švédsko a Norvéžsko, Švýcary, Srbsko a západní trati turecké.

Mimo to rozeznává se:

1. Západoevropský čas platný pro Belgii, Velkou Britanii a Španělsko.

2. Amsterodámský čas pro Nizozemí.

3. Východoevropský čas pro Bulharsko, Rumenii a východní Turecko.

4. Pařížský čas pro Francii.

5. Lisabonský čas pro Portugalsko.

6. Athenský čas pro Řecko.
7. Petrohradský čas pro Rusko.

K vůli snažšímu pochopení slouží následující porovnání: Je-li v Neapoli 12 hod., jest ve Vídni 12.08, v Brně 12.09, v Budapešti 12.19, ve Varšavě 12.27, v Cařihradě 12.58, v Petrohradě dokonce 1.04, v Berlíně 11.56, v Drážďanech a Terstu 11.57, v Mnichově 11.49, v Hamburku 11.42, v Stuttgartu 11.39, v Paříži 11.12, v Londýně 11.02 a v Madridě 10.47.

Vezme-li se středoevropský čas 12 hod. pol. za měřítko, pak jeví se rozdíly v časech, dle nichž řídí se jízdní řády zemí cizích, právě uvedených, následovně:

Středoevropský čas 12.
Athenský čas 12.35.
Východoevropský čas 1.
Petrohradský čas 1.01.
Amsterodámský čas 11.20.
Pařížský čas 11.05.
Západoevropský 11.
Lisabonský čas 10.23.

Železnice jsou buď majetkem státu nebo zvláštních akciových společností, které je vystavěly a z nich těží; tyto arciť stojí pod jistou kontrolou státu.

Dle toho dělí se dráhy na:

1. Trati státní, t. j. v majetku státu.
2. Dráhy soukromé: a) kde stát provozuje dopravu na účet svůj vlastní proti paušální náhradě provozních výloh; b) kde stát provozuje dopravu na účet akcionářů; c) kde akcionáři na svůj vlastní účet obstarávají provoz, podléhajíce arciť dohledu jednak c. k. ministerstva železnic, jednak generální inspekci.

Skoro čtyři pětiny veškerých drah v naší říši předlitavské, t. j. bez Uher, měřících bez mála 24.000 km., nalézá se ve správě státní (okrouhle 20.000 km.) a pětina (skoro 4000 km.) spravována jest dosud spo-

lečnostmi soukromými. Dráhy uherské jsou velkou většinou státní.

Mimo toto roztřídění nalézá se ještě nepatrná část tratí na území říše naší v provozu států cizích, a sice království saského, bavorského i pruského. Jsou to trati, které tvoří pokračování tratí domácích přes hranice říšské do států sousedních. Jsou to trati následující:

a) Do Saska: Podmoklí-Niedergrund (říšské hranice) pokračování trati Vídeň-Praha-Podmoklí (Společnost. st. dr.). Provoz na této trati obstarává správa král. saských drah.

b) Do Bavor: Kufstein-Říšské hranice (Kiefersfelden) pokračování trati jižní dráhy Innsbruk,Kufstein-Mnichov. Provoz v rukou král. bavorských st. dr., rovněž Solnohrad-ř. hr. (Freilassing).

c) Do Pruska: Opava-Říšské hranice (Piltsch) pokračování trati Olomouc-Krnov (Jägerndorf), Opava-Ratibor v král. Pruském. Provoz ve správě král. pruských drah, a Bohumín-Annaberg.

d) Do Italie: Cervignano-ř. hr. (S. Giorgio), Ala Peri.

Na území rakouském nalézá se okrouhle 150 km. drah, které jsou majetkem:

Král. bavorského: Cheb-Aš-Říšské hranice (směr Hof), Cheb-Říšské hranice, směr Řezno (Regensburg), a Cheb-Říšské hranice, směr Norimberk.

Král. Pruského: Dziedice-ř. hr. (Pless), Oswiečim-ř. hr. (Nový Berun).

Král. saského: Liberec-Hrádek (Grottau)-ř. hr. Žitava-Cheb-Voitersreuth-ř. hr. (k Lipsku), Warnsdorf-ř. hr. k Budišínu (Bautzen).

Bosensko-hercegovských drah: část trati na území rakouském a sice: Metkovič-ř. hr., pokračování to trati z Mostaru do Metkovič.

Ku drahám soukromým náležejí tyto hlavní trati: Výhr. priv. Buštěhradská železnice, Friedlandské okresní dráhy, C. k. priv. ústecko-teplická dráha (v Cechách);

C. k. priv. Jižní dráha v obou polov. říše (v Uhrách i v Rakousku), C. k. priv. košicko-bohumínská dráha, Akciová spol. místních drah v Solné komoře, Dolnorakouské zemské dráhy, C. k. priv. dráha Vídeň-Aspang.

V Uhrách: Spojené trati aradsko-czsanadské, Ráb-Sopron-Ebenfurthská dráha a dráha údolím Drávy.

Celkový přehled tratí dle jich délky jeví se v naší říši následovně:

I.	Trati v provozu státním:		
	ad 1. c. k. státní dráhy . . .	13.400	
	ad 2. trati v prov. stát. drah .	5.950	19.350
II.	Trati soukromé ve vlastní správě		3.950
III.	Trati cizích států		100
			23.400
IV.	Dráhy uherské:		
	1. Král. uh. státní dráhy včetně tratě soukromé ve stát. správě	16.800	
	2. Soukr. dráhy ve vlastní správě	3.000	20.400
V.	Dráhy Bosensko-Hercegovinské . . .		1.100
			21.500
	Celkem . . .		44.900 km.

Mezi drahami soukromými v král. Českém zaujímají první místo:

1. Výhradně privilegovaná **Buštěhradská železnice** (B E B) generální ředitelství v Praze. Celková délka Buštěhradské železnice i s odbočkami měří 423 km. Hlavní trať: Praha (Bubna) — Chomutov — Cheb.

Rychlovlaky, osobní, jakož i smíšené vlaky Buštěhradské železnice jezdí z Prahy a do Prahy na nádraží býv. státní spol. v Hybernské ulici, kdež veškerá služba osobní dopravy a zavazadel se týkající jest obstarávána bývalou drahou státní společnosti. Téže patří i část trati (nyní ovšem sestátněná) z Prahy St. E. G. do Buben (2 km.).

Tratě: Kladno-Smečno, Milostín-Kounova, Chomutov-Cheb jsou dvoukolejné.

Odbočky a dráhy místní na dráze Buštěhradské:

Smíchov-Hostivice.
Kladno - Kralupy.
Dubí - Staré Kladno.
Lužná - Lišany - Rakovník.
Březno - Kadaň - Prunéřov (Priesen - Kaaden-Brunnersdorf).
Chomutov - Vejprty.
Křimov Nová Ves - Reitzenhain (saská stanice) přípojka do Marienbergu.
Falknov - Klingenthal (zde obstarávají saské úřady službu pro žel. Buštěhradskou).
Tršnice - Frant. Lázně.
Vikvice - Giesshübel - Puchstein (m. dr.)

Přechodní stanice Buštěhradské železnice na c. k. rak. st. dr.

Smíchov na trať Praha - Brod n. L.
Kralupy na trať Praha - Podmoklí a c. k. českou sev. dráhu.
Bubna na trati Praha - Podmoklí.
Rakovník na trať Louny - Rakovník - Beroun.
Žatec na trať Duchcov - Plzeň.
Chomútov na trať Podmokly - Chomůtov.
Karlovy Vary na trať Karl. Vary - Mar. Lázně.
Cheb na trať Plzeň - Cheb.

Na místní dráhy ve správě státní:

Tršnice na trať Tršnice - Schönbach.
Chodov na trať Chodov - Nýdek (Neudek).
Dalvice na trať Dalvice Merkelsgrün.
Rakovník na trať Rakovník - Protivice - Bečov.
Ostrov (Schlackenwerth) - Ostrov - St. Jáchymov.
Nové Sedlo (Neusattl) na trať Nové Sedlo - Loket-Schönwehr.

Na soukromé místní dráhy:

Annathal - Rothan: Rothanská prům. dráha.
Staré Kladno: Kladno-Nučice (pro dopravu rudy).
Na Ústecko-Teplické dráze:
Chomutov na trať Ústí - Chomutov.

Na saské státní dráhy:

Klingenthal, Frant. Lázně, Vejprty, Reitzenhein.
Na bavorské st. dráhy:
Frant. Lázně.

2. C. k. privil. dráha Ústecko-Teplická. Celková délka čítá 254 km. Trati Ústí-Chomutov a Ústí-Bilina jest dvoukolejná. Ředitelství v Teplicích.

Hlavní trať: Ústí-Chomutov, Teplice-Liberec.

Vedlejší trať: Trmice (Türmitz)-Bilina.

Spojovací trať: Světec-Chotějovice (Schwaz-Kuttowitz)-Duchcov, Žalhostice-Žernoseky (Czalostitz-Czernosek).

Oušték (Auscha) Ú. T. D. — Oušték G. P. W. A.

Mimoň město-Mimoň (Niemes).

Liberec Ú. T. D. (pro osobní dopr.) — Liberec nádraží pro náklady.

Přechodní stanice:

Ústí: c. k. Sp. st. dr., Rak. sev. záp. Duchcov: st. dr. (Eisenstein-Duchcov-Plzeň).

Most: St. dr. (Praha-Most-Moldava). Chomutov: (Duchcov-Podmokly). Buštěhradská žel: Vrskmany (Wurzmes): m. dr. Počerady-Vrsitmany.

Tyřnice: Tyřnice-Bilina, Řetenice (Settenz)-Teplice.

Bilina: c. k. st. dr. (Plzeň-Duchcov).

Lovosice: c. k. Sp. st. dr. a m. dr. Lovosice-Čížkovice-Louny, Žernoseky a Ouštěk, c. k. Rak. sev. z.

Česká Lípa a Něm. Jablonné: c. k. čes. sev. dr. Liberec: jiho-něm. spoj. dr. (také sestát.), král. saské st. dr., c. k. rak. st. dr. (Liberec-Jablonné-Tannwald).

Řetenice (Settenz): Sp. st. dr. Ústí-Chomutov, Opořany: Trmice-Bilina.

Výhodným svým položením umožňuje spojení s lázeň-

skými městy Karlovy Vary a Teplicemi se všech krajů naší říše i říší sousedních. Probíhajíc hnědouhelnou pánví českou, tvoří takřka nepřetržitý řetěz, mezi uhelnými doly. Celková délka 52 km. vléčných drah, které spojují bezprostředně ložiska uhelná, jakož i ostatní odbočky vedoucí ku průmyslovým místům v úhrnné délce 23 km. s hlavní tratí obstarávány jsou výhradně drahou Ústecko-Teplickou. Počet dolů uhelných, připojujících se ku trati jmenované čítá se na 100. Stanice Ústecko-tepl. dr. v Ústí n. L. řadí se dle váhy přeloženého zboží mezi nejpřednější přístavy rakouské.

Mimo dráhu buštěhradskou a ústecko-teplickou, které vynikají hlavně v ohledu průmyslovém, nutno uvésti ještě následující soukromé tratě:

3. **Friedlandské okresní dráhy** v délce 43 km. Majetek firmy H. Bachstein v Berlíně. Ústř. správa a oddělení pro dopravu ve Friedlandě.

a) Raspenava-Libwerda-Weissbach;
b) Friedland-Heinersdorf (úzkokolejná);
c) Friedland říšské hranice-Hermsdorf.

Přechodní stanice: Friedland v Č. na sev. něm. spoj. dr. a m. dr. Friedland-Heinersdorf, Hermsdorf na úzkokolejnou dráhu Žitava (Zittau)-Hermsdorf saských st. dr., Heinersdorf na pruské dráhy.

4. **Průmyslové trati Pražsko-železářské společ.:**

a) Kladno-Nučice a Mořiny, 33 km.;

b) Král. Dvůr-Beroun-Koněprusy (úzkokolejná) slouží ku dopravě rudy, vápna a uhlí do Král. Dvora a do Kladna. Osobní doprava omezuje se výhradně na dělníky a zřízence pražsko-železářské společnosti, kteréž dráha tato náleží. Tito dopravují se po zmíněné dráze bezplatně.

5. **Smečno-Slané** (úzkokolejná). Připojení na c. k. st. dr. ve Slaném a ve st. Smečno-Šternberg na dráhu Buštěhradskou.

6. **Jablonecká dráha silniční** v celkové délce 23 km. s pohonem elektrickým z Rychnova nad Kněž. do Johannesbergu.

Ostatní dráhy soukromé probíhají skoro vesměs zeměmi alpskými nezůstávajíce nikterak po zadu za tratěmi státními ani co se týče délek ani příznivého položení, poskytujíce tak vhodné příležitosti ku seznámení s krásami přírodními, jež poskytují cestovateli krajiny alpské.

Jedna z největších soukromých drah jest **Dráha jižní.** Jedno její křídlo směrem jižním táhne se až ku Rjece, kdežto druhé křídlo její probíhá napříč zeměmi alpskými a částečně i král. uherským, sprostředkujíc tak spojení Uher s Bavorskem.

Správní rada Jižní dráhy pro tratě rakouské sídlí ve Vídni, pro tratě uherské v Budapešti. Trať Vídeň-Terst, Nabresina - Monfalcone, Kufstein - Schelleberg, Mauls - Klausen jest dvoukolejná. Trať Vörgl - Inšbruk jest společná s c. k. st. drahou (Peáge) Vídeň - Lindava. Celková délka Jižní dráhy čítá 1.925 km. a obsahuje následující tratě:

Vídeň - Št. Hradec - Maribor - Lublaň přes Nabresinu do Terstu s odb. Sv. Peter - Rjeka (trať jižní) a z Nabresiny do Cormons, příp. na ital. dr. Maribor přes Celovec do Franzensfeste, a odtud přeš Bolzano a Trident do Aly (připojení do Verony, Italie). K této se připojuje: Mori - Arco - Riva na jezeře Gardském.

Z Franzensfeste odštěpuje se druhá linie na sever přes Brenner do Insbrucku a Kufsteinu (připojení na Mnichov do Bavor).

Nejdůležitější odbočky Jižní dráhy:

Vídeňské Nové Město - Šoproň - V. Kaniža - Barče (Uhry) Maribor-V. Kaniža - Stol. Bělehrad (Budapešt a Komárno.)

Zděný Most - Záhřeb - Sisek odkud stát. dr. uherské sprostředkují spojení s Baňalukou.

Uherské linie jižní dráhy obsahují tyto tratě:

Budapešt - Csaktornya - Říšské hranice.
Székesfehervár - Komárno.
Rak. říšské hranice Lajta - Szent. Kanizia.
Mura Keresztur - Barče.

Rak. ř. hr. Zaprešic - Sziszek.
Sziszek - Galdovo.
Rak. ř. hr. Fiume (Rjeka).
Místní dráhy uherské v provozu Jižní dráhy:
Köszeg - Szombathely.
Barče - Pakrác.

Přechodní stanice na rakouské a zahraničné tratě:

Ala na král. italské dráhy do Verony.
Bozen - Gries na Bozen - Meran - Vintschgau.
Brezovic na Lublaň - Horní Lublaň m. dr.
Bruneck na Bruneck - Saud v Tyr.
Celovec na c. k. řed. Bělák (St. Veit a. G.-Triest.)
Cili (Celj) na ředit. Bělák (Unter-Drauburg - Wöllau-Cili).
Cormons na král. ital. dráhy (Udine - Mestre).
Divača na řed. v Terstu (Divača - Pola).
Ebenfurth na Wittmannsdorf - Ebenfurth.
Felixdorf na Vídeň - Ašpang.
Görr na Wippachtalbahn.
Grobelno na místní dr. Rohitscher.
Grammat-Neusiedl na c. k. st. dr. (St.-E.-.G.)
Innsbruck na řed. v Inšbruku.
Jenbach na Aschenseebahn a Zillerthalbahn.
Kapfenberg na Kapfenberg - Au - Seewiesen.
Kufstein na státní dráhy bavorské.
Lublaň na c. k. řed. v Terstu a Ukrajinské dráhy.
Lubno na c. k. řed. Bělák a Lubno - Vordernbergerb.
Leobersdorf na c. řed. Vídeň.
Matzleinsdorf na c. k. řed. Vídeň.
Meidling na c. k. řed. Vídeň.
Monfalcone na místní dr. Monfalcone - Cervignano.
Mori na místní dr. Mori - Arco - Riva.
Mürzzuschlag na c. k. řed. Vídeň.
Víd. Nov. Město na Vídeň - Ašpang a Schneebergb.
Opčina na c. k. řed. Terst.
Pölfing-Brunn na Sulmtalb.
Pöltschach na m. dr. Pöltschach - Gobonitz.
S. Michele na m. dr. Trient - Malé.

Spittal-Millstädtersee na c. k. řed. Bělák.
Trient na c. k. priv. Valsuganab.
Terst na c. k. řed. Terst.
Unter-Draunburg na c. k. řed. Bělák.
Bělák na c. k. řed. Bělák.
Vordernberg na m. dr. Eisenerr-Vordernberg.
Völkermarkt-Künsdorf na m. dr. Künsdorf-Eisenkappel.
Windisch-Bistritz na malodráhu Windisch-Freistritz.
Wörgl na c. k. řed. Inšbruk.

Přechodní stanice uherských tratí:

Balatonszentgyörgy: m. dr. Keszthelelyvidéki, sp. místní dr. Somogy vármegyeer.
Barče na Barče-Pakrác, Pécs-Barče.
Budapešt-Kehenföld: na král. uh. st. dr. Csaktornya Zagoriau a západ. uh. místní dr.
Rjeka na král. uh. st. dr.
Fonyód na m. dr. Kaposvár-Fonyód.
Gyékényes na král. uh. st. dr.
Harka-Kophaza a Köszeg m. dr. Šoproň-Köszeg.
Kisbér na m. dr. Pápa-Bánhida.
Komárno na kr. uh. st. dr.
Lepsény na m. dr. Veszprém-Dombovár.
Siofok na m. dr. Györ-Veszprém-Dombovár.
Šoproň na Györ-Šoproň-Ebenfurt.
Székesfehervár na král. uh. st .dr.
Szombately na král. uh. st. dr.
Ssiszek na král. uh. st. dr.
Zágrab na kr. uh. st. dr., Zogorainská dr. a Zágrab-Samborská m. dr.
Zakány na král. uh. st. dr.
Zála na Sv. Ivan.
Pakrácz na Lonjatal m. dr.
Slatina na m. dr. Szt.-Lörincz-Slatina-Našič.
Zaprešič na král. uh. st. dr.
Vörecze-Virovitica na m. dr.

K těmto právě uvedeným tratím, které dle rozlohy jsou největšími soukromými drahami v říši naší, řadí se ještě následující trati soukromé: 1. úzkokolejná

místní dráha Solné komory (Salzkammergut-Lokalbahn), která spojuje lázeňské místo Išl se Solnohradem. Měří celkem 67 km. Ředitelství jest v Solnohradě. Pod tuto správu náleží též trať St. Lorenz-Mondsee a úzkokolejná ozubená dráha. St. Volfgang-Schafbergspitze.

Přechodní stanice:

Išl a Solnohrad na c. k. rak. st. dr. a v Solnohradě na m. dr. Solnohrad-Lamprechtshausen.

2. Dolnorakouské zemské dráhy správa ve Vídni. Veškeré tratě vyjma Mitterbach-Gusswerk, která jest ve Štýrsku, jsou v Dolních Rakousích. Celková délka 380 km.

Nejdůležitější tratě: Waldviertelbahn: Cmunt-Gr. Gerungs, Cmunt-Litschau s odb. Altnagelberg-Heidenreichstein (úzkokolejná). Pielachtalbahn a Dolnorak.-Štyr. alpské dráhy: St. Pölten-Maria-Zell Gusswerk s odbočkou Obergrafendorf-Ruprechshofen. A konečně trať Korneuburg-Mistelbach-Hohenau s vedlejší tratí Mistelbach-Gänserndorf, Dobermannsdorf-Poysdorf, Dobermannsdorf-Zisterdorf.

Přechodní stanice:

St. Pölten, Cmunt na c. k. st. dráhy.
Korneuburg na c. k. st. dráhy (rak. sev.-záp. dr.)
Siebenbrunn L., Mistelbach na c. k. st. dráhy (stát. spol.)
Gänserndorf, Hohenau, Zistersdorf na c. k. st. dr. (severní).
Neukirchen na jižní dráhy.

3. C. k. privil. žel. dr. Vídeň-Ašpang sídlo společnosti ve Vídni: Vídeň-Ústřední hřbitov, Felixdorf-Víd. Nové Město o dvojí koleji. Celková délka 150 kilometrů.

Přípojné stanice:

Vídeň pomocí spojovací dráhy na veškeré ve Vídni ústící tratě.

Klein-Švechat na Pobřežní dunajskou a na c. k. tratě spol. st. drah.

Vídeňské Nové Město na Jižní dráhu a dráhu na Sněžku.

Sollenau na místní dráhu Wittmannsdorf-Ebenfurth, dráha na Sněžku a na vojenskou vlečnou dráhu Felixdorf-Steinfeld a přes Ebenfurt na Rabsko-Odenburgskou trať, Neusiedler-See. Míst. dr. jakož i na m. dr. Prešpurk-Oedenburg (král. uh. st. dr.) a Traiskirchen na vídeňské místní dráhy.

4. Trať Štýrský Hradec-Köflach provoz na této trati obstarává od r. 1878 dráha Jižní.

Přípojné stanice: Štyrský Hradec na Jižní dráhu, Preding-Wieselsdorf na úzkokolejnou dráhu do Stainr, Pölfing-Bruma na Sulmtalbahn.

5. Solnohradská želez. a tramwayové spol. Solnohrad (nádr.)-Sv. Leonhard-Gartenau-Rak. bav. hranice (Draihenloch) elektrický pohon. Most Karolinin (Karolinenbrücke)-Parsch. Solnohrad-Lamprechtshausen.

Přípojná stanice Solnohrad-Itzling na c. k. st. dráhy pro dopravu nákladů. Parsch na trať Solnohrad-Wörgl c. k. st. dr. a na trať Gaisberg.

6. Innsbrucké místní dráhy: Innsbruck-Hall m, dr. a Hora Isel-Igls.

Přípojná stanice na c. k. st. dr., Wilten, slouží pouze pro přepravu nákladů.

Obě tyto dráhy jsou úzkokolejné.

7. Dráha údolím Štýru (Steyertalb.): úzkokolej. Řid. ve Štýru. Hlavní trať Garsten-Klaus. — Odbočka Pergern-Lázně Hall, Agonic-Klaus.

Přípojná stanice Garsten na c. k. st. trať Sv. Valentin-Kl. Reifling-Tarvis, Lázně Hall na křídlo tratě c. k. st. dr. Lázně Hall-Unter Rohr.

8. Stubaitalbahn Hora Isel-Inšbruck-Hall úzkokolejná s elektrickým pohybem. Správa dráhy v Inšpruku.

Připojení na c. k. st. dr. ve Wilten.

9. Dráha Zillertálská (Zillertalbahn) úzkokolejná dráha v Tyrolsku Jenbach-Mayerhofen, přípojná stanice Jenbach na Jižní dráhu.

Víd eň - Baden, vídeňská místní dráha.

Ku soukromým drahám čítají se i „malodráhy“ čili dráhy třetího řádu, k nimž patří elektrické dráhy pouliční ve větších městech (Praha, Vídeň, Lvov atd.), jakož i silniční dráhy elektrické (Eichwald - Teplice) a elektr. silniční dráha v okresu mosteckém a pod.

Soukromé dráhy v Uhrách.

1. Dráha **Košicko - Bohumínská.**

Část hlavní tratě této dráhy Bohumín - Mosty probíhá územím rakouským (horním Slezskem), další část: Mosty - Košice leží na půdě uherské.

Odbočky v Uhrách:

a) Abos - Cseres (uhersko-polské zemské hranice). Trať Orlóv - Zemské hranice jest v provozu c. k. státních drah.

b) Csacza - Zwardon.

Přípojné stanice:

Eperjes na trať Eperjes - Bartfaer m. dr.

Karvin na sev. dr. (místní dráha Petrovicz - Karwin).

Kassa na král. uher. st. dr., Margitfalu: Gölniczlatskou žel.

Bohumín na c. k. sev. dr. a pruské st. dr. Orló c. k. st. dráhy.

Rozsahegy na m. dr. Rozsahegy - Korytnicz, Ruttka král. uh. st. dr. Szuchahora c. k. st. dr., Těšín c. k. sev. dr.

Zsolna král. uh. st. dr. a na m. dr. Zsolna - Rajecz.

Zwardon c. k. st. dr.

2. **Spojené dráhy Aradské a Csanadské.**

Hlavní trať: Arad - Brád, Arad - Segedín.

Přípojné stanice:

Apátfalva, Arad, Kakás, Mezöhegyes, Szöreg, Segedin a Kétegyháza na král. uh. st. dr., Világos na Aradsko - Hegyaljaerskou m. dr.

3. **Ráb-Šoproň-Ebenfurt.** Ředitelství v Budapešti.

Přípojné stanice:

Raab, Csorna, Vulkapordány, Czelldömölk, Répczelak, Nezsider, Pándorfalu na král. uh. st. dráhy, Soproň na král. uh. st. dr. a na Jižní dráhu. Eszterháza na m. dr. Czelldömölk-Pándorfalu.

4. **Dráha v údolí Drávy.**

Hlavní trať: Eszék-Belišce-Noskovci, přípojná trať Moslavina-Vočin, Belišce-Prandanovci.

Přípojné stanice:

Noskovci, Eszék, Prandanovci, Čačinci na král. uh. st. dr.

5. Tratě **Jižní dráhy** dříve již vyjmenované.

—=□=—

Ku drahám státním náležejí následující hlavní trati:

a) v Rakousku:

1. **Dráha cís. Františka Josefa.** Hlavní trať Vídeň-Cmunt-Cheb. Ve Cmuntu odštěpuje trať Cmunt-Veselí-Praha. Ve Veselí: Veselí-Budějovice.

2. **Tratě Rakousko-Uherské státní společnosti.**

Vídeň-Brno-Česká Třebová-Kolín-Praha-Podmokly. Choceň-Meziměstí (Halbstadt). Č. Třebová-Olomouc. Brno-Vlárský průsmyk.

3. **Rakouská severozápadní dráha.**

a) Vídeň-Znojmo-Jihlava-Kolín-Nymburk-Lysá-Děčín. Německý Brod spojen jest místní drahou s Humpolcem. Z Německého Brodu odbočuje na sever trať:

b) Německý Brod-Král. Hradec-Libava (v Pruském Slezsku), u samých hranic je odbočka do Žacléře. Od Pardubic na severozápad vede trať:

c) Pardubice-Josefov-Liberec-Seidenberg. Připojení k Prus. Slezsku, ze Žel. Brodu odbočka na Tannwald.

d) Praha-Lysá a Chlumec-Král. Hradec-Mittelwalde. Od Chlumce směrem severním jde trať:

e) Velký Osek-Trutnov-Poříčí.

4. **Dráha korunního prince Rudolfa** obsahuje hlavní tratě: St. Valentin přes Trbiž (Tarvis) do Lublaně a spojky: Kl. Reifling-Amstetten, St. Michael-Lubno a Glandorf-Celovec (Klagenfurt). Mimo odbočky Hieflau-Eisenerz, Lansdorf-Mösel a Steinach, Irdning-Schärding, která protíná trať císařovny Alžběty v Atnangn a Riedu, s odbočkou Holzleithen-Thomasrojth.

5. **Česká západní dráha** z Prahy do Brodu nad L. s odbočkou z Chrastu do Radnic.

6. **Česko-moravská příční dráha** z Jihlavy přes Tábor, Písek, Putim, Ražice, Horažďovice, Janovice do Domažlic, s odbočkou Horní Cerekev-Veselí-Mezimostí.

7. **C. k. severní dráha** (císaře Ferdinanda dříve zvaná): Vídeň-Břeclava-Krakov, Břeclava-Brno. U Krakova připojuje se ku c. k. severní dráze:

8. **Dráha arcivévody Karla Ludvíka.**

Hlavní trať: Krakov-Tarnov-Jaroslav-Lvov-Zločov-Tarnopol-Podvoloczyska s připojením na Kyjev.

Z Krakova do Zločova dvojí kolej.

U Lvova připojuje se ku této dráze:

9. **Dráha ze Lvova přes Černovce do Jassy.**

Hlavní trať: Lvov-Stanislav-Černovce-Sučava s připojením do Jas a do Bukurešti.

Skoro rovnoběžně s dráhou Karla Ludvíka protíná Halič:

10. **Transversální dráha haličská.**

Hlavní trať: Krakov-N. Sandec-Stryj, Stanislav-Husiatyn.

Část příčné dráhy haličské: Lvov-Stryj-Stanislav, sluje dráha arcivévody Albrechta a část tratě z Chýrova do Stryje dráha Dněsterská.

11. **Dráha císařovny Alžběty.** Vídeň-Linec-Solnohrad.

Důležité odbočky: Wels-Pasov s připojením do Norimberka. Neumarkt-Simbach s připojením do Mnichova. Linec - Budějovice. Selzthal - Bischofshofen - Wörgl. Solnohrady - Bischofshofen.

12. **Dráha Arlberská:** Wörgl - Inšpruk - Bludenz.

13. **Dráha Vorarlberská:** Bludenz - Feldkirch. Ve Feldkirchu se rozděluje do:

Buchsu n. R. s připojením do Švýcar a do Bregence - Lindavy na jezeře Bodamském (s připojením do Mnichova).

14. **Státní dráha Istrijská,** jež probíhá celou Istrii až do Pulje s několika odbočkami.

Povšechný tento popis tratí právě vyjmenovaných sloužiti má pouze ku celkovému přehledu sítí železničních říše rakousko-uherské. Tratím, které spravovány jsou c. k. ředitelstvím v Praze, jakož i těm, které bezprostředně souvisejí se správou touto, věnován bude ve statích následujících rozbor podrobnější, tak jak v úvodních řádcích právě bylo vytčeno.

Tam, kde četné názvy stanic neb tratí jsou nezvyklé, neb vésti by mohly k omylům, připojuji též překlad německý.

U jednotlivých tratí udaná délka slouží pouze ku přehledu poměrnému jedné dráhy ke druhé, avšak nikterak není nutnou u podružných tratí znáti délku jejich, což ovšem nevztahuje se na tratě hlavní, jichž délku třeba znáti každému kandidátovi.

Jakožto střed hlavních tratí císařství Rakouského možno označiti Vídeň, odkud vybíhají tři nejhlavnější základní tratě. Jest to dráha císaře Frant. Josefa směrem severozápadním Vídeň-Cheb; dráha severní Vídeň-Krakov směrem severovýchodním; dráha císařovny Alžběty Vídeň-Linec-Solnohrad směrem jihozápadním a dráha Rudolfova, spojující Vídeň se zeměmi jižními. Na základě těchto rozvinovaly se další sítě rakouských státních drah.

Rovněž v Uhrách jest přirozeným středem Budapešť, odkudž na všechny směry rozbíhají se paprskovitě hlavní tepny železniční království Uherského.

Podíváme-li se na Halič, tvoří c. k. dráha arci-

vévody Karla Ludvíka Krakov-Lvov-Podvoloczyska čáru hlavní, se kterou skoro rovnoběžně probíhá celou Halič Příčná dráha Haličská: Krakov-Stryj-Stanislav-Husyatin. K těmto zde uvedeným základnám druží se pak tratě ostatní.

Kde mají tratě svůj začátek? Veškeré dráhy, které vybíhají z Vídně, mají svůj začáteční bod ve Vídni, u ostatních pak určuje začátek ministerstvo železnic po návrhu dotyčného řiditelství. Dráha císaře Františka Josefa, tratě spol. st. dr., dráha severní jakož i dráha severozápadní mají počátek svůj ve Vídni, česká západní, duchcovská a česká dráha severní v Praze. Postavíme-li se směrem od počátečného bodu ku konci dráhy, pak veškeré stavby, návěstí atd. po pravé ruce ležící, říkáme, že jsou na pravé straně dráhy, ony po levé ruce, na levé straně dráhy. Vzdálenost kilometrová počítá se rovněž od počátečného bodu. Uspořádání zvonkových návěstí jest stejným dílem závislo od bodu východního.

V povšechném následujícím seznamu jsou uvedena jednotlivá ředitelství dle úředního pořadu, jak v každém schematismu se s nimi shledáváme.

V dalším pak pojednání o jednotlivých tratích a jich dráhách přípojných odbočil jsem poněkud od tohoto principu jedině z té příčiny, abych poukázal nejprve na tratě nám nejbližší a na základě tom postupoval ku řiditelstvím sousedním.

Veškeré dráhy říše naší i paroplavební podniky na jezeře Bodamském spravovány jsou c. k. ministerstvem. Tomuto nejvyššímu úřadu podřízeno jest 16 řiditelství, spravujících linie c. k. státních drah.

Mimo to jest síť c. k. státních drah rozdělena na 3 skupiny dle jich zeměpisné polohy bez ohledu na příslušnost jednotlivých tratí k řiditelství:

1. Skupina západní a jihozápadní, obsahující trati ležící jižně od Vídně, k níž patří veškeré trati řed. v Běláku a Terstu, a částečně i trati ředitelství vídeňského a inšpruckého.

2. Skupina severozápadní, jejíž přirozenou hranici tvoří Dunaj. K této skupině počítají se veškeré

trati ředitelství plzeňského, pražského i olomouckého, jakož i c. k. trati severozáp. a býv. společnosti st. dr.

3. Skupina severní a severovýchodní obsahuje trati c. k. dráhy severní s přípojnými drahami na Moravě a ve Slezsku, jakož i v Haliči a Bukovině.

Následující tabulka uvádí nám všecka ředitelství rak. stát. drah dle jich úředního pořadu.

1. C. k. řiditelství stát. drah ve Vídni . .	1055 km.
2. C. k. řiditelství Severní dráhy	1538 km.
3. C. k. řiditelství pro trati společnosti státní dráhy	1659 km.
4. C. k. řiditelství dráhy severozápadní .	1461 km.
5. C. k. řiditelství v Linci	1113 km.
6. C. k. řiditelství v Inspruku	921 km.
7. C. k. řiditelství v Běláku (Villach) . .	1118 km.
8. C. k. řiditelství v Terstu	1030 km.
9. C. k. řiditelství v Plzni	1667 km.
10. C. k. řiditelství v Praze	1898 km.
11. C. k. řiditelství pro Českou sev. dráhu .	393 km.
12. C. k. řiditelství v Olomouci	688 km.
13. C. k. řiditelství v Krakově	1206 km.
14. C. k. řiditelství ve Lvově	1658 km.
15. C. k. řiditelství ve Stanislavi	1160 km.
16. C. k. správa provozu v Černovicích . .	581 km.
Celkem . . .	19.146 km.

Délka těchto tratí vzata dle nejnovějšího stavu ze dne 1. dubna 1911 uveřejněného ministeriálním výnosem č. 13.258 v úř. listě číslo 19.

Pozorováním těchto dat shledáme, že c. k. řiditelství státních drah v Praze jest největší, spravujíc téměř 10 procent veškerých předlitavských státních tratí. Nejméně přiděleno má Řiditelství pro českou sever. dráhu, jemuž počet přidělených tratí odpovídá 2 proc. celkového počtu km. drah státních. Tato poslední dvě řiditelství mají sídlo své v Praze, kdežto řiditelství pro trati společ. stát. drah, řid. sev.-záp. dráhy sídlo své mají ve Vídni. Ostatní řiditelstva mají jméno dotyčného města, v němž jsou usídlena.

**C. k. ředitelství
rak. státních drah v Praze.**

C. k. ředitelství státních drah v Praze spravuje trati, jichž délka obnáší 1898 km. Ku tratím hlavním řadíme:

1. Trať **Praha-Cmunt** (exkl.) 187 km. Připojení v Cmuntu na c. k. ředitelství plzeňské a vídeňské a na dolnorak. Waldviertelbahn. V e V e s e l í se odštěpuje od dráhy cís. Frant. Josefa křídlo do Budějovic (exkl.) a Česko-Moravská příční dráha do Horní Cerekve. V T á b o ř e odbočuje m. dr. Tábor-Bechyně (elektr.), kdež křižuje se s hlavní tratí česko-mor. příční dráhy. Ve V o t i c í c h - V e s e l c e vybíhá místní dráha Votice-Selčany, V B e n e š o v ě m. dr. Benešov-Vlašim-Dolní Kralovice. V Č e r č a n e c h směrem severozápadním odbočuje m. dr. Modřany-Čerčany s odbočkou Měchenice-Dobříš a směrem východním Čerčany-Kolín, s odbočkou Ledečko-Světlá a Zruč-K. Hora-Sedlec. V N u s l í c h - V r š o v i c í c h připojuje se státní trať Nusle-Modřany a spojovací dráha Nusle-Smíchov. Zastávka K r á l. V i n o h r a d y jest přechodní stanicí pro osobní dopravu na českou západní a pražsko-duchcovskou dráhu. V konečné stanici P r a z e jest připojení na c. k. českou severní dráhu, českou západní dráhu a pražsko-duchcovskou dráhu. V H r a b o v c e, kamž je přímé kolejové spojení, jest připojení na c. k. linie spol. rak.-uher. st. dr. (St. E. G.).

Odbočná trať Veselí-Budějovice (exkl.) má v B u d ě j o v i c í c h připojení na tratě c. k. řid. plzeňského a lineckého. Spojovací linie Nusle-Smíchov, která z Vy-

šehradu jest společnou pro trať české západní a pražsko-duchcovské dráhy má na Smíchově připojení na Buštěhradskou železnici.

2. **Česká západní dráha** Praha-Plzeň (exkl.) s odbočkou Chrast-Radnice. Měří 110 km.

V Praze má připojení na českou severní, přechod na Františkovou, rovněž i na Král. Vinohradech, na dráhu cís. Frant. Josefa. Na Smíchově na Buštěhradskou a pražsko duchcovskou dráhu. Od české západní tratě odbočuje m. dr. Zadní Třebáň-Lochovice, v Berouně st. trať Beroun-Dušníky a Rakovnicko-Protivínská dráha do Rakovníka. Ve Zdicích Rakov.-protiv. dr. do Protivína, v Rokycanech jest připojení na českou kom. dráhu nyní sestátněnou, Rokycany-Nezvěstice, v Chrástu do Radnice a v Plzni jest připojení na tratě c. k. řid. plzeňského.

3. **Pražsko-Duchcovská dráha:** Praha-Most-Moldava, 158 km. V Praze má připojení na c. k. českou severní dráhu na Smíchově na Buštěhradskou železnici, Král. Vinohrady jsou přechodní stanicí pro cestující z tratě cís. Frant. Josefa. V Dušníkách odbočuje státní trať Dušníky-Beroun (16 km.). Ve Slaném na úzkokolejnou m. dr. jen pro dopravu zboží určenou Slaný-Smečno. Ve Zlonicích m. dr. Zlonice-Hospozín-Roudnice, kdež jest připojení na Spol. stát. drah. V Lounech m. dr. Louny-Postoloprty, Louny-Libochovice (příp. na Sp. st. dr.)-Jenšovice (příp. na Sp. st. dr.). V Obernicích jest připojení na trati c. k. řid. plzeňského. Z Obernic odbočuje místní dráha Obernice-Cížkovice. Most je přípojná stanice na Ústecko-teplickou dráhu a Louka-Horní Litvínov jest křižovatkou pro trať Duchcovsko-Podmokelskou a Pražsko-Duchcovskou. Konečná stanice Moldava tvoří připojení na král. dráhy saské.

4. **Duchcovsko-Podmokelská trať:** Podmokly-Chomutov, 86 km. Tato trať kromě odboček ku dolům uhelným a průmyslovým závodům, jako na příkl. v Oseku, Lomu, Teplicích, H. Litvínově, Eisenberku atd. nevykazuje žádných větších tratí neb drah místních, jako tratí

přípojných. Z Podmoklí vede vléčná kolej ku přístavu Labskému Rosavice, 2 km. dlouhá a spojovací kolej 1 km. dlouhá mezi nádr. Pražsko-Duchcovským a hlavním nádražím c. k. trati spol. stát. drah.

V Podmoklí jest připojení na král. saské dráhy na českou severní dráhu, jakož i na c. k. tratě náležející pod správu býv. spol. st. drah.

Odbočky: Osek-Ladovice tvoří přípojku v Ladovicích na c. k. řid. v Plzni, a odbočka Duchcov-Liptice-Duchcov Ú.-T. dr. jest přechodem na dráhu Ústecko-teplickou.

5. **Česko-Moravská příční dráha.** Část této trati a sice Jihlava-Ražice (exkl.) a H. Cerekev-Veselí Mezimostí patří c. k. řid. v Praze. V Jihlavě jest připojení na c. k. rak. sev. dr. (Oester. N. W. B.). Ve Veselí na trať cís. Frant. Josefa. V Kostelci (Wolframs-Cejl) odbočuje m. dr. Kostelec-Telč-Slavonice (Zlabings) a v H. Cerekvi druhá větev česko-mor. příční dráhy H. Cerekev-Veselí. V Táboře křižuje s drahou cís. Frant. Josefa a má připojení na elektr. trať Tábor-Bechyň. Trať Písek-Putim jest společnou s Rakovnicko-Protivínskou tratí. V Ražicích připojuje se na linie řid. plzeňského. V Jindř. Hradci (Neuhaus) odbočuje m. dr. úzkokolejná na Jindř. Hradec-Nová Bystřice.

6. Dráha **Rakovnicko-Protivínská** skládá se ze dvou tratí úplně oddělených a sice Beroun-Rakovník a Zdice-Protivín. Trať Beroun-Zdice jest společnou se tratí česko-západní.

V Rakovníku jest připojení na Buštěhradskou železnici a na místní dráhy c. k. řid. v Plzni. V Berouně a ve Zdicích připojuje se ku trati č.-z. (B. W. B.). V Březnici na řid. plzeňské připojujíc místní dráha Strakonice-Březnice a Březnice-Rožmitál. — Trať Písek-Putím jest společnou s česko-moravskou příční drahou. V Protivíně rovněž připojuje se na řed. plzeňské.

7. **Dušníky-Beroun** přechází v Dušníkách na trať pražsko-duchcovskou, v Berouně na českou západní.

Přehled místních drah přidělených c. k. řiď. v Praze.

1. Ku dráze cís. Frant. Josefa se připojují místní dráhy:

Tábor-Bechyň (T. B.) s elektr. poh. 24 km.

Votice-Selčany (W.-S.) 17 km.

Benešov-Vlašim-Dolní Kralovice (B.-Wl.) 47 km.

Čerčany-Kolín (K.-Čč.) s odbočkou Ledečko-Světlá (S.-K.) 127 km. a Zruč-Kutná Hora-Sedlec 36 km.

Ve Světlé jest připojení na rak. sev.-záp. dr. v Kolíně a Bečvarech na St. E. G.

Bečvary jest konečná stanice m. dr. Pečky-Kouřím-Bečvary.

Čerčany-Modřany s odbočkou Měchenice-Dobříš (Čč.-M.), kterážto místní dráha tvoří z Modřan státní trať Modřany-Nusle.

Ku trati české záp. dráhy připojuje se místní dráha Zadní Třebáň-Lochovice (26 km.), Beroun-Dušníky, Beroun-Rakovník-Louny, Rokycany-Nezvěstice, Chrast-Radnice.

Ku trati Pražsko-Duchcovské připojuje se:

Zlonice-Hospozín-Roudnice (R. H.), 32 km., s připojením ve Zlonicích na pražsko-duchcovskou, v Roudnici na tratě býv. spol. st. dr.

Louny-Libochovice (57 km.), kdež připojuje se na tratě býv. spol. stát. drah.

Obernice-Čížkovice (37 km.) s připojením v Čížkovicích rovněž na tratě býv. spol. stát. drah.

Na česko-moravskou příční dráhu se připojuje:

Kostelec (Wolframs-Cejl)-Slavonice-(Zlabings) (W.-T.). Stanice Slavonice jest přechodní stanicí pro trati řid. vídeňského (místní dráha Schwarzenau-Bejdov-Waidhofen a Th.-Slavonice (Zlabings).

Jindř. Hradec-Nová Bystřice úzkokolejná.

Ostatní místní dráhy pod správou ředitelství pražského jsou úplně odděleny od tratí podřízených zmíněnému řiditelství, však připojují se skoro vesměs na

tratě sestátněné, náležící však řid. sousedním. Jsou to trati následující:

Doudleby-Rokytnice (Db.-Ro.), 19 km., v Doudlebech připojení na c. k. trati sev.-záp. dráhy.

Heřman. Městec-Borohrádek, Hrochův Týnec-Chrást, 59 km., v Heřm. Městci a Borohrádku jest připojení na St. E. G., ve Chrastu na linie sev.-záp. dráhy.

Sedlec-Kutná Hora-Zruč (36 km.), v Kutné Hoře na trať c. k. sev.-záp. dráhy.

Jičín-Rovensko-Turnov (J.-T.), 29 km., s přechodními stanicemi. Jičín na sev.-záp. dr. a českou obch. dr., Turnov na severo-německou spoj. dráhu (sestátněnou) a c. k. českou sev. dr.

Mělník-Mšeno (M.-M.) s odbočkou Lhotka-Střednice-Labský přístav, 29 km.

Mšeno-Dolní Cetno (M.-D. C.) 15 km.

Sudoměř-Skalsko-Stará Paka 74 km. (S. S. St.)

Rakovník Louny, 45 km., s příp. v Rakovníku na žel. Buštěhradskou.

Přehled tratí c. k. řid. v Praze:

1. Cmunt (exkl.) - Veselí M. - Praha (Hrabovka).
2. Veselí M. - Budějovice (exkl.).
3. Jihlava - Veselí M.
4. Horní Cerekev - Tábor.
5. Tábor - Písek - Ražic.
6. Nusle - Smíchov.
7. Nusle - Modřany.
8. Praha - Plzeň (exkl.).
9. Beroun - Dušníky.
10. Beroun - Rakovník.
11. Chrast - Radnice.
12. Protivín - Zdice.
13. Praha - Moldava.
14. Zlonice - Hospozín.
15. Louny - Postoloprty (exkl.).

16. Podmokly (exkl.) - Chomutov.
17. Osek - Duchcov - Liptice (exkl.).

Místní dráhy v provozu c. k. st. drah na účet majitele:

1. Jindř. Hradec - Vobratany.
2. Jindř. Hradec - Nová Bystřice.
3. Kostelec (Wolframs - Cejl) - Telč - Slavonice.
4. Tábor - Bechyň.
5. Votice - Selčany.
6. Benešov - Vlašim - Dolní Kralovice.
7. Kolín - Čerčany s odbočkou.
8. Světlá - Ledečko.
9. Sedlec - Kutná Hora - Zruč.
10. Modřany - Čerčany s odb. Měchenice - Dobříš.
11. Zadní Třebáň - Lochovice.
12. Louny - Libochovice.
13. Louny - Rakovník.
14. Libochovice - Jenšovice.
15. Roudnice - Hospozín - Zlonice.
16. Obernice - Sedlec - Čížkovice.
17. Mělník - Mšeno - Sudoměř Skalsko - Stará Paka s křídlem Lhotka - Střednice.
18. Mšeno - Dolní Cetno.
21. Jičín - Rovensko - Turnov.
22. Doudleby - Rokytnice.
23. Heřmanův Městec - Borohrádek.
24. Hrochův Týnec - Chrást.

Rekapitulace přechodních stanic.

1. Na trati soukromé:
   a) Na Buštěhradskou železnici: Smíchov, Rakovník, Chomutov;
   b) na Ústecko-teplickou dráhu: Chomutov, Duchcov, Bílina, Most;
   c) na Dolnorakouskou zem. dráhu: Cmunt (Gmünd).

2. Na c. k. státní trati:

a) Na C. k. řed. pro trati spol. st. drah: Borohrádek, Čížkovice, Heřm. Městec, Hrabovka (Praha), Kolín, Libochovice, Podmoklí, Roudnice, Jenšovice;

b) na trati c. k. české sev. dr.: Podmoklí, Praha, Turnov;

c) na c. k. řed. v Plzni: Plzeň: Plzeň-Brod n. L., Plzeň-Eisenstein, Plzeň-Cheb, Plzeň-Budějovice, Plzeň-Ledvice (Ladowitz);
Rokycany, Cmunt;
Rakovník: Rakovník - Blatno, Rakovník-Mladotice;
Obrnice: Plzeň-Ledvice.
Ledvice: Duchcov-Ledvice;
Březnice: Strakonice - Březnice, Březnice-Rožmitál;
Protivín-Ražice: Budějovice-Protivín-Ražice-Plzeň.
Budějovice: Cmunt-Budějovice-Plzeň.

d) na c. k. řed. v Linci:
Budějovice: Budějovice-Linec;

e) na c. k. řed. ve Vídni:
Cmunt: Cmunt-Vídeň;
Slavonice: Slavonice-Schwarzenau-Martinsberg.

Důležitější křižovatky v obvodu c. k. řed. st. drah v Praze.

Praha.

Které dráhy ústí v Praze?

1. Dráha cís. Frant. Josefa, K. F. J. B., Vídeň-Praha.
2. Česká západní dráha, B. W. B., Brod nad Lesy-Plzeň-Praha.
3. Pražsko-duchcovská, P. D., Praha-Moldava.
4. C. k. česká severní dráha, B. N. B., Georgswalde-Ebersbach-Praha.

5. C. k. linie spol. st. dr., St. E. G., Vídeň-Praha-Podmokly.

6. C. k. severozápadní, Ö. N. W. B., Vídeň-Jihlava-Praha-Děčín.

7. Praha-Nusle-Dobříš.

8. Buštěhradská žel., B. E. B., Praha-Cheb pro os. dopr. na nádr. c. k. spol. stát. dr., pro náklady Smíchov, B. E. B.

Dráhy pod č. 1—7 jsou ve správě státní.

Nádraží v Praze:

1. Nádraží cís. Frant. Josefa. Zde ústí dráha cís. Frant. Josefa, Česká záp., Pražsko-duchcovská, Česká severní dráha a Dobříš-Praha. Směr: Praha, Tábor, Veselí, Cmunt, Vídeň; Praha, Budějovice, Linec; Praha, Plzeň, Brod; Praha, Dobříš; Praha, Slané, Louny, Most, Moldava; Praha, Zdice, Příbram, Písek; Praha, Georgswalde, Ebersbach (C. sev. dr.). Nádraží jest spojeno s nádražím spol. st. dr. kolejí původně pro nákladní dopravu určenou, nyní však tvoří přechod i pro rychlíky: Krakov-Praha-Mar. Lázně.

2. Nádraží Spol. st. dráhy (St. E. G). Směr: Praha, Kolín, Pardubice, Brno, Vídeň; Praha, Kladno, Žatec, Karlovy Vary, Cheb (Bušt. dr.); Praha, Kralupy, Roudnice, Ústí n. L., Podmokly. V nádraží Spol. st. dr. ústí c. k. linie spol. st. dráhy a železnice buštěhradská.

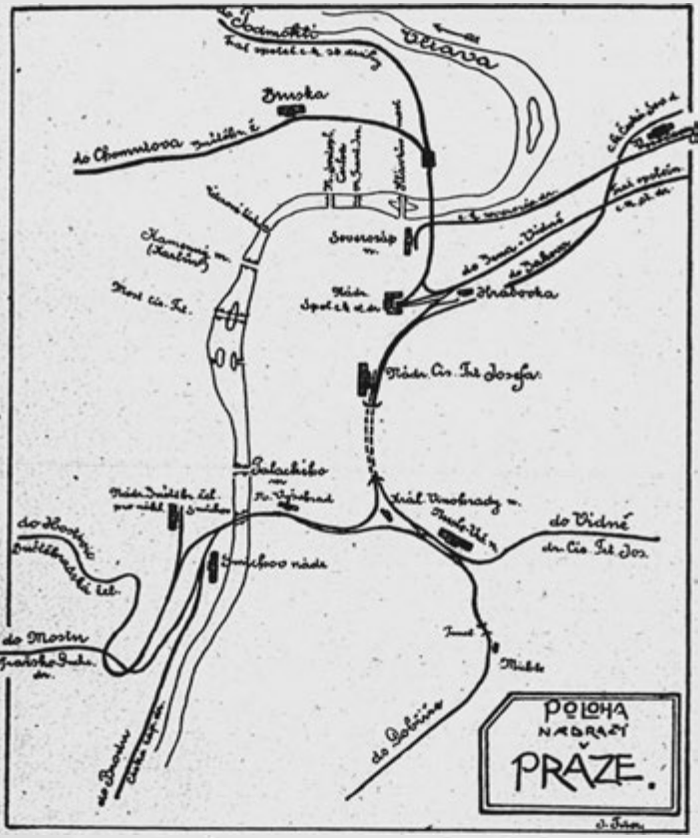
3. Nádraží Severozápadní dráhy (Ö. N. W. B.) Směr: Praha, Nymburk, Německý Brod, Jihlava, Vídeň; Praha, Král. Hradec, Mittelwalde; Praha, Lysá n. L., Litoměřice, Děčín.

4. Nádraží Buštěhradské dráhy (B. E. B.): Praha-Bruska (Sandthor) pro trať Praha (st. nádr.), Chomutov, Karlovy Vary, Františkovy Lázně, Cheb, a Smíchov, B. E. B., pro trať Smíchov-Hostivice, kde připojuje na svou linii hlavní.

5. Nádraží České západní dráhy (B. W. B.) na Smíchově pro směr: Beroun, Plzeň, Brod n. L.; Zdice

Protivín; Beroun, Křivoklát, Rakovník; dále Praha, Slaný, Most, Moldava.

V bezprostřední blízkosti Prahy leží dále stanice

6. Vršovice-Nusle na trati cís. Frant. Josefa, odkudž odbočuje linie Nusle-Modřany (hl. trať)-Dobříš (místní dr.). Spojkou přes

7. Vyšehrad (nádr. pouze osob. dopr.) vedenou dopravují se veškeré náklady na Smíchov určené pro

Českou záp., Pražsko-duchcovskou a Buštěhradskou železnici.

Mezi Nuslemi a Prahou jest osobní zastávka

8. Král. Vinohrady, sloužící pro dopravu osob na trať Františkovou, Dobříšskou, Západní a Pražsko-duchcovskou.

K obvodu pražskému patří dále stanice

9. Vysočany pro Českou dráhu severní a Severozápadní.

10. Bubna pro trati buštěhradskou a Spol. st. dr.

Vzájemně jsou spojena nádraží: Smíchov (B. E. B.), Smíchov (B. W. B.), Nusle, Praha (cís. Fr. Jos.), Praha (St. E. G.), Bubna (B. E. B.) a St. E. G.

Pouze nádraží dráhy severozápadní jest osamoceno, tvoříc stanici jen pro linii vlastní.

Další důležitější křižovatky jsou:

Tábor: Jihlava-Tábor-Písek, Praha-Tábor-Vídeň. Tábor-Bechyň.

Veselí - Mezimostí: Jihlava-Veselí, Veselí-Budějovice-Linec, Vídeň-Veselí-Praha.

Jihlava: Praha-Kolín-Jihlava-Vídeň (severozáp.), Jihlava-Horní Cerekev-Tábor, event. Veselí.

Louny: Lovosice (na St. E.-G.), Rakovník-Beroun (na B. W.-B.), Postoloprty (Postelberg), na sever Moldava, na jih Praha.

Obrnice: Lovosice, Postoloprty, Plzeň, Duchcov, na sever Moldava, na jih Praha.

Most (Brüx): Chomutov-Liberec (na A.-T. E.), Praha-Most-Moldava.

Louka-H. Litvínov (Wiesa-Oberleutensdorf): Chomutov-Podmoklí na saské dráhy a St.-E. G., Praha-Moldava na saské dráhy.

Chomutov (Komotau): Vejprty-Chomutov-Žatec-Praha (B. E.-B.), Liberec-Ústí n. L.-Chomutov-Frant. Lázně (A.-T. E.), Podmoklí-Chomutov.

Nádražní budovy v Chomutově jsou 3. Dráha buštěhradská a ústecko-teplická mají nádraží společné,

pak jest stanice Chomutov město a Chomutov c. k. st. duchcovsko-podmokelské dráhy.

Stará Paka: Žel. Brod - St. Paka - Ostroměř - Chlumec, Ml. Boleslav - St. Paka - Josefov, St. Paka - Parsnice-Wekelsdorf.

Důležitější místa, jichž se dotýká hlavní trať: Vídeň-Cmunt-Praha.

Z nádraží císaře Františka Josefa ve Vídni vede trať do stanice Heiligenstadt, kde ústí linie městské dráhy vídeňské a podél břehů dunajských spěje o dvojí koleji ku Tullnu, kde přecházejíc přes Dunaj, ubíhá dále jako trať jednokolejná ku stanici Absdorf-Hippersdorf. Zde vycházejí odbočné linie na západ do Kremže (Krems), na východ ku Štokeravě, kdež je připojení na dráhu severozápadní. Další velkou stanicí jest Sigmundsherberg, odkudž jedno křídlo severní směřuje k Zellerndorfu (c. k. sev.-záp. dr.), druhé jižní ku Hadersdorfu. Minuvše krásné horské krajiny u Kypřice (Göppritz) a Schwarzenavy, odkudž odbočují místní dráhy, přichází do Cmuntu (Gmünd) s velkými dílnami železničními. V Cmuntu, rozvětvuje se dosud jednotná trať ve dvě, a sice směrem severním ku Praze, severozápadním k Chebu. Trať směru severního vede přes Erdweis, kde přechází hranice české, ku Suchdolu (Suchenthal) s velkými sklárnami, dotýká se Třeboně (Wittingau) s obrovskými rybníky knížete Schwarzenberga se světoznámým chovem ryb, a minuvši Lomnici, přijíždí do Veselí-Mezimostí. Zde připojuje se linie budějovicko-linecká a jihlavská. Dále následuje Soběslav a staroslavný Tábor, město královské. Původ jeho sahá do XV. stol., kdež Žižka učinil je svým hlavním sídlem. Z vynikajících budov jmenujeme děkanský chrám z XV. stol. s vysokou, daleko viditelnou věží, a pak v renaisančním slohu r. 1521 vystavěnou radnici. Původní staré město jest typem měst středověkých s křivolakými a úzkými ulicemi. Ve Voticích-Veselce ústí do trati cís. Františka Josefa místní dráha Votice-Selčany; v Benešově, odkudž vede dvojí kolej až do Nuslí, místní dr. Benešov-

Vlašim-Dolní Kralovice. V Čerčanech má připojení na Kolín a Dobříš, a přecházejíc na to řeku Sázavu, táhne se při stoupání více jak 10‰ ku Stránčicům s velkým pivovarem velkopopovickým, načež klesá ku Říčanům, Uhříněvsi (cihelny, cukrovar, továrna na koberce) a Hostivaři a stane v Nuslích-Vršovicích, jedné z hlavních stanic seřaďovacích (průměrný počet vozů 3000 ve 24 hod.) s topírnou a dílnami. Z Nuslí odbočuje trať Nusle-Modřany-Dobříš. První část Nusle-Modřany počítá se ku tratím hlavním, Modřany-Dobříš jako dráha místní. Minuvše osobní zastávku Král. Vinohrady, projíždíme 1140 m. dlouhým, pod městem Vinohrady zbudovaným tunelem, a ocitujeme se v Praze na nádraží cís. Frant. Josefa, odkudž jest přímé spojení do Brodu n. L., Norimberka, Moldavy, Drážďan, Berlína, Krakova, Georgsw.-E. i Přerova.

Pojednání všeobecné.

V oblasti c. k. řid. stát. drah v Praze jest trať Nusle-Benešov a Smíchov-Zdice dvojkolejná. Mezi Berounem a Král. Dvorem jest i třetí kolej spojující závody pražsko-železářské spol. přímo se seřaďovacím nádr. v Berouně.

Úzkokolejná jest pouze trať Jindř. Hradec-Nová Bystřice a Jindř. Hradec-Obratany. Trať z Tábora do Bechyně jest o pohonu elektrickém. Jediná to elektrická dráha v obvodu pražského řiditelství.

Na linii Veselí M.-Jindř. Hradec provádí se doprava také motorovými vozy, jakož i mezi Čerčany a Dobříší.

Rychlovlaky jezdí na tratích Praha-Cmunt a Veselí-Budějovice, Praha-Plzeň, Praha-Most (Brüx), Zdice-Protivín.

T r a ť c í s. F r t. J o s. spojuje Čechy se zeměmi jižními, která teprve prodloužením druhé koleje z Benešova do Veselí nabude pravé důležitosti jako nejkratší spojení severu a jihu, slouží již nyní čilé dopravě

osobní i nákladní. Česká záp. dráha obsluhuje četné závody průmyslové světového jména: Králův Dvůr, Hořovice, Komárov (železárny), Plzeň (pivovary), k nimž řadí se i Radotín, kdež v poslední době založena řada továren, Karlův Týn s doly vápennými, jakož i Beroun (cukrovary a přádelny). Mimo to je jednou z nejvíce používaných tratí výletních, tvoříc hlavní spojku s Karl. Vary,* Mar. Lázněmi a zahraničními městy. Romantickým položením v útvaru silurském táhnoucím se rozkošným údolím řeky Berounky, poskytuje netušených krás vnímavému oku domácímu i cizinci z dálných krajů v naše místa zavítavšímu.

Zvláštní důležitosti jest trať Pražsko-duchcovská, která sprostředkuje dopravu z krajin uhelných nejen do celého českého, ale i dalekého jihu, vyvážejíc poklady uhelné v naši vlasti uložené do krajin nejvzdálenějších. V době podzimní pak tuhou podstoupiti musí práci, aby zásobila řadu cukrovarů na trati té se nalézajících. Bohatá ložiska vápencová u Hlubočep a Řeporyje zaměstnávají dráhu po celý rok.

Dráha Duchcovsko-Podmokelská (Podmoklí-Chomutov), jak již řečeno bylo, mimo dopravu osobní rok od roku stoupající, obstarává řadu uhelných i jiných průmyslových závodů, jichž počet s vlastními průmyslovými kolejemi počítati se může na 70. — Severozápadní český uhelný revír dělí se na Teplicko-Duchcovsko-Mostecký a Chomutovsko-Chebský.

Revír Teplicko-Duchcovsko-Mostecký rozprostírá se mezi Ústí n. L. a Chomutovem, obklopen s jedné strany Rudohořím, s druhé Středohořím.

Celá uhelná pánev severočeská náleží 7—8 majitelům. Nejvíce závodů má:

Mostecká uhelná společnost (Brüxer Kohlenbergbau-Gesellschaft) 26
Duchcovský uhelný spolek (Duxer Kohlenverein) . 8
Spol. uh. v Lomu (Gewerkschaft Brucher-Kohlenwerken) 10
Severočeská uhel. spol. (Nordböhm. Kohlenwerks-Gesellschaft) 7

Duchcovsko-podm. dráha (Dux-Bod. Eisenbahn) . . 3
C. k. priv. Ústecko-tepl. dráha 7
C. k. horní erár (k. k. Montanaerar) 5

Ostatní doly uhelné patří různým soukromým firmám bez zvláštní důležitosti.

V severočeském revíru jest celkem asi 150 dolů (šachet), které vlečnými drahami s hlavními liniemi jsou spojeny, z nichž připadá na trati státní asi 60, na Ústecko-tepl. trať přes 90 dolů.

Nejdůležitější uhelné stanice jsou: Vrchoslav-Krupka (Rosenthal-Graupen), Teplice Les-Br., Košťany, Osek, Liptice, Lom (Bruch), Louka-H. Litvínov, Oberleutensdorf, Hor. Hořetín (Ober Georgenthal), Eisenberg a Ossegg-Reisenberg.

C. k. st. dráhy mají celkem asi 20 uhelných stanic. Skoro stejným počtem může se vykázati i dráha Ústecko-teplická. Chebsko-chomutovskou uhelnou pánev, která čítá na 70 dolů, obsluhuje téměř výhradně dráha Buštěhradská.

Důležitější uhelné stanice dráhy Buštěhradské jsou tyto: Dašnice, Davidsthal, Chodov, Chomutov, Falknov, Kadaň, Karl. Vary, Kynšperk (Königsberg), Maria-Kulm, Nové Sedlo. Dále Bílina se 6 doly, Ledvice se 3 a Trupsice na místní dráze Počerady-Vrskmany (Wurzmes) s jedním uhel. dolem. Tyto posledně jmenované stanice: Bílina, Ledvice a Trupsice na místní dráze Počerady-Vrskmany (Wurzmes) patří pod správu c. k. ředitelství v Plzni.

V těchto právě uvedených krajinách dobývá se uhlí hnědé, kdežto uhlí černé vyskytuje se nejvíce mezi Kladnem, Rakovníkem a Slaným, a patří do oblasti dráhy Buštěhradské. Na Plzeňsku dobývá se černé uhlí u Radnic, Břas, Nýřan, Litic a Vlkýše, kterážto místa leží na České západní dráze.

Hnědého uhlí dobývá se v Čechách skoro 200 mil. metr. centů ročně, což odpovídá skoro $^4/_5$ veškerého výtěžku v Rakousku a 6násobnému množství dobytého uhlí v Uhrách. Černého uhlí těží se v Čechách kolem 40 mil. q. Přes polovinu vytěženého uhlí vyváží se

jednak drahami, jednak po vódě do Německa. Největší uhelné překladiště je v Ústí nad Labem a v Rosavicích u Podmoklí.

Z jihu vyváží se do ciziny tuha, která se dobývá kolem Budějovic v počtu kolem 150 tisíc q. Rovněž rudy železné vyskytuje se hojně v Čechách. Velké železárny na Kladně, Král. Dvoře u Berouna, v Komárově u Hořovic, v Rokycanech, v Klabavě, na České záp. dr, v Dobříši, ve Staré Huti u Berouna i ve Staré Huti u Dobříše jsou hlavními konsumenty železných drah. Z ostatních hornin, které mají vliv na dopravu vlakovou, dlužno uvésti ještě mramor, který láme se v okolí Vrchlabí.

Co se průmyslových výrobků týče, které jsou s drahami v úzkém spojení, jest soukenictví a průmysl textilní, pěstovaný hlavně v okolí Liberce a Humpolce.

V Žirovnici a Krumlově vyrábí se také sukno vojenské, kolem Strakonic turecké fesy. Vývoz děje se hlavně na Balkán. Na koberce jest velká továrna v Maffersdorfu u Liberce, mimo to i v Rumburku a Chotěboři. Potřebná vlna dováží se z Ruska a z Ameriky.

Výroba vozidel jest rovněž četně zastoupena. Železniční vagony zhotovují se na Smíchově, kočáry a vozy v Kolíně a Plzni a vyvážejí se do Ruska a zemí balkánských.

Pivovarnictví jest v našem království velkým podporovatelem železných drah. Pivo, zvláště z Plzně, Protivína, Smíchova, Budějovic, z Třeboně i Prahy hojně se vyváží. Na vývozu jsou zúčastněny skoro všecky dráhy.

Vývoz lihu jest také velmi značný do zemí alpských, Švýcar, ba i do Afriky. Co se pak průmyslu mlynářského týče, tu jsou dráhy v prvé řadě zúčastněny na dovozu uherské mouky do Čech, který stále, na úkor domácího průmyslu vzrůstá.

C. k. ředitelství
rak. státních drah v Plzni.

C. k. ředitelství státních drah v Plzni

spravuje trati v celkové délce 1667 km.

Základní trati: Část dráhy cís. Frant. Josefa:

1. Cmunt-Budějovice-Plzeň-Cheb . . . . . 300 km.
2. Plzeň-Duchcov-Ledvice . . . . 150 „
3. Plzeň-Brod. n. L. (Furth im W.) . . . 80 „
4. Plzeň-Eisenstein . . . . 100 „

Ve Cmuntu připojuje se na trati c. k. řid. pražského a na dolnorakouskou Lesní dráhu (Waldviertelbahn) v Budějovicích, kdež jest připojení na c. k. řid. pražské a linecké, odbočuje trať Budějovice-Želnava (Salnau) 74 km.

V Nakří-Netolicích odštěpuje se m. dr. Nakří-Netolice-Netolice Město 14 km. a ve Vodňanech-Čičenicích m. dr. Vodňany-Týn n. Vlt. směrem východním, na západ pak Vodňany-Prachatice-Volary-Neuthal-Říšské hranice, kdež se pak připojuje ve stanici Haidmühle ku král. bav. trati Waldkirchen-Haidmühle.

V Protivíně jest připojení na c. k. řid. pražské (trati Zdice-Protivín), rovněž i v Ražicích a to na trať Jihlava-Ražice. Ze Strakonic vybíhají m. dráhy: Na východ: Strakonice-Březnice, a na západ Strakonice-Vimperk (Winterberg) -Volary 71 km.

V Horažďovicích-Babinách odbočuje Českomor. příční dráha, která z Ražic jest totožná s dráhou cís. Frant. Josefa. Z Nepomuka vychází odbočná trať

Blatná-Nepomuky místní dráhy Strakonice-Březnice. V Plzni křižuje s Českou záp. dr. a Plzeňsko-Chomutovskou. V Novém Dvoru (Neuhof) odbočuje místní dr. Nový Dvůr-Bezdružice (Weseritz) 24 km., ve Svojšíně: m. dr. Svojšín-Bor (Schweissing-Haid) 15 km., v Plané: m. dr. Planá-Tachov 13 km., v Mar. Lázních: m. dr. Marianské Lázně-Karlovy Vary). Konečně stanice Cheb (Eger) má připojení na Buštěhradskou železnici, král. bavorské a saské státní dráhy. Osobní dopravu, jakož i zavazadel obstarává v Chebu dráha bavorská.

2. Trať Plzeň-Duchcov-Ledvice (Ladowitz) (Eisenbahn-Pilsen, Priesen vede z Eisensteinu do Duchcova s pobočnou tratí Litice-Nýřany (Nürschan) 10 km. V Eisensteině jest připojení na král. bavorské st. dr. V Janovicích odbočuje česko-mor. příční dráha, která od Klatov jest totožná s Plzeňsko-Březensko-Chomutovskou tratí.

V Liticích odbočuje kmenová trať do Nýřan. V Plzni, kdež jest připojení na c. k. řed. pražské, křižuje s Českou záp. a s tratí cís. Frant. Josefa.

V Mladoticích vybíhá místní dráha Mladotice-Rakovník (Mlatz-Rakonitz) 39 km. a v Blatně křižuje s m. dr. Rakovník-Blatno (Pladen)-Bečov n. Teplou (Petschau). V Kašticích (Kaschic) odbočuje státní dr. do Radonic. V Žatci (Saatz) je připojení na Buštěhradskou železnici, kterou zde protíná. V Postoloprtech (Postelberg) jest připojení na tratě c. k. řid. v Praze (místní dr. Postoloprty-Louny).

Od Počeradce (Počerad) vybíhá m. dr. Počeradec-Vrskmany (Wurzmes). Obernice (Exel) tvoří přípojný bod na c. k. řid. pražské, kdež křižuje s tratí Pražsko-Duchcovskou. Bílina spojuje naši trať s drahou Ústecko-Teplickou, Ledvice s tratí c. k. řid. pražského (dr. Duchcovsko-Podmokelskou) a v konečné stanici Duchcově jest připojení na dráhu Ústecko-Teplickou.

3. Plzeň-Brod n. L. jest částí České záp. dráhy.

V Nýřanech odbočuje trať Litice-Nýřany a ve Staňkově m. dr. Staňkov-Ronšperk 22 km.

V Domažlicích (Taus) jest přechod na Českomor. příční dr. Konečná stanice Brod n. L. jest přechodní stanicí pro král. bav. st. dr., které obstarávají zde staniční službu. Z Nýřan vede trať odbočná ku huti Heřmanově.

Další trati pod správou c. k. řid. v Plzni jsou následující:

Budějovice-Želnava 74 km. s připojením v Budějovicích na c. k. řid. pražské a linecké.

Chodov-Nýdek (Neudeck) v Chodově s připojením na železnici buštěhradskou„ v Nýdku na m. dr. Karl. Vary-Johanngeorgenstadt.

Loket-Nové Sedlo v Lokti (Ellbogen) s připojením na m. dr. Schönwehr-Loket a v Novém Sedle (Neusattel) na Buštěhradskou železnici.

Kaštice-Radonice, kterážto trať odbočuje v Kašticích od Plzeňsko-Březenské dráhy a ve Vilémově (Willomitz) a Radonicích má připojení na Kadaňské místní dráhy.

Aš-Rossbach-Adorf 30 km., s připojením v Aši na dráhy bavorské, v Rossbachu na dráhy saské.

Rokycany-Nezvěstice; v Rokycanech připojení na Českou záp. dráhu, v Nezvěsticích na trať cís. Frant. Josefa.

Na účet majitelů jsou následující místní dráhy pod správou c. k. řiditelství v Plzni:

Nakří-Netolice-Netolice Město.
Vodňany-Týn n. Vltavou (Moldauthein).
Vodňany-Prachatice-Volary (Wallern).
Strakonice-Vimperk-Volary.
Strakonice-Březnice s křídly: Březnice-Rožmitál a Blatná-Nepomuky. V Březnici (exkl.) jest připojení na c. k. řid. pražské, v Nepomuku přechod na dráhu cís. Frant. Josefa.

Nový Dvůr-Bezdružice (Neuhof-Weseritz).

Svojšín-Bor (Schweissing-Haida).

Planá-Tachov.

Mar. Lázně-Karl. Vary; v Bečově odbočuje míst. dráha Rakovník-Blatno-Bečov u Teplé a v Schönwehru m. dr. Schönwehr-Loket. V Karl. Varech jest připojení na Buštěhradskou železnici a přechod na m. dr. Karl. Vary-Johanngeorgenstadt.

Ku České záp. dráze připojují se následující trati:

Staňkov-Ronšperk s připojením na Plzeňsko-Březenskou trať.

Rakovník-Mladotice (Rakonitz-Mlatz) s připojením v Rakovníku na Bušt. žel. a trati c. k. řid. v Praze.

Rakovník-Blatno-Bečov (Pladen-Petschau) v Bečově přechází na m. dr. Mar. Lázně-Karl. Vary s odbočkou Protivice-Buchov (Buchau).

Počeradec-Vrskmany (Potscherad-Wurzmes) s připojením ve Vrskmanech na dráhu Ústecko-teplickou.

Od m. dr. Mar. Lázně-Karl. Vary odbočuje m. dr.:

Schönwehr-Loket, jejíž pokračování od Loktu tvoří státní trať Loket-Nové-Sedlo (Ellbogen-Neusattel).

Z Karl. Var vybíhají dvě místní dráhy:

Karlovy Vary-Merkelsgrün s připojením v Dallwicích na žel. Buštěhradskou.

Karl. Vary-Johanngeorgenstadt s připojením v Karl. Varech na žel. Buštěhradskou, v Nýdeku na státní trať: Chodov-Nýdek s připojením v Johanngeorgenstadtu na král. saské dráhy.

Kadaňské místní dráhy, které obsahují dvě trati: Radonice-Dupov (Duppau) a Kadaň-Vilomice, v Kadani jest připojení na žel. Buštěhradskou.

Úplně odděleny od c. k. st. drah jsou tyto místní dráhy:

Ostrov-St. Joachimsthal (Schlackenwerth-Joachimsthal) v Ostrovu připojení na Bušt. žel.

Tišnice-Wildstein-Schönbach v Tišnici s připojením na Bušt. žel.

Rossbach-Adorf, kdež se připojují král. saské dráhy.

Křižovatky v obvodu c. k. řid. v Plzni.

Plzeň: Duchov-Plzeň-Eisenstein.
Cmunt-Plzeň-Cheb.
Praha-Plzeň-Brod n. L.
Nádraží: Hlavní nádraží, Plzeň Říšské předměstí, Plzeň Závody Škodovy.

Cheb: Praha-Cheb-BEB-Markt Redwitz (Bavory).
Cmunt-Cheb-Aš-Adorf.
Schönbach-Cheb-Wiesau (Bavory).

Karl. Vary: Mar. Lázně-Karl. Vary, Karl. Vary-Johanngeorgenstadt.
Praha-Cheb (BEB).

Budějovice: Linec-Bud.-Veselí.
Bud.-Želnava.
Cmunt-Bud.-Plzeň-Cheb.

Strakonice: Březnice-Strakonice-Volary, Budějovice-Strakonice-Plzeň.

Rakovník: Louny-Rakovník-Beroun, Bečov n. I. (Petschau)-Praha BEB., Rak.-Mladotice, Rak.-Lužná-Lišany.

Rekapitulace přípojných stanic:

Na železnici Buštěhradskou: Cheb, Žatec, Nové Sedlo, Loket, Chodov, Ostrov, Rakovník, Karl. Vary, Trmice (Türmitz), Dalvice.

Na Ústecko-teplickou dráhu: Bílina, Duchcov (Dux), Vrskmany.

Na král. Bavorské dráhy: Cheb, Eisenstein, Brod n. L., Aš, Haidmühl.

Na král. Saské dráhy: Cheb, Adorf i. V.

Na c. k. ředitelství státních drah:

V Praze: Cmunt, Budějovice, Protivín, Ražice, Břez-

nice, Plzeň, Rokycany, Rakovník, Postoloprty, Obrnice, Ledvice.

V Linci: Budějovice.

Přehled tratí c. k. řid. v Plzni:

Cmunt (exkl.) - Cheb.
Eisenstein - Plzeň.
Plzeň - Duchcov - Ladovice (inkl.).
Litice - Nýřany - Heřmanova Huť.
Plzeň - Brod n. L.
Budějovice - Želnava.
Horažďovice - Babiny - Klatovy.
Janovice - Domažlice.
Aš - Rossbach - Adorf.
Chodov - Nýdek.
Loket - Nové Sedlo.
Kašice - Radonice.

Místní dráhy v provozu c. k. řid. v Plzni na účet vlastníka:

Rokycany - Mirošov - Nezvěstice.
Spojovací trať Postoloprty - Louny do Počerad.
Kadaňské místní dráhy: Radonice - Dupov a Kadaň-Vilémov (Willomic).
Karlovy Vary - Merkelsgrün.
Karlovy Vary - Johanngeorgenstadt.
Marianské Lázně - Karlovy Vary.
Nakří - Netolice—Netolice Město.
Nový Dvůr - Bezdružice (Weseritz).
Planá - Tachov.
Počeradec - Vrskmany (Potscherad - Wurmes).
Rakovník - Mladotice (Mlatz).
Rakovník - Blatno (Pladen)-Bečov u Teplé s odbočkou Salnava - Černý Kříž (Salnau - Schwarzes Kreuz).
Protivice - Bochov (Buchau).
Ostrov - Joachymsthal.
Schönwehr - Loket.
Svojšín - Bor (Schweissing - Haid).

Staňkov - Horšův Týn - Ronšperk.
Strakonice - Březnice - Blatná - Nepomuky.
Březnice - Rožmitál.
Strakonice - Vimperk - Volary (Strakoniz - Winterberg-Wallern).
Domažlice - Tachov.
Tršnice - Wildštein - Schönbach.
Vodňany - Čičenice - Týn nad Vltavou.
Vodňany - Čičenice - Prachatice - Volary - Heidenmühle.

C. k. ředitelství
pro
Českou Severní dráhu.

C. k. Česká severní dráha opouští Prahu z nádraží cís. Frant. Josefa. Vedena jsouc přes Vysočany, Neratovice (odbočka do Kralup a Čelakovic), míjí úrodné kraje české, přechází u Všetat-Přívor hlavní řeku království Labe, kdež křižuje s drahou severozápadní a spěchá dále k Chotětovu, kdež setkává se s odbočkou na Mělník, a v krátkém čase dostihuje průmyslového města Mladé Boleslavi. Ml. Boleslav, položena na skalnatém návrší, honosí se památným zámkem s dvěma věžmi a s arkádami ve vnitřním dvoře.

Asi po 30min. jízdě příjemnými hvozdy českými přichází do Bakova, hlavního to střediska České severní dráhy. Na trati někdejší Turnovsko-Kralupské dráhy leží města Mnichovo Hradiště (Münchengrätz) a Turnov. Mnich. Hradiště památno je z r. 1866. V tamější zamecké kapli pohřben je Valdštýn. Turnov (středisko „Českého ráje"), mající asi 6300 obyvatel, poskytuje příjemný pohled, jsa zbudován na vysokých březích Jizery. Z Bakova přes Bělou (Weisswasser) unášeni jsme drahou ku hoře Bezdězu (Bösig) kuželovité podoby, se sbořeninou stejného jména. Dále pak leží Česká Lípa (B. Leipa) s pěkným okolím. Starobylé stavby zasluhují zvláštní pozornosti, pocházejíce z různých století. R. 1380 vystavěn křížovnický kostel, r. 1852 kostel sv. Maří Magdaleny a r. 1627 založen klášter augustianský Albrechtem z Valdštýna, vévodou friedlandským, jedním z nejstarších a nejslavnějších rodů českých, jenž vypudiv Sasy z Čech, kteří i Prahu opanovali a poraziv i Švédy u Norimberka v Bavorsku, stal se později obětí piklů u dvora císařského, načež byl v Chebu 25. února 1634 zavražděn.

Opustivše Č. Lípu, spějeme dále ku Haidě, sídlu českého sklářství, Röhrsdorfu (odbočka ku něm. Jablonci), Tannenberku a Rumburku, na průmysl textilní a bavlnářský zvláště bohatému. Zde sbíhající se tři linie železniční sprostředkují připojení na všecky strany i zahraniční.

Sousední stanice Rumburku Georgswalde - Ebersbach tvoří konečnou stanici České severní dráhy.

Trati C. k. české severní dráhy
(392 km., sídlo v Praze):

Praha - Turnov (exkl. Všetaty-Přívory), 105 km.

Neratovice - Kralupy (exkl.), přip. na Buštěhr. železnici, 16 km.

Chotětov (Kuttenthal) - Dolní Cetno 9 km.

Bakov - Č. Lípa - Tannenberg - Rumburk - Georgswalde-Ebersbach 98 km., přip. na král. Saské dr., rovněž i v Sebnici. V České Lípě na Ústecko - teplickou dr.

K této se připojuje:

Česká Lípa - Benešov (Bensen) 21 km., v České Lípě připojení na Ústecko - tepl. dráhu.

Česká Lípa - Šenov - Kamenice 22 km.

Röhrsdorf - Cvikov (Zwickau) - Něm. Jablonné (D.-Gabel) 17 km., přip. na Ústecko-tepl. dráhu.

Tannenberg - Č. Kamenice - Benešov - Děčín - Podmoklí 39 km.

Vléčná dráha v Děčíně (k Labi) 1 km. Přip. v Podmoklí a Děčíně na král. saské st. dr.

Chřibská (Kreibitz) Neudörfl - Warnsdorf 12 km., přip. na saské dráhy.

Místní dráha Rumburg - Nixdorf (Mikulášovice) s odb. Herrnwalde - Krásná Lípa 45 km.

Nixdorf - D. Einsiedel - Říšské hr. - Sebnice (Sebnitz) 7 km., připojení na král. saské dr.

Rekapitulace připojených stanic České sev. dráhy:

Podmoklí, Sebnice, Warnsdorf, Georgsw.-Ebersbach na král. saské st. dráhy.

Kralupy, Praha na Buštěhradskou železnici.

Česká Lípa, Něm. Jablonné (Deutsch-Gabel) na Ústecko-teplickou dráhu.

Vysočany, Ml. Boleslav, Děčín, Všetaty-Přívory, Bakov (BCB) a Turnov na c. k. trati severozápadní dráhy.

Neratovice, Kralupy, Podmoklí na c. k. trati Spol. st. dráhy (StEG).

V Něm. Jablonném obstarává veškerou službu železniční dráha Ústecko-teplická, v Sebnici král. saské státní dráhy.

Celní úřady nalézají se v Podmoklí, Děčíně, Warnsdorfu, Ebersbachu, Rumburku, Dolním Einsiedlu, České Lípě, Haidě a v Praze.

Křižovatky C. k. české severní dráhy:

Neratovice-Turnov-Seidenberg do Saska.

Neratovice-Kralupy na StEG.

Neratovice-Čelakovice na severozáp.

Neratovice-Praha.

Všetaty-Přívory, kde protíná linii Vídeň-Děčín dráhy severozápadní.

Ml. Boleslav-Turnov-Seidenberg neb Grünthal, saské hranice.

Ml. Boleslav-Mělník na dráhu severozáp.

Ml. Boleslav-Lomnice nad P. - Paršnice-Liebau (Sasko).

Bakov-Turnov s pokračováním ku saským hr. jako tratě předešlé.

Bakov-Česká Lípa-Benešov (Bensen)-Děčín-Saské hranice.

Bakov-Česká Lípa - Tannenberg - Georgswalde - Ebersbach-Saské hranice.

Bakov-Kopidlno.

Turnov-Seidenberg.

Turnov-Železný Brod-Tannwald-Grünthal.

Turnov-Jičín-Nymburk (na severozáp.) - Poříčany (StEG).

Česká Lípa, zde probíhá linie ústecko-tepl. dráhy Karl. Vary-Liberec.

Česká Lípa-Benešov (Bensen)-Děčín a v opáčném směru do Bakova.

Česká Lípa-Česká Kamenice (Böhm. Kamnitz).

Česká Lípa-Krásná Lípa (Schönlinde)-Sebnitz (Sasko).

Přehled tratí c. k. řid. pro Českou sev. dráhu.

Praha-Turnov (exkl. Všetaty-Přívory).
Kralupy-Neratovice (exkl. Kralupy).
Bakov-Georgswalde.
Rumburg-Nixdorf.
Nixdorf-Sebnice.
Kreibice-Warnsdorf.
Tannenberg-Podmoklí (exkl.).
Benešov (Bensen)-Česká Lípa.
Česká Kamenice-Kamenický Šenov (Böhmisch Kamnitz-Steinschönau).
Chotětov-Dolní Cetno (Kuttenthal-Untercetno).
Röhrsdorf-Cvikov (Zwickau)-Něm. Jablonné (D. Gabel).

Místní dráhy v provozu c. k. st. drah na účet majitele.

Česká Lípa-Kamenický Šenov (Steinschönau).
Nixdorf-Rumburg s odbočkou Herrnwalde-Krásná Lípa.

C. k. ředitelství
pro tratě
Společ. státní dráhy.

C. k. ředitelství pro trati Státní společnosti ve Vídni spravuje trati v celkové délce 1659 km.

Hlavní trať Vídeň-Brno-Praha-Podmoklí béře počátek svůj ve Vídni. Vybíhajíc ze státního nádraží vídeňského vede přes kanál Dunajský, projíždí Pratrem a po mostě dunajském 780 m. dlouhém, ubíhá do Stadlavy. Zde jest odbočka na východ do Marcheggu, kde se připojují král. dr. uherské vedoucí do Budapešti, Bělehradu a dále na východ.

Hlavní trať táhne se od Vídně k severu přes Wolkersdorf u Laa (Láva), odbočka do Břeclavi (Lundenburg) a do Hrušovany - Šanov (Grussbach - Schönau) s odbočkou Znojmo-Hrušovany-Š. Ve Znojmě je připojení na c. k. sev.-záp. dr. Přes Mor. Krumlov (Kromau) se zámkem kníž. Lichtensteina, po překročení údolí Jihlavky, Kounice-Ivančice (Kaunitz-Eibenschitz) dospívá do Střelice s odbočkou do Okříska sev.-záp. dr. Na to přetíná trať dráhy Severní, mine Schwarzawu a přichází do Brna. Z Brna běží jedna trať do Olomouce přes Písek-Bzenec (Bisenz) a průsmyk Vlárský (Vlarapass) do Uher. V Brně připojuje se m. dr. Brno-Tišnovice.

Státní dráha táhne se dále k severu podél železných hutí knížete Salma v Adamově překrásným údolím, Moravským Švýcarskem zvaným. Na to následuje Blánsko, Rajec (Raitz) a Skalice s Boskovicemi.

V blízkosti těchto jest propast Macocha a nádherné krápníkové jeskyně sloupské, které v mnohém vyrovnají se jeskyním postojenským.

Přes Svitavu (Zwittau) (odbočka do Skuče s.-z. dr.) dospějeme České Třebové. Odtud vede jedno křídlo do Olomouce s odbočkami Rudelsdorf-Landskroun a Schwarzbach-Littau. Z nejbližší stanice Ústí n. Orlicí (Wildenschwert) odbočuje se pobočná trať do Mittelwalde s přímým spojením do Vratislavi. Od Ústí n. O. mění se dosavadní severní směr západní. Probíhajíc krásným údolím tiché Orlice dostihuje Chocně (Linie Choceň-Halbstadt-Mittelsteine a Choceň-Litomyšl) a Pardubice s přípojkou do Kr. Hradce.

Dráha vchází údolím labským do průmyslového města Kolína, důležitého střediska drah, kdež křižuje s dráhou severozáp. Tato běží k Nymburku a Liberci na sever a směrem pak jihovýchodním k Něm. Brodu, Jihlavě, Znojmu a Vídni. Mimo to končí tam místní dráha Čerčany-Kolín. Hlavní trať býv. stát. spol. béře se dále k západu připojujíc k sobě v Pečkách místní dr. Pečky-Bošice-Zásmuky-Bečvary s odbočkou Bošice-Kouřím. V Pořičanech má spojení na Nymburk-Kopidlno a Jičín s odvětvením z Kopidlna do Bakova, majíc tak přímé spojení na c. k. českou sev. dráhu.

Přidržujíc se stále směru západního, ukončuje trať býv. spol. st. dr. svůj běh v Praze, aby pokračovala dále k Podmoklům (Bodenbach) zaměnivši svůj dosavadní směr západní za čistě severní.

Opustivše Prahu, probíhá jmenovaná trať vilovou čtvrtí pražskou, Bubeneč zvanou, a minuvše neobyčejně četně výletníky navštěvované Roztoky přijíždí záhy do Kralup (přip. na českou sev. dr.), odkudž vede m. dr. do Středichovic s odbočkou do Velvar a Kralupy-Kladno (bušt. dr.). Pak následuje Jenšovice (m. dr. Jenšovice-Libochovice), Roudnice (m. dr. Roudnice-Hospozín-Zlonice), Terezín pevnost s krásnou vyhlídkou na české Středohoří.

U Lovosic, kde vybíhá m. dr. Lovosice-Libochovice, vstupuje do úzského, avšak na krásy přírodní velice bohatého údolí labského. Odtud skoro rovnoběžně s touto tratí běží po pravém břehu Labe dráha severozápadní přes Střekov (Schreckenstein) k Děčínu (Tet-

schen). Trať býv. spol. st. dr. neopouštějíc levého břehu labského, dostihne záhy Ústí n. L. (Aussig) s velkými průmyslovými i uhelnými závody, jehož bezprostřední poloha u labských břehů a uzel drah tam ústících velkou měrou přispívá ku povznesení obchodu tam soustředěnému. Zde jest také připojení na dráhu Ústecko-Teplickou s přímým rychlíkovým spojením do Teplic a Karlových Varů.

Stále labských břehů se přidržujíc dosáhne naše trať záhy sídla pohraničních rakouských státních celních úřadů město Podmokly (Bodenbach). Zde připojují se státní dráhy saské na naše, jimiž přímé a rychlé spojení s Drážďany, Berlínem, Hamburkem atd. jest zabezpečeno.

K vůli přehledu uvedu soustavně veškeré trati pod správu hlavní linii spol. st. dráhy spadající a jí bezprostředně se dotýkající, jakož i ty, které odděleny jsouce drahami jinými, nicméně pod totéž řiditelství spadají. — Uvádím je nyní směrem opačným, t. j. od Podmoklí k Vídni, vycházeje ze stanoviska — od známého k neznámému.

Trati býv. spol. státní dráhy rozděleny jsou až posud na tři skupiny, sekce zvané, jichž rozdělení jest následující:

K první sekci Vídeň náležejí trati, po případě provozní úřady mezi Vídní a Brnem: Grussbach, Laa, Mistelbach, Stadlau, Vídeň W., Vídeň N. v úhrnné délce 317 km.

II. Sekce Brno (Brno-Česká Třebová): Česká Třebová, Brno MT., Brno N., Blansko, Zaya, Olomouc, Třebíč, Uher. Brod, Uher. Hradiště, Cvitava a provozní úřad místní dráhy Žďár v úhrnné délce 606 km.

III. Sekce Praha (Česká Třebová - Praha - Podmoklí): Broumov, Český Brod, Choceň, Jičín, Kralupy, Kolín, Lovosice, Nové Město n. M., Pardubice, Praha, Roudnice, Ústí n. L. — 721 km.

Tyto sekce spravovány jsou inspektoráty, které podléhají c. k. řiditelství pro linie Spol. státní dráhy ve Vídni.

Povšechný přehled tratí Spol. státní dráhy a jich délka.

Vídeň - Střelice - Brno - Praha - Podmoklí 540 km.
K této trati se připojují:
Lovosice - Libochovice 14 km. V Lovosicích připojení na Ústecko - tepl. dráhu.
Kralupy - Minkovice, s odbočkou do Velvar 10 km.
Minkovice - Zvoleněves - Střebichovice - Vinařice 21 km.
Zvoleněves - Smečno 10 km.
Jenšovice - Lužec 3 km.
Čelakovice - Brandýs n. L. (Čelakovice exkl.) 7 km.
Brandýs n. L. - Neratovice (na účet majitele) 15 km.
Poříčany - Sadská - Nymburk 13 km.
Nymburk - Jičín s odb. Kopidlno - Bakov (Česká dr. kommercialní) 85 km.
Dětenice - Taxis Dobrov. (Česká kom. dr.) 14 km.
Pečky - Zásmuky - Bečvary Velké 26 km.
Bošice - Kouřim 3 km.
Vlečná dráha Bošice - Svojšice 2 km.
Přelouč - Prachovice - Tasovice - Váp. Podol 21 km.
Choceň - Litomyšl 22 km.
Ottendorf - Říšské hr. - Mittelsteine 11 km.
Král. Hradec - Ostroměř (Česká kom. dráha) 35 km.
Sadová - Dohalice - Smiřice (Česká kom. dráha) 12 km.
Smidary - V. Veselí (Česká kom. dráha) 8 km.
Křinec - Králové Městec (Königstadtl) 12 km.
Choceň - Halbstadt - Říšské Hr. (Friedland), exkl. Týniště 90 km.
Václavice - Starkoč 2 km.
Halbstadt - Ottendorf 13 km.
Opočno - Dobruška 5 km. (Česká kom. dr.).
Česká Třebová - Olomouc 86 km. s odbočkami:
Rudoltice - Lanškroun (Rudelsdorf - Landskron) 3 km. a
Červenka - Litovel (Schwarzbach - Littau) 3 km.
Brno - Tišnov 28 km. s pokračováním
Tišnov - Žďár - Něm. Brod na účet majitele.
Brno - Vlárský průsmyk (Říšské hranice) 163 km. s odbočkami:
Kunovice - Uh. Hradiště 5 km.

Veselí n. M.-Strašnice (Říšské hranice) 15 km.

Nemolice-Koryčany 5 km., na účet majitele.

Brno-Střelice-Boží Požehnání-Okříško (Brünn-Strelitz-Segen Gottes Okříško) 74 km.

Boží Požehnání-Zbeschau 4 km.

Studenec-Vel. Meziříčí (Studenetz-Grossmeseritsch) 22 km.

Hrušov-Znojmo (Grussbach-Znaim) 26 km.

Oujezd Luhačovice-Luhačovice (trať soukromá).

Enzersdorf-Poitsdorf 9 km.

Stadlau-Marchegg 37 km.

Marchegg-Uherské hranice 2 km.

Vídeň-Uherské hranie (Bruk n. L.) 41 km.

Bruk n. L.-Hainburg 21 km.

Schwechat-Mannersdorf 29 km.

Mimo tyto právě uvedené trati nalézá se ve zprávě c. k. řid. pro trati Spol. státní dráhy několik tratí spojovacích:

Spojka v Praze, Halbstadtu, ve Vídni trať k jatkám 2 km. dlouhá, a spojka s pobřežní drahou dunajskou, dále Marchegg-Süssenbrunn (C. k. sev. dr.), inkl. Süssenbrunn, spojovací trať v Brně, v Šimicích, Holubicích na C. k. sev. dr. a spojovací kolej mezi C. k. sev. dr. a Bzenec-Pískem. Dále jest spojovací kolej na trati Vídeň-Bruck n. L. a Schwechat-Mannersdorf v Götzendorfu, Zvittava-Dráha pobřežní a konečně křídlo do Freudenau 1 km. dlouhé.

Rekapitulace přípojných stanic:

Podmoklí (Bodenbach): král. saské st. dr., c. k. česká sev. dráha a tratě c. k. řid. v Praze; **Ústí n. L.**: Ústecko-tepl. a c. k. sev.-záp. dr.; **Lovosice**: Úst.-tepl. dr.; **Čížkovice**, **Jenšovice**, **Roudnice**, **Libochovice**: c. k. řid. v Praze; **Kralupy**, **Neratovice**: C. k. česká sev. dráha; **Čelakovice**: C. k. sev.-záp. dr.; **Bubna**: Buštěhr. žel.; **Praha**: c. k. řid. v Praze, Bušt. železnice; **Nymburk**: C. k. sev.-záp. dr.; **Kolín**: c. k. řid. v Praze (m. dr. Kolín-Čerčany)

a Sev.-záp. dr.; Bečvary: c. k. ř. v Praze (m. dr. Kolín-Čerčany); Borohrádek: c. k. řid. v Praze; Tišnice, Starkoč, Teplice (Wekelsdorf): C. k. sev.-záp. dr.; Mittelsteine, Halbstadt: král. pruské dr.; Heřm. Městec, Moravany: c. k. řid. v Praze; Ústí n. O. (Wildenschwert): C. k. sev.-záp. dr.; Svitava (Zwittau), Pardubice: Sev.-něm. spoj. dr.; Oujezd-Luhačovice: m. dr. Oujezd Luh.-Luhačovice; Skalice-Boskovice: c. k. řid. v Olomouci; Znojmo (Znaim), Okříško: C. k. sev.-záp. dr.; Zábřeh (Hohenstadt), Tišnov (Tischnowitz), Třebovice (Triebitz): c. k. řid. v Olomouci; Hrušovany-Šenov (Grussbach), Brno: C. k. sev. dr.; Černovice u Brna: c. k. řid. v Olomouci; Olomouc: C. k. sev. dr. a c. k. řid. v Olomouci; Kyjov (Gaya), Bzenec-Písek, Holubice, Strašnice, Uh. Hradiště, Marchegg: C. k. sev. dr.; Siebenbrunn-Leopoldsdorf, Süssenbrunn, Mittelsbach, Poysdorf: Dolnorakouské zemské dr.; Kl. Schwechat: c. k. řid. Vídeň a Vídeň-Aspang; Grammat-Neusiedl: Jižní dr.; Schwechat-Kledering: c. k. řid. ve Vídni; Vídeň: Vídeňské spoj. dr. a vídeňská Dunajsko-pobřežní dráha; Bruck-Kiralyhida, Marchegg, Vlarský průsmyk: král. uh. st. dráhy.

Důležitější křižovatky tratí C. k. spol. státní dráhy:

1. Podmoklí (Bodenbach)-Praha (StEG.).
   Podmoklí-Chomutov (Stb.).
   Podmoklí-Děčín-Benešov-Č. Lípa.
   Podmoklí-Děčín-Benešov-Tannenberg-Warnsdorf.
2. Ústí n. L.-Chomutov (ATE.).
   Ústí n. L.-Bílina a trať Vídeň-Podmoklí.
3. Kralupy-Praha-Podmoklí.
   Kralupy-Kladno.
   Kralupy-Neratovice.
   Kralupy-Středichovice Vinařice.
   Kralupy-Velvary.

4. Kolín - Praha - Vídeň (StEG.).
Kolín - Velký Osek - Ml. Boleslav - Bakov - Seidenberg (Sasko).
Kolín - Velký Osek - Ml. Boleslav - Bakov - Česká Lípa - Georgsw. - Ebers. (Sasko).
Kolín - Vel. Osek - Chlumec - Ostroměř - Žel. Brod-Grünthal (Sasko).
Kolín - Velký Osek - Chlumec - Král. Hradec - Starkoč - Poříčí (Parschnitz) - Liebau (Sasko).
Kolín - Světlá - Jihlava - Znojmo - Vídeň (Sev.-záp.).
Kolín - Čerčany.

5. Král. Hradec (Königgrätz) - Mittelwalde.
Král. Hradec - Praha.
Král. Hradec - Ostroměř.
Německý Brod - Skuč - Pardubice - Kr. Hradec - Seidenberg.

6. Brno - Vídeň - Praha (StEG.).
Brno - Lundenburg - Vídeň KFNB. (Severní dr.).
Brno - Okříško.
Brno - Vlarský Průsmyk (uh. hranice).
Brno - Tišnov.

C. k. ředitelství
rak. dráhy severozápadní.

C. k. priv. rak. dráha severozápadní.

Jako dvě trati právě popsané, i tato dráha má počátek i sídlo svých úřadů centralních ve Vídni, majíc své vlastní nádraží ve XX. okresu. Opustí Vídeň, běží po velkém žel. mostě k Florisdorfu - Jedlesce a dospívá ku Korneuburgu, sídlu telegr. a žel. pluku. Překonává hravě vysočinu Vídeňského Lesa a stane u Stockeravy s odbočkou do st. Absdorf - Hipperndorf, kde je připojení na dvoukolejnou trať Vídeň - Tulln. Nejbližší přípojná stanice jest pak Zellerndorf, připojená na c. k. sev. dr. s křídlem do Sigmundsherbergu. Na to probíhá hlubokým údolím po mostě na pěti mohutných pilířích spočívajícím a blíží se ku průmyslovému městu moravskému Znojmu, přip. na c. k. trati spol. st. dr. Přes Schönwald a Okřisko (přip. na StEG.) — odbočka do Brna přes Třebíč — dostihuje Jihlavu (přip. na c. k. řid. v Praze). (Žel. linie do Tábora - Veselí.) Překročuje moravské hranice, ubírá se k Německému Brodu a Světlé, přip. na c. k. řid. v Praze. Zde se rozštěpuje a běží jedním směrem přes Pardubice ku Kr. Hradci a Josefovu (Josefstadt).

Hlavní linie přidržuje se zprvu směru severových. a později severního přichází do Čáslavi a Kutné Hory a podél Labe do Kolína, kdež křižuje s c. k. tratí spol. st. dráhy Vídeň - Praha a má zároveň i přip. na m. dr. Kolín - Čerčany. Ve Velkém Oseku (Gr. Wossek) má odbočku do Chlumce. Pak přichází do Poděbrad a Nymburku, kde nalézají se velké dílny dotyčné dráhy. Zde křižuje s tratí Praha - Ml. Boleslav téže

správě patřící. Následuje Lysá, kde setkává se s tratí Praha-Mittelwalde. Ve stanici Všetaty-Přívory (přip. na č. sev. dr.) ústí linie Praha-Georgswalde a v Mělníku připojuje se k ní místní dráha Mělník-Mšeno.

Na to probíhá vinicemi a přichází ku Žernosekám, kde je přip. na Ústecko-Tepl. dr. (Teplice-Lovosice-Liberec). Ubírá se dále do krajiny Litoměřické, s městem téhož jména, na chmel bohaté. Vedena jsouc romantickým údolím labským (českým Švýcarskem zvaným) s překrásnou zříceninou Střekovem (Schreckensteinem), dospěje záhy do Děčína (Tetschen), sídla c. k. státních úřadů rak. politických i celních.

Město Děčín spojeno jest železničním mostem s Podmoklím a vléčnými drahami s Labem, čímž tvoří jakýsi dopravní střed provozu mezi říši naší a německou, neboť jednak z Podmoklí, jednak z Děčína jest přímé spojení do Drážďan, Lipska, Berlína, Hamburku. Doprava po vodě jest zde velice čilá.

Správu c. k. sev.-záp. dr. obstarává řid. ve Vídni, jemuž přiděleny jsou dopravní inspektoráty v Nymburce, Praze a Liberci.

Přehled tratí pod správou c. k. severozápadní dráhy, 1459 km., sídlo správy ve Vídni.

Vídeň-Nymburk-Ml. Boleslav 354 km.

Zellerndorf-Sigmundsherberg (exkl.) přip. na c. k. sev. dr. a c. k. řid. ve Vídni 20 km.

Německý Brod-Rossice. Ve Skuči přip. na řid. v Olomouci, v Chebu a Chrudimi na řid. v Praze 92 km.

Velký Ossek-St. Paka-Parschnice. Přip.: v Chlumci na c. k. řid. v Praze, Smidary č. obch. dr. 129 km.

Ostroměř-Jičín (ve Ostroměři přip. na trati spol. st. dr.) 17 km.

Pelsdorf-Vrchlabí (Pelsdorf-Hohenelbe) 4 km.

Trutnov-Vrajt-Janské Lázně (Trautenau - Freiheit) 10 km.

Nymburk - Děčín - Mittelgrund (Král. sas. dr.) 137 km.
Děčín - Laube (dvě vlečky) 5 km.
Lysá - Praha 35 km.
Střekov - Ústí (Schreckenstein - Aussig) (ATE., StEG.) 2 km.
Chlumec - Mittelwalde (Král. pruské dr.) 120 km.
Kyšperk - Ústí n. O. (Geiersberg - Wildenschwert) na (StEG.) 13 km.
Pardubice - Liberec - Seidenberg (saské hran.) 202 km.
Josefov - Libava (Josefstadt - Libau) 66 km.
Žel. Brod - Tannwald (Eisenbrod - Tannwald) 18 km.
Čáslav - Zavratec s křídlem Skorice - Vrdy - Bučice 20 km.
Čáslav - Močovice 4 km.
Königshan - Žacléř (Schatzlar) 5 km.
Čelakovice - Mochov 4 km.
Spojovací traf v Nymburce na StEG. 2 km.

Tratě na účet majitele.

Častolovice - Rychnov n. K. - Solnice 15 km.
Něm. Brod - Humpolec 25 km.
Velké Březno - Verneřice (Wernstadt) - Ouštěk (Grosspriesen - Auscha) 25 km.
Polná - Štěkná - Polná Město 6 km.
Chlumec - Borohrádek (Chlumetz - Königstadt) 14 km.
Mor. Budějovice - Jamnice (Mährisch Budwitz - Jamnitz) 21 km.
Liberec - Tannwald - Grünthal - Morchenstern - Josefthal - Maxdorf 41 km.
Jilemnice - Rokytnice (Starkenbach - Rochlitz) 20 km.
Teplice - Poříčí - Trutnov (Wekelsdorf - Parschnitz - Trautenau) 35 km.

Přípojné stanice c. k. severozápadní dráhy.

1. Na c. k. ředitelství:

a) Vídeň: Vídeň.-Dunajsko pobřežní dr., Štokerava, Sigmundsherberg.

b) Praha: Světlá, Sedlec-Kutná Hora, Kolín, Mělník, Chrast, Chrudim, Stará Paka, Ml. Boleslav, Doudleby.

c) Olomouc: Vichstadtl-Lichtenau.

d) Sev. dráhu: Jedlersdorf jen pro náklady, Zellerndorf.

e) Pro trati Spol. st. dr.: Znojmo, Okřisko, Kolín, Skuč, Čelakovice, Týniště, Ústí n. Orl., Nymburk, Pardubice, Starkoč, Smidary, Ostroměř, Jičín, Velelibi, Kr. Hradec, Smiřice.

f) Pro Českou sev. dr.: Všetaty-Přívory, Děčín, Ml. Boleslav, Vysočany, Turnov.

2. Na Ústecko-teplickou dr.: Žernoseky„ Ústí n. L., Liberec.

3. Dolnorakouské zemské dr.: Korneuburg, Retz.

4. Friedlandské okresní dr.: Raspenava, Friedland.

5. Na král. Saské st. dr.: Liberec.

6. Na král. Pruské dr.: Mittelwalde, Seidenberg, Libava (Libau).

Přip. st. Sev.-záp. na místní dr.

Mor. Bud.-Jamnice: Mor. Bud.

Polná, Štěkná-Polná M.: Polná-Štěkná.

Něm. Brod-Humpolec: Něm. Brod.

Čast. Zavratec-Bučice: Čáslav.

Velké Březno-Ouštěk (Auscha): Vel. Březno.

Chlumec-Král. Městec (Königsstadtl): Chlumec.

Starkenbach-Rochlic: Starkenbach-Martinic.

Teplice-Poříčí-Trutnov: Trutnov.

Liberec-Solnice: Častolovice.

Liberec - Tannwald - Grünthal: Liberec, Tannwald-
Liberec - Tannwald - Grünthal: Liberec, Tannwald-
Šumburk.

Königshahn-Žacléř (Schatzlar): Königshahn.

Křižovatky c. k. st. dráhy Severozápadní.

Nymburk: Vídeň-Děčín (saské hran.).

Nymburk: Ml. Boleslav-Seidenberg neb Georgsw.

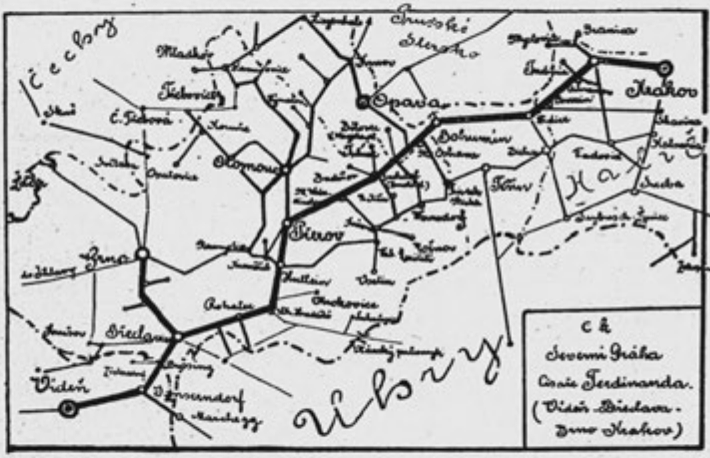
Nymburk: Kr. Hradec.
Nymburk: Jičín.
Nymburk: Poříčany na spol. St. dr. Vídeň-Praha.
Kolín viz linii c. k. spol. st. dráhy.
Německý Brod (Deutsch Brod): Vídeň - Děčín (ÖNWB.).

Vídeň - Břeclava - Brno - Krakov.

Německý Brod: Seidenberg.
Německý Brod: Humpolec.
Německý Brod: Tišnov.
Zellerndorf: Láva (StEG. Brno-Vídeň) - Zellerndorf - Sigmundsherberg - Cmunt, Vídeň - Praha.

C. k.
ředitelství Severní dráhy.

C. k. Severní dráha (dříve císaře Ferdinanda zvaná). Ze severního nádraží ve Vídni vede dráha nejprve přes Dunaj do Florisdorfu, pak přes Wagram do Gäuserndorfu, kde se rozštěpuje na linii vedoucí ku Marcheggu a na linie do Budapešti. Na to obrací se k se-

veru, aby, minuvši Dürnkrut a Drösing (odbočka do Zisterdorfu) dospěla do Hohenau a Břeclavi. Odtud vedou postranní trati přes Feldsberg a Nikolsburg (Mikulov) do Grunbachu (Hrušovany) (st. dráha) a přes Laa (Láva) do Zellerndorfu ku trati rak. sev.-západní dráhy. Také táhne jedna trať přes Zaječí (Saitz), Hustopeče (Auspitz) a Vranovice (Branowitz) do Brna na

průmysl soukenický bohatého. Hlavní trať severní dráhy jde přes Hodonín (Göding), Bzenec a Uh. Hradiště do Napajedel. Pak do Otrokovic a Hulína (Hullein), kde odbočuje jedno křídlo na Kroměříž, druhé přes Holešov do Bielitz. Na to následuje Přerov s křídlem do Brna a Olomouce, kde se připojuje na c. k. linie st. dráhy.

Z Olomouce běží jedna část přes Sternberg a Mor. Schönberg (připojení na linie ze Zábřehu M. (Hohenstadt) a Sobotína (Zöplau) do Hanušovic (Hansdorfu) ku Rak. sev.-záp. dr.). Na sever táhne trať krajinou na lesy velice bohatou a dostihuje údolí u Lipové Dolní (Niederlindewiese). Odbočka do Jauernigu, Waidenau a Heinersdorfu. Následuje Frývaldov s lázeňským místem Gräfenberg. Z Frývaldova spěchá přes Mikulovice (Niklasdorf) do Ziegenhals v Pruském Slezsku. Změnivši směr svůj ku straně jihovýchodní, přichází do Krnova (Jägerndorf). Zde připojuje se druhá od Olomouce přes Vanovice (Kriegsdorf), Bruntál (Freudenthal) a Rýmařov (Römerstadt) přicházející linie. Připojení do Opavy (Troppau) a Břeclavy (Lundenburg).

Od Přerova vede trať širokým údolím k Lipníku (Leipnik), načež přichází do údolí Oderského. Přes Suchdol (Zauchtel) dospěje do Svinova (Schönbrunn), kde odbočuje pobočná trať do Opavy (Troppau), hlavního města Slezska.

Za Svinovem přechází Odru a vede k Mor. Ostravě, s odbočkou do Frýdku-Místku, pak dále přes Hrušov (Jägerndorf) do Bohumína (Oderberg). Připojení do Berlína a Břeclavy, kdež počíná dráha Košicko-Bohumínská (Kaschau-Oderbergerbahn), která sprostředkuje spojení s Budapeští.

Z Bohumína (Oderberg) jde trať přes Chyby (Chybi) do Dziedicz, s pobočkou do Bielicz a Oswiecina.

Ve Trzebini jest odbočka do Čakova, odkudž vede trať jedním směrem přes Granici do Varšavy a do Petrohradu, druhým směrem přes Myslovice do Břeclavy. Přes Křečovice, Rudawu, Mydniki a Lobzov dostihne naše trať své konečné stanice Krakova. Krakov, hlavní město záp. Haliče, jest na památnosti velice bohatý.

Královský zámek „Wawel“ a národní museum, jakož i chrám marianský z XIII. stol. zaujímají ovšem první místo mezi památnostmi.

Z Krakova přes Podgórze, Suchou vede trať do Zakopané, známého klimatického místa v polských Tatrách. Světoznámá jezera ve výšinách: Mořské oko, pět jezer atd. láká množství turistů, jichž řady rok od roku stále se množí.

Přehled tratí c. k. řid. Severní dráhy
1538 km.

Veškeré tratě pod správou uvedeného řiditelství rozdělují se na tři skupiny: Ku skupině první patří následující trati:

Vídeň - Krakov 416 km.
Floridsdorf - Jedlersdorf 2 km.
Gänserndorf - -Marchegg 18 km.
Břeclava-Zellerndorf (Lundenburg-Zellerndorf) 84 km.
Neusiedl - Hrušovany (Grusbach) exkl. (na StEG.) 8 km.
Břeclava - Brno 60 km.
Přerov - Olomouc 26 km.
Schönbrunn - Oppava (Troppau) 28 km.
Bohumín (Oderberg) říšské hranice (Annaberg)
Dziedice - Saybusch 32 km.
Trzebina - Myslovice (říšské hranice) Král. pr. dr. 28 km.
Szczakova - Granice (říšské hranice) Král. pr. dr. 2 km.
Krakov - Podgórze - Bonarka 8 km.
Brno - Olomouc (na StEG. a c. k. řid. v Olomouci 102 km.
Olomouc - Sternberg 14 km.
Nezamyslice - Přerov 28 km.
Kojetice - Bielitr 179 km.

Skupina II.

Drösing - Zistersdorf (dolnorak. zemské dr.) 11 km.
Vranovice (Branowitz) - Pohořelice (Pohrlitz) 8 km.

Hodonín (Göding) - Uh. hranice (Holice) král. uh. st. dr. 4 km.

Hodonín c. k. tab. továrna 2 km.

Rohatec - Strašnice (Strassnic) c. k. spol. st. d. 12 km.

Kroměříž - Zborovice (Zborowitz) 17 km.

Hrušovany n. M. (Rohrbach) - Velké Židlichovice (Gross-Seelowitz) 3 km.

Kojetín - Tovačov (Tobitschau) 11 km.

Hranice (Mähr. Weisskirchen) - Krásná 25 km.

Valaš. Meziříčí (Wallachisch Meseritsch) - Vsetín 18 km.

Krásná - Rožnov (Rožnau) 13 km.

Suchdol (Zauchtel) - Budišov (Bautsch) 39 km.

Suchdol - Fulnek 10 km.

Hodslavice (Hotzendorf) - Nový Jičín (Neutischein) 10 km.

Goleszow (Golleschau) - Ustroň 5 km.

Studánka (Stauding) - Bilovec (Wagstadt) 7 km.

Opava - Benešov (Bennisch) 30 km.

Bílsko (Bielitz) - Kalwarya (exkl.) 58 km.

Petrovice - Karvin 10 km.

Břeclava - Kutti (říšské hranice) 17 km.

III. Skupina tratí provozovaných na cizí účet.

Ostravsko - Friedlandská dráha 33 km.

Čejč (Czeitsch) - Ždánice (Steinitz) 25 km.

Břeclava - Lednice (Eisgrub) 12 km.

Mutěnice (Mutenitz) - Kyjov (Gaya) 15 km.

Otrokovice (Otrokowitz) - Zlín - Vyzovice (Wisowitz) 25 km.

Zaječí (Saitz) - Čejč (Czeitsch) - Hodonín (Göding) 38 km.

Štramberg - Věrovice (Wernsdorf) 6 km.

Opava - Hradec (Grätz) 8 km.

Vsetín - Velké Karlovice (Grosskarlowitz) 27 km.

Přechodní stanice c. k. sev. dráhy.

I. Na c. k. trati:

1. Řid. Vídeň: Vídeňská, pobřežní dunajská dr.

2. Řid. Olomouc: Prostějov, Olomouc, Sternberg, Opava.

3. Řid. Krakov: Kalvarie, Krakov, Osvěčin, Podgórze, Saybuš, Trzebinia, Vadovice.

4. Řid. c. k. sev.-záp. dr.: Jedlersdorf-Zellerndorf, Laa.

5. Řid. pro c. k. trati spol. st. dr.: Brno, Hrušovany, Horní Heršpice (Oberzerspitz), Olomouc, Laa, Bzenec, Písek, Sudoměřice, Petrau, Strašnice, Uherské Hradiště, Holubice, Marchegg, Neu-Süssenbrunn.

II. Trati soukromé a m. dr. Suchdol (Zauchtel): novojičínská m. dr. Studenka (Stauding): m. dr. Studenka - Štramberk. Břeclava, Těšín, Karvín, Doubrová: Košicko - Bohumínskou dr. Mor. Ostrava: m. dr. Přívoz-Mor. Ostrava, Hrušov: m. dr. Hrušov-Pol. Ostrava.

III. Tratě zahraniční:

1. Král. uh. st. dr.: Marchegg, Kutti, Holies.

2. Král. pruské dr.: Dzieditz - Myslovic, Oderberg, Oswiecin.

3. Uherské dr.: Granica na trať Varšava-Vídeň.

C. k. ředitelství
státních drah v Linci.

C. k. řid. v Linci

spravuje trati v celkové délce 1113 km.

Amstetten-Solnohrad, dvoukolejná m. dr. Neumarkt-Waizenkirchen a Niederspaching. Trati Feuerbach o elek. pohonu pod správou c. k. řid. v Linci probíhají z části král. Českým: Budějovice-Horní Dvořiště-Český Heršlak (Oberhaid-Böhm. Hörschlag), odtud pak Horními Rakousy až do stanice Spital a. Pyhrn, kterážto trať pak končí ve Štýrsku na stanici Selzthal. V Horním Rakousku jsou pak ještě následující trati: Gaisbach-Wartberg-St. Pantaleon, Štýr-Kl. Reifling. Část této trati, St. Pantaleon-Štýr, jest v Dolních Rakousích. V Garsten jest připojení na Steyrtalbahn. Vels-Pasov, s připojení na Bav. st. dr. Steindorf-Brannau (místní dr.) markt-Kallhain-Ried-Simbach, kdež jest rovněž připojení na Bav. st. dr. Steindorf-Braumau (místní dr.) Friedburg-Lengau-Schneegattern (m. dr.). Další trať Stainach-Irdning-Schärding (dr. solní komory). Stainach-Irdning-Obertrau jest ve Štýrsku, ostatní část až do Schärdingu v Hor. Rak. V Išlu připojení na místní dráhu Solné komory (Salzkammergutlokalbahn) Holzleithen-Thomasroit (m. dr.) Mühlkreisb (m. dr.): Urfahr-Aigen-Schlägl, Vöcklabruckkammer - Schörfling, Lambach - Gmunden, Lambach - Haag (m. dr.), Lambach-Vorchdorf-Eggenburg (m. dr.): Velské místní dráhy Rohr-Lázně Hall. V Hallu připojení na Steyrtalbahn a Neumarkt - Kallham - Waizenkirchen s odbočkou do Peuerbach (m. dr.). Poslednější trať je v provozu státním

o elektr. pohonu na účet koncesionářů. Rovněž o elektr. pohonu jest místní dr. Niederspaching - Peuerbach.

Přehled tratí c. k. řiditelství v Linci.

Linec - Gaisbach - Wartberg 25 km.
Linec - Klaus s odbočkou Unterrohr-Lázně Hall 65 km.
Linec - Urfahr s vlečnou dr. k Dunaji 5 km.
Linec překladiště — zimní přístav 2 km.
Amstetten (exkl.) - Solnohrad (exkl.) 186 km.
Friedburg - Lengau - Schneegattern 6 km.
Holzleithen - Thomasroit 6 km.
Pyhrnbahn (Klaus - Selzthal) přip. s Klaus na Steyrtalbahn 27 km.
Lambach - Gmunden 26 km.
Lambach - Haag a. H. 15 km.
Lambach - Eggenberg.
Stainach - Irdning (exkl.) - Schärding 174 km.
Steindorf - Brannau a. Inn 37 km.
Sv. Valentin - Budějovice (exkl.) 120 km.
Sv. Valentin - Kastenreith (exkl.) 64 km.
Vels - Pasov 81 km.
Urfahr - Aigen - Schlägel (Mühlkreisbahn) 58 km.
Neumarkt - Kallham - Waizenkirchen 13 km.
s odbočkou Niederspaching - Peuerbach 4 km.
Kallham - Simbach 50 km.
Vöcklabruck - Kammer 11 km.
Velské místní dr.:
Almtalbahn (Sattledt - Grünau) 30 km.
Wels - Aschach a. D. 29 km.
Wels - Rohr 25 km.

Přípojné stanice.

1. Na c. k. řid.:

a) v Praze: Budějovice., Cmunt.
b) Plzni: Budějovice, Cmunt.
c) Vídeň: Amstetten.
d) Bělák: Kastenreith, Selzthal, Amstetten.

e) Innsbruck: Selzthal, Steinach-Irdning, Solnohrad.
2. Stayrthalbahn: Klaus, Garsten, Lázně Hall.
3. Místní dr. Solné komory: Lázně Ischl.
4. Král. bav. st. dr.: Pasov, Simbach.

Důležitější křižovatky.

Linec-Budějovice-Gaisbach, Linec-Selzthal.
Linec-Vídeň, Linec-Solnohrady.
Linec-Solnohrady-Innomostí.
Linec-Aigen Schlägel.
Linec-Sv. Valentin-Amstetten-Vídeň.
Linec-Sv. Valentin-Kastenreith-St. Michal.
Wels-Pasov.
Wels-Aschach n. D.
Wels-Unter-Rohr.
Wels-Vídeň-Wels-Bischofshofen.
Lambach-Solnohrad-Bischofshofen.
Lambach-Haag a. Hausruck.
Lambach-Gmunden-Seebahnhof.
Lambach-Vorchdorf-Eggenberg.
Selzthal-Linec-Praha.
Selzthal-Amstetten-Vídeň.
Selzthal-Bischofshofen-Solnohrad-Mnichov.
Selzthal-Insbruk-Bregenz.
Selzthal-Insbruk-Verona-Italie.

C. k. ředitelství stát. drah ve Vídni.

Celková délka 1055 km.

Toto obsahuje následující trati:

Vídeňská městská dráha. Délka její tratí obnáší 40 km. Stavba trvala 9 let, od r. 1893—1902, kdy byla odevzdána veřejné dopravě. Pozoruhodnými jsou její nádraží i mosty. Používána jest hojně jednak za

účelem životních potřeb, jednak slouží i výletníkům, majíc připojení na místní dráhu vídeňskou i na ostatní trati ve Vídni se sbíhající. Jak z přiloženého plánu vidno, rozděluje se na následující trati:

Předměstská trať: Heiligenstadt-Penzing.

Okružní trať (Gürtellinie): Heiligenstadt-Meidling Heiligenstadt-Brigittenau-Floridsdorf.

Hořejší trať v údolí Vídeňky (Wienthalbahn): Meidling Hl. třída-Kütteldorf-Hacking.

Dolní trať v údolí Vídeňky: Meidling Hlavní třída-Hl. celní úřad.

Trať dunajského kanálu: Hlavní celní úřad-Heiligenstadt.

Spojovací trať: Dunajský kanál-Okružní trať.

Vídeň-Cmunt incl. (přip. řid. v Praze, Plzni, Linci, dolnorak. zemské dr. Přípojné tratě:

Tulln-St. Pölten-Leobensdorf v Tulnu přip. na trať Vídeň-Cheb, v Leobensdorfu na jižní dráhu Vídeň-Triest.

Kremž-Grein-Mauthausen (na účet majitele).

Absdorf-Kremž-Herzogenburg 52 km. s přip. na trať Tulln-St. Pölten, Absdorf-Štokerava 17 km. na c. k. sev.-záp. (Vídeň-Znojmo-Kolín), Sigmundsherberg-Hadersdorf 441 km. Sigmundsherberg přip. na trať sev.-záp.

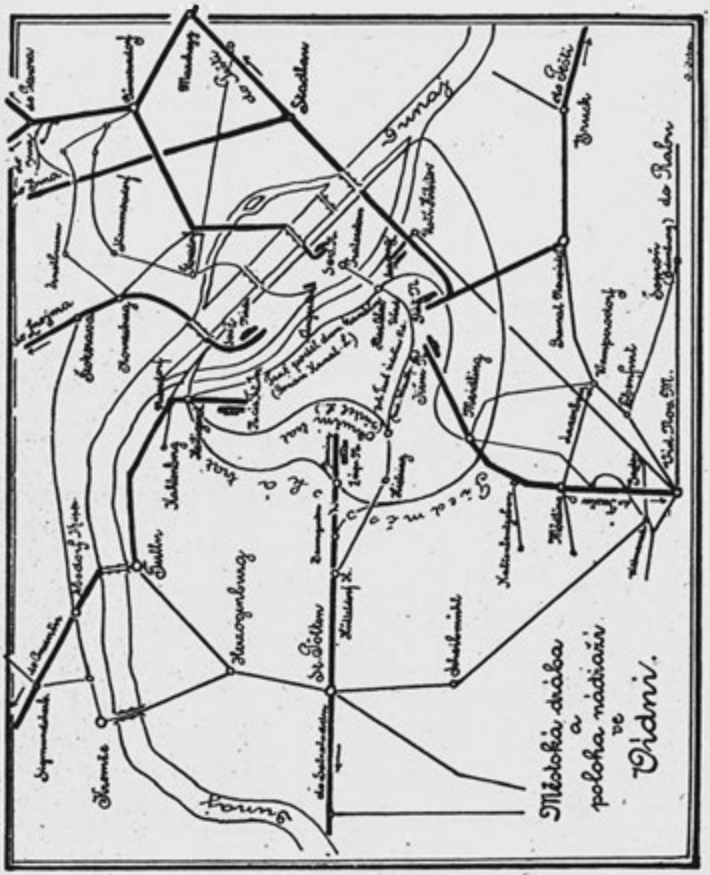
Göpfritz (Kypřice)-Grosssiegharts-Raabs 19 km.

Schwarzenau (Slavonice)-Žlabings na c. k. řid. v Praze (Slavonice-Kostelec), Schwarzenau-Zwettel (Světlá)-Martinsberg 94 km.

Peuring-Hetzendorf 6 km.

Vídeň-Amstetten (inkl.) 125 km., s Amstette přip. na řid. v Inšpruku (Amstetten-Linec-Solnohrad) na řid. v Běláku (Willach) (Amstetten-Triest po přip. Pontebba). Přípojné trati: St. Pölten (Sv. Hypolit)-Leobrsdorf přip. na Jižní dr. Vídeň-Triest s odbočkou Wittmansdorf-Gutenstein, Ebenfurth-Říšské hranice, Scheibmühl-Schrambach-Kernhof a

od této odbočuje místní dráha Freiland-Türmitz (provoz na účet majitele).

Pöchlarn-Kienberg Gaming. Dráha v údolí řeky Ybs (Ybstalbahn) s křídlem Gstadt-Ybbsitz 77 km.

Mürzzuschlag-Neuberg v Mürzzuschlagu připojení na jižní dr.

Maring-Kl. Schwechat-Nussdorf 22 km. Hütteldorf-Hacking-St. Veit a. d. Wien 2 km.

Trati: Vídeň - Amstetten, Vídeň - Cmunt, Penzing - Unterhetzendorf, Vídeň - Dunajské nádraží - Brigittenau - Florisdorf, Heiligenstadt - Hacking, Heiligenstadt - Penzing, Heiligenstadt - Meidling jsou dvoukolejné. Kienberg Gaming - Waidhofen a. d. Ybbs úzkokolejná.

Rekapitulace přípojných stanic.

Na Jižní dráhu: Matzleimdorf, Meidling, Leobersdorf, Ebenfurth, Mürzzuschlag.

Na Vídeňsko-Aspangskou dr.: Vídeň hlavní celní úřad, Ústřední hřbitov, Sollenau.

Pielachtalbahn (úzkokolejná): St. Pölten.

Dráha na víd- Sněžku: Steinabrückl u. Wöllersdorf, Sollenau.

Dolnorakouské zemské dr.: Cmunt.

C. k. trati Sev.-záp. dr.: Sigmundsherberg, Stokerava.

C. k. trati Spol. st. dr.: Favoritten.

Nádraží ve Vídni.

1. Nádr. cís. Frant. Jos. pro směr Tulln - Cmunt.
2. Heiligenstadt pro směr Tulln - Cmunt s přip. na městskou dráhu.
3. Severozápadní pro směr Znojmo - Jihlava - Kolín.
4. Severní nádr. pro směr Přerov - Krakov a mimo to následkem spojení s nádr. Hl. celní úřad a nádraží Aspangským i s tratěmi jižně od Vídně ležícími.
5. Státní nádr. pro směr Bruck, Brno, Marchegg.
6. Hl. celní úřad pro směr na spoj. trati Sev. nádr. a nádr. Aspang a zároveň jest spojeno i s nádr. Heiligenstadt.
7. Aspang pro směr Aspang, Mannersdorf.
8. Jižní nádr. pro směr Terst (Triest).
9. Meidling pro směr Pottendorf.
10. Záp. nádr. pro směr St. Pölten (Sv. Hypolit).

Důležité křižovatky.

Víde ň - Děčín (severozáp. dr.).
Víde ň - Podmoklí (saské hranice) linie spol. st. dr.
Víde ň - Cmunt.
Víde ň - Bruck n. L. (uherské hr.).
Víde ň - Terst (jižní dráha i c. k. st. trať).
Víde ň - Solnohrad - Bischofshofen.
Víde ň - Marchegg.
Absdorf - Kremž.
Hippersdorf - Štokerava.
Vídeň - Cmunt.
Amstetten - Selzthal - Bischofshofen - Insbruck - Lindava (Bodamské jezero) Švýcary.
Vídeň - Linec - Solnohrady (Salzburg).
Cmunt - Vídeň - Cmunt - Praha - Berlín.
Cmunt - Cheb (saské hranice).
Dolnorakouské zemské dráhy.
Attnaug - Puchheim - Steinach - Irdning.
Attnaug - Puchheim - Schärding.
Vídeň - Linec - Solnohrad.
Bischofshofen - Bělák - Rosenbach.
Bischofshofen - Vídeň.
Bischofshofen - Selzthal - Amstetten - Inšpruk - Lindava.

C. k. ředitelství st. drah v Olomouci

spravuje trati v celkové délce 688 km. probíhající částečně severní Moravou, částečně Slezskem.

Hlavní trať vede z Olomouce přes Krňov (Jägerndorf) do Opavy-Hennersdorfu ku říšským hranicím (Ziegenhals), kdež jest připojení na král. pruské dráhy, jakož i v Krňově a Opavě, kde se připojuje i c. k. sev. dráha. Další přípojná stanice na c. k. sev. dr. je Olomouc, kdež pojí se i s c. k. tratí

spol. státní dráhy. Tato trať: Olomouc - Opava - Ziegenhals, sluje také Ústřední dráha Moravsko-Slezská a odbočují od ní trati následující:

Beroun - Ondřejov (Bären - Audershof) - Dvorce (Hof i. M.) 11 km., úzkokolejná.

Vojnovice - Rýmařov (Kriegsdorf - Römerstadt) 13 km.

Bruntál - Malé Moravice (Freudenthal - Kleinmohrau) 17 km.

Ebersdorf - Vrbno (Würbenthal) 22 km.

Třemešná - Osoblaha (Röwersdorf - Hotzenplotz) 20 km. (úzkokolejná).

Sternberg - Králíky (Grulich) - Mladkov-Lichkov (Wichstadtl-Lichtenau) 96 km., kterážto trať, také pohraniční drahou moravskou zvaná, jest vlastně pokračováním c. k. sev. trati Olomouc - Sternberg).

V Zábřehu připojuje se m. dr. Zábřeh - Sobotín (Hohenstadt - Zöplau).

V Mladkově je připojení na c. k. sev. dr.

Od pohraniční dráhy moravské odbočuje:

Králíky - Mor. Schildberg 16 km.

Hanušovice (Hannsdorf) - Ziegenhals, připoj. na král. pruské dr.

Mikulovice (Niklasdorf) - Cukmantl 9 km., odbočka předešlé a Niederlindewiese - Hynčice v H. Slezsku (Hlinsdorf) s připojením v Hynčicích na král. pruské dráhy.

Bauzdorf - Javorník (Jauernig) 33 km.

Hukovice - Vidnava - Vidnava město (Haugsdorf - Weidenau - W. Std.) 4 km.

Olomouc - Čelechovice - Kostelec 36 km.

Hanušovice - Mor. St. Město (Hannsdorf - M. Altstadt) 11 km.

Chornice (Kornitz) - Velké Opatovice 11 km.

Kostelec - Čelechovice 3 km.

Petrovice n. T. - Kouty (Petersdorf a. T. - Winkelsdorf) 13 km.

Prostějov - Třebovice (Prossnitz - Triebitz) 77 km.

Skalice - Boskovice - Velké Opatovice (na StEG.) 22 km.

Svitava - Polička - Skuč (na sev.-záp. dr., ve Svitavě na StEG.) 52 km.

Rekapitulace příp. stanic c. k. řid. v Olomouci:

Na král. pruské dr.: Ziegenhals, Hynčice (Heinersdorf), Krnov (Jägerndorf), Opava (Troppau).

Na c. k. trati spol. st. dr.: Olomouc, Třebovice, Zábřeh, Svitava, Skalice.

Na c. k. severní dráhu: Olomouc, Prostějov, Sternberg, Opava.

Na trati c. k. severozáp. dráhy: Skuč, Mladkov-Lichkov (Wichstadtl-Lichtenau).

—=□=—

C. k. ředitelství stát. dr. v Inšpruku.

917 km.

Hlavní trať: Inšpruk - Bludenc - Lindava (také zvaná dráha Arlbergská) 204 km.

K této trati připojená linie Inšpruk-Wörgl jest společnou pro c. k. st. dráhy i pro dráhu Jižní (Péage).

V Inšpruku připojení na dráhu Jižní. Pokračování této hlavní trati na východ táhne se až do Solnohrad, kdež jest připojení na bavorské st. dr. a na místní dr. Solné Komory (Solnohrad - Išl).

Bischofshofen-Selzthal 99 km. Trať tato probíhá v délce 40 km. Solnohradskem, ostatní část Štýrskem.

Feldirch-Buchs 19 km. V Buchsu připojení na švýc. spol. dráhy.

St. Margrethen-Bregenz 10 km. V St. Marg. připojení na švýc. spol. trati.

Zell am See-Krimml 53 km. (Pinzgavská m. dr.), úzkokolejná.

Bludenz - Schrums (Montafonerbahn), m. dr., 13 km.

Bregenz-Bezan (Bregenzerwaldbahn) 35 km., úzkokolejná m. dr.

Meran-Mals (Vinschganbahn) 60 km., příp. v Meranu na trať Bozen Meranskou.

Trident-Malé (Nonstalbahn) 60 km., úzkokolejná. V St. Michele, Mezolombardo a v Tridentu přip. na Jižní dr. Doprava zboží expressního, jakož i třaskavin není na této trati přípustné.

Trident-Říšské hr. (Tezze) 63 km. (Valsuganabahn), m. dr., přip. v Tridentu na Jižní dr.

Reutte-Schönbichl-Říšské hr. 14 km., připojení na bavorské tratě směrem do Pfronten.

Bozen-Meran 31 km. (Vinschgaubahn), v Meranu připojení na Bozen-Meranskou trať.

Rekapitulace přípojných stanic.

Na bavorské státní dráhy: Solnohrad, Schönbich, Kufstein, Lindava.

Na švýcarské spolk. dr.: St. Margrethen, Buchs.

Na Jižní dr.: Vörgl, Innsbruck, Trident, Bozen, Gries.

Na Paroplavební spol. na jez. Bodamském: Bregenz, Lindava.

Na c. k. řiditelství:

Vídeň: Amstetten,

Bělák: Amstetten, Selzthal.

C. k. paroplavba a Trajekt-Anstalt v Bregenzi

náleží pod správu c. k. rak. st. drah, a jest přípojným uzlem pro pět následujících různých železničních správ:

1. C. k. řid. Inšpruk: Bregenz přístav, s připojením parníkovým do Romanshorn a Roschach ve Švýcařích, do Kostnice v Badensku, do Friedrichshafenu ve Würtembersku a Lindavě v Bavořích.

2. Král. bav. státní dráhy: Lindava, připojení na bav. železn. trati: Lindava-Mnichov. Připojení paroplavební jako pod 1.

3. Král. würtemberské: Fridrichshafen, Langenargen, Kressborn.

Velkov. Radische: Überlingen, Kostnice, mimo to Dingeldorf, Uhldingen, Mainau, Staad, Meersburg, Hagnau, Innenstaad.

5. Švýc. spol. dr: Romanshorn, Rorschach, Kostnice.

—=□=—

C. k. ředitelství stát. drah v Běláku

spravuje trati v délce 1096 km.

Hlavní trať: Amstetten (exkl.) - Selzthal - Sv. Michael - Bělák - Tarvis - Pontafel s připoj. na italské dráhy. Tato trať (část trati korunního prince Rudolfa) měří 416 km. K ní se připojuje Hieflan-Eisenerz - Vordernberg - Lubno - Sv. Michael, Launsdorf-Mösel-Hüttenberg m. dr. Glaudorf-Celovec. V Celovci, Běláku a Lubnu připojení na Jižní dr., v Selzthale na c. k. řid. v Inšpruku, v Amstetten na c. k. řid. ve Vídni a Linci, ve Waidhofen a. J. na řid. ve Vídni.

Zeltweg-Johnsdorf, průmyslová dr. a místní dr. Zeltweg-Unterdrauburg-Wolfsberg s přip. na Jižní dr., s pokrač. Unterdrauburg-Cilli, s místní dráhou Cilli-Wöllau a prům. trati Hundsdorf-Skalis. V Cilli připojení na Jižní dr.

Untzmarkt-Mauterndorf (Murtalbahn) 76 km. dl., úzkokolejná.

Treibach - Althofen - Kl. Glödnic úzkokolejná soukr. dr.

Celovec (Klagenfurt)-Jesenice (Assling) s odb. Wezelsdorf-Jerlach, v Jesenici přip. na ředitelství terstské.

Schwarzach - Sv. Vít - Spittal - Millstättersee (přip. na Jižní dr.)-Bělák-Rosenbach, kdež se připojuje na trať Celovec-Jesenice.

Arnoldstein-Hermagor.

Úplně odděleny jsou trati:

Št. Hradec (Graz)-Fehnrig (říšské hran.), 68 km., připojení v Hradci St. na jižní dr. ve Fehnrigu na král. uh. st. dr. s odbočkou Gleisdorf-Weiz.

Fehring-Fürstenfeld-Hartberg - Friedberg s odbočkou Bierbaum-Neudau, 86 km.

Rekapitulace přípojných stanic.

Na jižní dráhu: Bělák (Willach), Lublaň (Laibach), Cilli, Celovec (Klagenfurt), Št. Hradec (Graz), Unter-Drauburg, Lubno (Leoben), Vordernberg, Spittal-Millstättersee.

Na c. k. řid. Innsbruk: Selzthal.

Na c. k. řid. v Linci: Amstetten-Kl. Reifling.

Na c. k. řid. ve Vídni: Amstetten-Waidhofen a. Ybbs.

Na italské dr.: Pontafel (Pontebba).

Na král. uh. st. dr.: Fehring.

Trati řid. Běláku (Willach) důležity jsou spojením svým do Italie. Trati tyto probíhají vesměs zeměmi alpskými, čímž nabývají i veliké důležitosti týkající se návštěvy cizinců. Mistrovské dílo „Dráha Turská" (Tauernbach) - Schwarzach - St. Veit nach Spittal-M. s lázněmi Gastýn a Turským tunelem 8455 m. dlouhým, hojně bývá navštěvována turisty se všech končin světa. Otevřením této tratě získaly rak. st. dr. výhodného nového přímého spojení krajin severních s Terstem a Italií. Doprava na obou hlavních tratích: Amstetten-Tarvis (Trbíž)-Pontafel a Schwarzach-Bělák (Willach) jest rychlíková.

C. k. ředitelství stát. drah v Terstu

obsahuje 1018 km.

Hlavní trať:

1. Terst-Gorice (Görz)-Jesenice 147 km., přip. na řid. v Běláku s odbočkou Görz-Haidenschaft v Görzu (Gorici) přip. na Jižní dr.

Triest-Parenzo (úzkokolejná) 123 km.

2. Divača-Pola 122 km., k této se připojuje:

Canfanaro-Rovigno 21 km.

Herpelje-Kozina-Triest 23 km. s přístavem Sabba.

3. Tarvis (Trbíž)-Lublaň (Laibach)-Gottschee 173 km., v Tarvisu přip. na řid. v Běláku, v Lublani na Jižní dr.

Přípojná trať:

Grosslupp - Rudolfswert - Strascha 62 km., m. dr. s odbočkou.

Treffen-Johannisthal 21 km.

Lublaň-Stein 24 km., m. dr.

Kraiburg-Neumarkte 15 km., m. dr.

Úplně oddělená trať:

Monfalcone-Cervignano 16 km., kteráž v Monfalcone připojuje ku dráze Jižní, v Cervignanu na král. ital. dr.

Tratě v Dalmacii:

Perkovic-Slivno-Šibeník (Sebenico) 22 km.

Split (Spalato)-Knin.

Split-Sinj (úzkokolejná).

Jihodalmatské st. dráhy:

Uskoplje-Gravosa 17 km.

Dolna Glavska-Zelenika 53 km.

Rekapitulace přípojných stanic.

Na Jižní dráhu: Divača, Terst, Gorice, Monfalkone.

Na c. k. řid. v Běláku: Jesenice, Tarvis (Trbíž).

Na italské dr. (Italskou jižní dr.): Cervignano.

Veškeré trati jsou jednokolejné. Rychlíková doprava jest na trati Divača-Pola, Monfalkone-Cervignano.

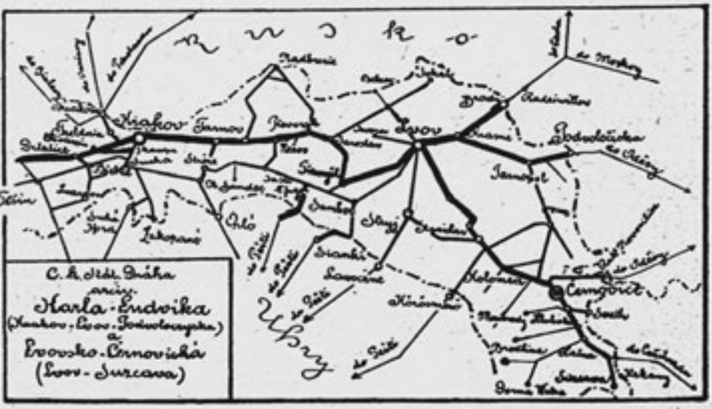
Přístavy: Terst Sabba, Terst Stdr., Rovigno, Pola, Zaule, Muggia, Capodistria, Isola, Parenzo.

C. k. ředitelství stát. drah v Krakově

má přiděleno tratí v délce 1206 km.

Hlavní trať:

1. Krakov-Rzeszow (část trati Karla Ludvíka 158 km., jest dvoukolejná s rychlíkovou dopravou. V Rzeszowě připojení na řid. Lvovské na přímou trať do Podwolocisky. V Krakově připojení na sev. dr.

2. Zwardoň-Saybuš-Nový Sandec 184 km., s pokračováním do Strože (dvoukolejná) 31 km., odkudž směrem severním běží jedno křídlo do Tarnova, kdež křižuje s hlavní tratí Krakov-Rzeszow a končí ve stanici Szcucin. Druhé křídlo beře se ze Stróže směrem východním a připojuje se v Novém Zagóru na řid. Lvovské.

Od trati Krakov-Rzeszow vybíhá:

Krakov-Kocmyrzów 18 km., m. dr. s vlečnou dráhou.

Czyżyny-Mogila.

Skavce-Spytkovice-Siersza Wodna 60 km., ve Skavci je připojení na trať Skavina-Sucha 46 km.

Bierzanow-Wělička 5 km., světoznámé solní doly, v nichž dobývá se sůl skalní čili krušcová a které

jsou nejbohatší v Rakousku. Doly ty, jichž největší hloubka obnáší přes 400 m., rozděleny jsou na několik pater, jichž podzemské prostory při slavnostech osvětlené poskytují čarokrásný pohled. Jsou tu chodby, komory, kaple s architektonickými okrasami i sochami ze soli vytesanými. Dále jest tam 16 rybníčků, po nichž možno se i loďkami plaviti. Zajímavé jsou i stáje pro koně v soli vytesané. Koní jest v dolech asi 150.

Další 5 km. odvětví jest m. dr. Podleže-Niepolomice,

Tarnov-Szcucin a

Tarnov-Stróže.

Debica-Rozwadov-Přeworsk 178 km., v Sobowě na této trati odbočuje Sobow-Nadbrzezie.

Pokračování trati Zwardoň - Nový Sandec jest trať Nový Sandec-Strože a

Strože-Nový Zágorz 116 km. Celá tato trať Zwardoň-N. Zágorz slove Haličská příční dráha. Připojení na c. k. dráhu sev. (Ferdinandovu): Podgorze, Orwiecim, Saybuš, Kalwarya, na c. k. řid. ve Lvově: Nový-Zagorz, na král. pruské dr. Oswiecim, na Košicko-Bohumínskou trať: Zwardoň.

Další trati jsou tyto:

Podgorec-Oswiecim 71 km., přip. na pruské dráhy.

Jaslo-Rzeszov 71 km., s připojením v Rzeszově na c. k. řid. ve Lvově.

Nový Sandec-Orló (uh. hranice) 63 km., přip. na král. uh. dráhy.

Chabowka-Zakopané, s křídlem Nový Targ-Sucha hora 65 km., s připojením na uherské dráhy.

Bolecin-Jaworzno-Javorzno město 16 km.

Sobów-Nadbrzezie 8 km.

Rekapitulace přípojných stanic:

Na c. k. sev. dr.: Krakov, Podgorze, Trzebinia, Chrzanov, Oswiecim, Wadovice, Kalwarya, Saybuš.

Na c. k. řid. ve Lvově: Rzeszow, Przeworsk, Nový Zagorz.

Na král. uherské dr.: Orló.
Na král. pruské dr.: Oswiecim.
C. k. řid. st. drah ve Lvově spravuje 1565 km., ku kterým náležejí následující trati:
1. Část dráhy Karla Ludvíka: Rzeszow (exkl.)-Lvov-Podwoloczyska, s odbočkou
Sokal-Krásné-Brody-Radzilov a
Tarnopol-Zbaraž.
V Radzilově a Podwoloczysce připojení na ruské trati, v Rzeszově a Przeworsku na c. k. řid. v Krakově.
Lvov (Lemberg)-Stryj-Beskid (Lawoczne) 146 km. (část trati arcivévody Albrechta). Ve Stryji připojení na c. k. řid. v Krakově, v Beskydech na uherské trati.
Lvov-Belzec 89 km., přip. na ruské dráhy.
Lvov-Janov-Jaworow 54 km.
Lvov-Brzezany-Podhajce 140 km.
Chyrov-Stryj 102 km. Připojení ve Stryji na trati řid. ve Stanislavi, k této se připojuje
Drahobycz-Boryslav 12 km.
Jaroslav-Sokal 146 km.
Przeworsk-Bachórz (Dynów) 46 km., v Przeworsku připojení na c. k. řid. v Krakově.
Przemysl-Lupków-Mezö Laborcz 145 km., kdež se připojují uherské dráhy, v Novém Zagorczi trati řid. v Krakově.
Od této se odštěpuje:
Nový Lupkov-Cisna 25 km.
Borki Welki-Grzymalow 33 km.

Rekapitulace přípojných stanic:

Na c. k. řiditelství:
V Krakově: Przeworsk, Rzeszow, Nový Sagorz.
Ve Stanislavi: Lvov, Tarnopol, Stryj.
Do Ruska: Brody, Podwoloczyska.
Do Uher: Lupkov, (Menö Laborz), Beskidy.
Dvoukolejné trati: Rzeszow-Přemyšl-Lvov-Zloczow, Přemyšl-Nový Zagórz-Menö Laborz.

C. k. ředitelství státních drah ve Stanislavi.

Celková délka 1160 km.

Hlavní trati:

Lvov - Stanislav - Kolomyje (Kolomea) - Nepolokontr 242 km. Ve Lvově připojení na trati c. k. řid. v Krakově, v Nepolokontru na trati provozního úřadu v Černovicích.

Stryj-Stanislav-Husiatyn 264 km., s m. dr. Dolina-Wygoda a Tlumacz-Palahicze. Husiatyn leží na hranicích ruských, však nemá připojení na ruské dráhy.

Stanislav-Voronienka - Kórözmezö 111 km., s připojením na uherské trati.

Stryj-Chodorów-Podwysokie 85 km.
Halicz-Podwysokie-Ostrov-Tarnopol 111 km.
Tarnopol-Kopyczynce 73 km., m. dr. haličsko-východní.

Ozortkov-Zaleszcyki 51 km., přip. na trati Cernovické (Východní haličská m. dr.).

Delatyn-Kolomyje-Stefanowka, m. dr., 112 km., přip. na prov. úř. černovický.

Wygnanka-Ivanie pusta, s odbočkou Terezin-Skala.
Kolomyje-Sloboda rungurska 26 km., m. dr.
Kolomyje-Kniaždwór 7 km.

C. k. provozní úřad v Černovicích.

58 km.

Nepolokoutz-Černovice-Itzkany (říšské hr.) 115 km., přechod na rumunské dráhy, s odbočkou Itzkany-Suczava.

Nepolokoutz-Wižnitr 44 km., v Nepolokoutzi přip. na řid. ve Stanislavi.

Lužan-Zaleszczyki 44 km., m. dr., přip. na řid. ve Stanislavi.

Werenczanka-Okna 23 km.

Černovice-Novosielitza 35 km., připojení na ruské trati (ruská jihozáp. dr.).

Hliboka-Berhometh-Mezybrody - Lopuszna 67 km.

Hliboka-Sereth (ruské hr.) 18 km.

Karapczin-Czudyn 19 km.

Czadyn-Koszcuja 24 km., úzkokolejná.

Hadikfalva-Radautz-Brodina 50 km., s odbočkou

Karlsberg-Putna 5 km.

Hatna-Kimpolung-Dorna-Watra s odbočkou Pozoritta-Louisenthal 115 km.

Wama-Moldawitza rus. 20 km.

Trati: Hliboká - Mezibrody, Karapcin - Czudin, Czudin-Koszcuja, Hatna - Dornawatra, Wama - Rus. Moldawitza a Pozoritta - Luisenthal slují Bukovinské místní dráhy.

Lužan - Zaleszczyki, Nepolokoutz - Wižnitz, Hliboká - Sereth, Hadikfalva - Brodina, Karlsberg - Putna, Itzkany-Suczawa, Werenczanka - Okna: Nové bukovinské místní dráhy.

Trati jsou vesměs jednokolejné, Czudyn - Koszcuja je úzkokolejná. Doprava na veškerých tratích děje se dosud vlaky osobními a smíšenými.

Dráhy bosensko-hercegovinské.

V celkové délce skoro 1000 km. probíhají dráhy Bosnou a Hercegovinou všemi směry. Hlavní linie začíná v Bos. Brodu na Sávě, stanici to král. uh. stát. drah, a udržuje z počátku směr řeky Sávy, načež u sta-

nice Siekovac točí se více k jihovýchodu a běží ku stanici Dervent. Ve velkých serpentinách projíždí hornatou krajinou mezi Ukrinou a údolím řeky Bosny. U stanice Han Marica dostihuje nejvyššího bodu, načež klesá a přichází ku stanici Doluj. Odbočka do Dolují-Tuzly, kde jsou uhelné doly.

Blíže stanice Maglaje na této trati ležící jest pomník r. 1878 tam padlých rakouských husarů. Nyní následují krásná údolí bosenská s menšími stanicemi. U stanice Lašva odbočuje linie do Travníku a Jajce, krajiny na turistické krásy nadmíru bohaté, nejkrásnější prý v Evropě. Na to následují opět menší stanice, až přijedeme do Sarajeva (celková jízda z Brodu B. trvá 9 hod. o délce trati 270 km.). Od Sarajeva ve vzdálenosti 12 km. jsou lázně Ilidže se sírovými prameny.

V Sarajevě počínají nové dvě linie. Jedna vede k moři Středozemnímu přes Mostar, druhá na východní hranice říšské. Tato poslednější trať patří k nejzajímavějším v Evropě nejen co se týče krás přírodních, ale i umělých a smělých staveb. Nejkrásnější krajina jest u stanice Ustiprača. U Medjedje odbočuje jedna trať do Višegrad-Vardiste, ležící na srbských hranicích. Hlavní linie točí se k jihu a končí na tureckých hranicích u Uvace; 137 km. od Sarajeva. Druhá ze Sarajeva k Mostaru a Metkovici, po případě ku do Gabela-Gravosa vede do slunných krajin dalmatských. U stanice Rastelica počíná stoupání až do výše 1012 metrů ku Ivanplaninu. Část této trati jest ozubená, aby vlaky snadněji přemohly velké toto stoupání. Za stanicí Ivan jest tunel 660 metrů dlouhý, načež u stanice Podorazac končí dráha ozubená. 135 km. od Sarajeva leží hlavní město Hercegoviny Mostar se stanicí téhož jména, odkudž pak ku konečné stanici Metkovici nedaleko. Z Metkovice běží jiná linie do Gravosy, která jest zároveň stanicí přímořskou, přibližujíc se ku samotnému přístavnímu městu Dubrovníku (Ragusa), kdež počíná čilý život paroplavební všemi směry.

Kromě těchto tratí právě popsaných jest v Bosně ještě dráha vojenská z Doberlina do Banjaluky, kterou používají hlavně příchozí ze Záhřebu.

Trať tato ústí v Doberlině na trať Doberlin-Sunja. Dráhy bosenské jsou vesměs úzkokolejné i nutno veškeré zboží, přicházející z kterékoliv trati cizí, překládat.

Přehled tratí v Bosně a Hercegovině:

Hlavní trať: Bos. Brod (přip. na uherské st. dr.) - Sarajevo - Mostar - Gravosa.

Odbočky:

Doboj - D. Tuzla - Simin - Hau.
Lašva - Bugojno s odbočkou Douji - Vakuf - Jajce.
Vogošča - Cevljanovič.
Podlugovi - Vareš.
Sarajevo - Uvac (tur. hr.) s odbočkou
Medjedje - Vardiště (srbské hr.).
Gabela - Metkovič, Hum - Trebinje, Uskoplje - Zelenika a vojenská trať Doberlín (přip. na kr. uherské dr. Sisek - Doberlín) - Banjaluka město.

Král. Uherské.

Jak již dříve pověděno bylo, mají dráhy král. Uherského jakýsi přirozený střed v hlavním městě Budapešti, odkudž všemi světovými směry paprskovitě se rozbíhající. Dle toho roztřiďují se hlavní trati uherské:

1. Uherská západní dráha: Budapešt - Komárov - Vídeň.

2. Jižní trati: Budapešt - Subotica - Zemuň (Srbský Bělehrad), přip. na král. srbské st. dráhy.

Subotica - Bos. Brod (Sarajevo - Muler - Melkovič), přip. na bosenské trati.

3. Východní trati: a) Budapešt - Segedin - Temešvar.

Z Z Temešváru na jih do Baziaše.

Z Temešváru na jihovýchod do St. Ršavy (Orsowa) s připojením do Bukurešti.

b) Budapešt - Vel. Varadin - Brašov (Kronstadt) s připojením do Rumunska a Bukurešti.

Ze Solnoka přes Csabu a Arad vede odbočka s připojením na trať Budapešt - Brašov.

4. Severní státní dráha uherská: Budapešt-Hatvau - Ruttka (přip. na Košicko-Boh. dr.).

Miškovec (Miskoltz) - Košice (Kaschau - Láp - Csawoczne) (Lvov - Stryj).

Budapešt - Báňská Bystřice (Besztercze - Banya).

Ku severním ťratím uherským patří i dráha Košicko-Bohumínská, jejíž hlavní trať vede z Bohumína (Oderberg) ve Slezsku do Košic (Kaschau, Kassa), pak do Marm. Sigetu a do Debrecina. — Ku dráze Košicko-Bohumínské připojuje se u Žiliny (Sillein) st. dráha Prešpurk - Trenčín - Žilina.

Příčné trati uherské:

Záhřeb (Agram-Zagräb) - Bos. Brod připojení na bos. trati do Sarajeva s odbočkou Sunja - Dobrlín (přip. na dráhu do Baňaluky).

Velký Varadín (Nagyvárad-Grosswardein) - Segedín - Maria Theresiapel.

Následující trati dráhy Košicko-Bohumínské patří pod správu řiditelství v Budapešti:

Košice - Ruttka (připojení do Budapešti). —

Žilina (Sillein-Zsolna) připojení na Galantha - Zsolna, s odbočkou z Abos - Orlé, kdež je připojení na c. k. st. trať Taraov - Orlé.

Další trati uherské:

Spojené dráhy Aradské a Csanaderské: Segedin-Brod.

Pětikostelní dráha: Moháč - Pécser.

Ráb - Šoproň - Ebenfurt v Šoproni (Oedenburg) připojení na trať Víd. N. M. - Kanica, v Ebenfurtu: Wittmanndorf - Ebenfurth.

Mimo tyto dráhy uvedené jest v Uhrách ještě mnoho místních drah skoro vesměs ve správě státní.

Přechodní stanice drah rak. na trati cizozemské.

Do Bavor:

1. Lindava-Mnichov.
2. Pforten-Ried-Mnichov.
3. Kufstein (st. jižní dráhy)-Mnichov (München).
4. Solnohrad-Rosenheim-Mnichov (Salzburg-München).
5. Simbach-Mnichov-Paříž (München-Paris).
6. Pasov (Passau)-Řezno (Regensburg)-Norimberg-Londýn.
7. Eisenstein-Pasov, Plattling-Landshut, Mnichov.
8. Brod n. L. (Furth i. W.)-Norimberg (Nürnberg).
9. Cheb (Eger)-Frt. Lázně-Aš-Hof, Wiesaz-Řezno.
10. Frant. Lázně (Franzensbad) (BEB.) - Aš - Hof, Wiesaz-Řezno.
11. Aš-Hof, Wiesaz-Řezno.

Do Saska:

1. Adorf-Kamenice Saská (Chemnitz).
2. Cheb-Adorf-Plavno.
3. Klingenthal (BEB.)-Zwota.
4. Johanngeorgenstadt-Kamenice Saská.
5. Vejprty-Annaberg.
6. Reizenhein-Flöha-Kamenice Saská.
7. Moldava-Drážďany (Dresden).
8. Podmoklí (Bodenbach)-Drážďany-Berlín.
9. Děčín (Tetschen)-Drážďany-Lipsko.
10. Sebnice (BNB.).
11. Liberec na trať Liberec-Žitava-Bischofswerda-Drážďany (Reichenberg-Zittau-Bischofsw.-Dresden).
12. Warensdorf na trať Liberec-Žitava-Bischofswerda-Drážďany (Reichenberg-Zittau-Bischofswerda-Dresden).
13. Ebersbach na trať Liberec - Žitava - Bischofswerda - Drážďany (Reichenberg-Zittau-Bischofswerda-Dresden).

Do Pruska:

1. Herrnsdorf (Friedl. okresní dr.).
2. Seidenberg-Gölitz-Berlín.

3. Heinersdorf (Fried. okr. dráhy) - Greifenberg - Lehnice (Liegnitz).
4. Grünthal - Hirschberg.
5. Libava (Liebau) - Ruhbang.
6. Meziměstí (Halbstadtt) - Vratislav (Breslau).
7. Mittelsteine - Dittesbach.
Mittelsteine - Reichenbach.
8. Mittelwalde - Kladsko (Glatz) - Vratislav (Breslau).
9. Heinersdorf (ve Slezsku) - Ottmachau.
10. Ziegenhals - Deutsch - Wette - Neisse.
11. Krnov (Jägerndorf) - Leobschütz.
12. Opava (Troppau) - Ratiboř - Kaudrzín - Vratislav.
13. Bohumín (Oderberg) - Opolí (Oppeln) - Vratislav (Breslau).
14. Dzieditz - Katovice.
15. Oswiezim - Katovice - Kaudrzín - Vratislav.
16. Myslovice - Katovice - Kaudrzín - Vratislav.

Do Ruska:
1. Granica - Strzemieszyce - Varšava.
2. Brody - Radsiwillov - Zdolbunowo.
3. Podwoloczysk - Voloczysk - Šmerinka - Oděsa.
4. Novosielitza rak. - Novosielitza ruská - Šmerinka - Kyjev - Moskva.

Do Rumunska:
1. Itzkani - Burdujeni - Pascany.
2. Caineni - Corabia - Caineni.
3. Posanka - Adjud.
4. Předeal - Ploješti - Bukurešt.
5. Verciorova - Bukurešt - Konstanza.

Do Srbska:
1. Bělehrad (uh. dr.) - Niš - Sofie.

Do Italie:
1. Cervignano do Benátek.
2. Cormons do Udine (Vidim).
3. Pontafel do Benátek.
4. Tezza do Padovy a Benátek.
5. Ala do Verony.

Do Švýcar:

1. Buchs (Švýc.)-Sargans-Curych.
2. Sv. Markéta: Winterthur-Curych.

Do Bosny:

1. Bos.-Brod: Sarajevo.
2. Dobrlín: Banjaluka.

Přechody na dráhy uherské.

Na trať Košicko-Bohumínskou (Kaschau-Odernberg):

C. k. řid. Sev. dráhy:
Karvín, Bohumín (Oderberg), Těšín (Tetschen), na král. Uh. st. dráhy: Marcheg, Holics, Kutti.

C. k. řid. v Krakově:
Orlo, Suchahora, Zvardoň.
Košicko-Bohumínská dr.:
Košice, Rutka, Zsolna.

C. k. řid. pro linie Spol. st. dráhy:
Bruck n. L., Vlarský průsmyk, Marchegg, Skalic.
Jižní dráha viz přechody u Jižní dráhy uvedené.

Přímé vozy.

Ku pohodlí obecenstva na tratích nejvíce používaných zařazeny jsou přímé vozy, které tvoří zároveň nejpřímější a nejkratší spojení stanice východní s krajinami a městy nejčastěji vyhledávanými. Ačkoliv počet přímých vozů rok od roku stoupá, nutno vždy říditi se dle úředního jízdního řádu. Stav přímých vozů, jaký byl letního období 1912.

Praha nádr. cís. Frt. Jos.
Ausse přes Budějovice-Linec.
Cheb přes Plzeň.
Innsbruck přes Budějovice-Linec-Solnohrad.
Linec přes Budějovice.
Mar. Lázně přes Plzeň.
Mnichov přes Brod n. L.

Norimberk přes Brod n. L.
Přerov (Prerau) přes Č. Třebovou.
Podvoloczyska přes Přerov-Krakov.
Solnohrad přes Linec.
Terst přes Linec-Selzthal-Celovec.
Terst přes Linec-Solnohrad-Gastyn lázně-Bělák.
Podwoloczyska - Krakov - Přerov - Praha - Plzeň - Cheb.
Terst-Praha-Berlín.

Mar. Lázně-Berlín via Cheb (Eger).
Drážďany via Cheb.
Frankfurt n. M.
Mnichov via Cheb.

Karlovy Vary centr. nádr.-Aussee přes Marianské Lázně-Linec.
Lipsko (Lepzig) přes Johanngeorgenstadt.
Solnohrad přes Mar. Lázně, Budějovice-Linec.

Cheb-Přerov via Plzeň-Praha.

Vídeň nádr. cís. Frant. Jos-Cheb.
Frant. Lázně přes Cheb.
Karlovy Vary přes Mar. Lázně-Petschau.
Lipsko přes Cheb, Frant. Lázně.
Plzeň.
Praha nádr. c. Fr. Jos. přes Cmunt.

Vídeň Jižní nádr. - Aussee přes Lubno (Leoben)-Selzthal.
Milán přes Lubno-Pontafel.
Meran přes Lubno-Bělák (Willach)-Franzensfeste.
Pola přes Divača-Herpelje.
Pontafel přes Bruck n. M.-Lubno.
Řím přes Lubno-Pontafel.
Terst přes Lubno-St. Veit a. d. Glan.

Vídeň Západní nádr.-Aussee (Úže) přes Attnang-Puchheim.
Aussee přes Amstetten-Selzthal.
Badgastein přes Bělák (hlav. nádr.)-Solnohrad.

Lázně Hall přes Linec.
Lázně Kissingen přes Pasov-Würzburg-Schweinfurt.
Lázně Reichenhall přes Solnohrad.
Basel (Basilej) přes Solnohrad - Buchs.
Bischofshofen přes Selzthal.
Bregenz přes Selzthal - Innsbruck.
Frankfurt n. M. hl. nádr. přes Pasov.
Innsbruck přes Solnohrad.
Celovec přes Solnohrad - Gastýn (Badgastein, Tauernbahn) - Bělák.
Lindava přes Solnohrad - Innsbruck.
Lindava přes Selzthal.
Mnichov přes Solnohrad.
Paříž přes Selzthal - Arlberg - Buchs (Rheinthal) - Curych - Basel - Milhúsy (Mühlhausen).
Paříž přes Solnohrad - Mnichov.
Pontafel přes Amstetten.
Terst přes Amstetten - Celovec.
Benátky - Řím přes Amstetten - Pontafel.
Bělák (Willach) hl. nádr. přes Selzthal - Badgastein.
Wörgl přes Solnohrad.
Curych přes Selzthal - Buchs (Rheintal).

Linec - Bischofshofen přes Solnohrady.
Štýrský Hradec (Graz) přes Selzthal - Lubno.
Innsbruck přes Solnohrad.
Terst přes Solnohrad, Badgastein, Bělák - Rosenbach.
Terst přes Selzthal - Celovec.

Inšpruk - Frankfurt n. M. přes Arlberg - Lindavu - Stuttgart - Heidelberg.
Štýrský Hradec (jižní dr.) přes Selzthal - Lubno - Bruck a. M.
Linec - Vídeň záp. nádr.

Solnohrad - Basel přes Inšpruk - Arlberg - Buchs.
Št. Hradec přes Bischofshofen - Selzthal - Lubno.
Celovec přes Badgastein (Tauernbahn, Willach).

Karlsruhe přes Inšpruk - Arlberg - Lindavu - Fridrichshafen.

Curych přes Inšpruk - Arlberg - St. Margarethen.

Bělák (Villach) - Gastýn - Salzburg.

Terst c. k. st. dr. - Berlín přes Bělák - Gastýn (Badgastein) - Solnohrady - Linec - Praha - Drážďany.

Berlín přes Bělák - Solnohrady - Landshut.

Kolín n. R. (Köln) přes Bělák - Solnohrady - Mnichov - Frankfurt n. M.

Franzensfeste přes Assling - Bělák.

Mnichov přes Assling - Bělák - Badgastein - Solnohrad.

Pola přes Herpelje - Kozina.

Vlissingen přes Bělák - Solnohrad - Mnichov - Kolín n. R.

Terst jižní nádr - Benátky přes Cervignano.

Lázeňská místa.

Stále stoupající návštěva lázní vyžaduje, aby sestaven byl seznam lázeňských i léčebných míst, obecenstvem nejčastěji navštěvovaných. Rozvrhl jsem tudíž lázeňská místa dle zemí, zároveň s pojmenováním trati, na které dotyčné místo se nalézá, u zahraničních míst uvedena routa z Prahy.

Lázeňská a léčebná místa v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

V Čechách:

Bílina. Na trati Duchcov - Obernice.

Bělohrad. Na trati Ostroměř - Stará Paka.

Frant. Lázně. Na trati Tršnice (Tirschnitz) - Frant. Lázně, odb. trati Praha - Cheb - Frant. Lázně.

Jáchymov (Joachymsthal). Na trati Ostrov (Schlackenwert) - Joachymsthal, odb. trati Cheb - Chomutov - Praha.

Karl. Vary (Karlsbad). Na trati Praha - Chomutov - Cheb.

Konstantinovy Lázně (Konstantinbad). M. dr. Nový Dvůr - Bezdružice na trati Cheb - Plzeň.

Kynžvart (Königswart). Na trati Mar. Lázně - Cheb - Plzeň.

Kysibl (Giesshübel). Na m. dr. Vikvice - Kysibl, odb. trati Chomutov - Cheb.

Letiny. Na trati Budějovice - Plzeň. Stanice Blovice.

Mar. Lázně (Marienbad). Na trati Cheb - Plzeň.

Pardubice. Na trati Praha - Pardubice - Brno. (Stát. sp.)

Poděbrady. Na trati Praha - Nymburk - Kolín (Sev.-záp. dr.).

Teplice. Na tratích Podmoklí - Chomutov a Ústí n. L.-Teplice.

Vrajt-Janské Lázně (Freiheit-Johannisbad). Na trati Trutnov - V.-Janské Lázně.

Na Moravě:

Beroun-Ondřejov (Bärn-Andersdorf). Na trati Olomouc - Krnov (Jägerndorf).

Losin (B. Ullersdorf). Na trati Winkelsdorf - Petersdorf.

Luhačovice. Na trati Oujezd - Luhačovice, přípojka na trať Brno - Vlárský průsmyk.

Rožnov (Rožnau). Na trati Krásná - Rožnov, přípojka trati Kojetín - Bielitz.

Ve Slezsku:

Cukmantl v r. S. (Zuckmantel). Na trati Mikulovice - Cukmantl (Niklasdorf - Zuckm.), příp. trati Hannsdorf - Ziegenhals.

Frývaldov-Gräfenberg (Friewaldau-Gräfenb.). Na trati Mikulovice - Cukmantl (Niklasdorf - Zuckm.), příp. trati Hannsdorf - Ziegenhals.

Lípová Dolní (Nieder-Lindewiese). Na trati Mikulovice - Cukmantl (Niklasdorf - Zuckm.), příp. trati Hannsdorf - Ziegenhals.

Léčebná místa v ostatních zemích cís. rakouského a cestovní směr z Prahy.

Arco (Tyrolsko). Přes Selzthal neb Solnohrad - Inšpruk.

Aussee (Štýrsko). Přes Attnang P. neb Steinach - Irdning.

Baden (D. Rakousy). Přes Vídeň jižní nádraží.

Bled (Veldes, Krajina). Přes Solnohrad - Celovec - Assling.

Bozen Gries (Tyrolsko). Přes Selzthal neb Solnohrad - Insbruck neb Turská dr. - Franzensfeste.

Brionské ostrovy (Jad. moře). Přes Terst - Divača-Pola neb Triest - Herplje Kozina - Pola, z Poly parníkem.

Gastýn (Badgastein) (Solnohrady). Přes Solnohrad-Bischofshofen neb Selzthal - Bischofshofen.

Gmunden (H. Rak.). Přes Linec - Attnaug - Gmunden.

Görz (Přímoří). Přes Celovec - Assling - Görz neb Solnohrady - Assling.

Grado (Mořské lázně, Terský záliv). Přes Terst, z Terstu parníkem.

Grein (H. Rak.). Přes Sv. Valentin - Mauthausen.

Hall (H. Rak.). Přes Linec - Rohr.

Inšpruk (Tyrolsko). Přes Linec - Solnohrad - Wörgl.

Ischl (H. Rak.). Přes Linec - Atnaug P.

Levico (Tyrolsko). Přes Solnohrady - Inšpruk.

Lovrana (Přímoří). Přes Terst - Divača - Sv. Petr - Opatie Matuglie neb Vídeň - Hradec - Lublaň - Opatie Matuglie a dráhou elektrickou do Lovrany.

Lublaň (Krajina). Přes Linec - Selzthal - Sv. Michal - Assling, Linec - Solnohrad.

Malý Losin (ostrov v moři Jaderském). Přes Divača - Pola, Herpelje - Kozina - Pola, Pola - M. Losin parníkem.

Meran (Tyrolsko). Přes Inšpruk - Bozen - Gries - Meran neb Turská dráha - Franzensfeste.

Mürzzuschlag (D. Rak.). Přes Vídeň - V. N. Město - Mürzzuschlag.

Opatie (Abbazia) (Přímoří). Přes Linec-Terst neb Vídeň-Lublaň-Sv. Petr (připojení na Terst)-Opatie Matuglie.

Postojna (Adelsberg) (Krajina). Přes Celovec-Asling-Lublaň.

Sarajevo (Lázně Ilidže (Bosna). Přes Praha-Vídeň-Steinbrück-Záhřeb-Siszek neb Vídeň-Budapešt-Gombos neb Uj Dombovár.

Některé routy tuzemské i zahraničné dle abecedního pořadu.

Do Benátek (Italie):

a) Praha - Linec - Selzthal - Sv. Michael - Bělák - Pontafel.

Linec-Solnohrad-Schwarzach-St. Veit-Bělák - Pontafel.

Linec - Solnohrad - Schwarzach - St. Veit - Bělák - Pontafel-Terst-Nabresina-Cormons-Udine.

Nabresina-Cervignano-Portogruaro.

Mimo to sprostředkuje spojení Terstu s Benátkami Rakouský Lloyd po Středozemním moři.

b) Vídeň (Jižní dr.)-Bruck n. M.-Lublaň-Nabresina atd. jako u a).

Jižní dr.-Lubno-Sv. Michael atd. jako u a).

Záp. nádr.-Amstetten atd. jako u a).

Do Arca (jižní Tyroly):

a) Praha - Budějovice - Solnohrady - Inšpruk - Bozen-Trident-Mori-Arco.

b) Vídeň - Solnohrad neb Selzthal - Inšpruk - Bozen-Trident-Mori-Arco.

Vídeň - Lubno - Maribory - Bělák - Toblach-Franzensfeste-Bozen-Trident-Mori-Arco.

Do Berlína:

a) Praha StEG.-Podmoklí-Drážďany-Berlín.

Praha C. sev. dr.-Turnov-Liberec.

Praha-Všetaty-Přívory-Děčín-Röderau nebo Elsterwerda-Berlín.

Vídeň StEG. - Brno - Praha atd. jako u a).
Vídeň StEG. - Brno - Choceň - Halbstadt - Görlitz - Berlín.
Vídeň StEG. - Ústí n. O. (Wildenschwert) - Glatz - Břeclava - Berlín.
Vídeň Sev.-záp. dr. - Jihlava - Kolín - Děčín atd. jako u a).
Vídeň Sev.-záp. dr. - Jihlava - Kolín - Ml. Boleslav - Liberec - Seidenberg - Görlitz-B.
Vídeň nádr. cís. Fr. Jos. - Budějovice - Cheb - Lipsko - Berlín.
Vídeň Severní dr. - Brno - Praha atd. jako u a).
Vídeň Severní dr. - Břeclava - Berlín.

Do Cařihradu:

a) Praha - Vídeň - Budapešť - Bukurešť - Cařihrad.
Praha - Vídeň - Budapešť - Maria Theresiopel-Bělehrad-Sofia - Philippopel - Cařihrad.
Praha - Vídeň - Budapešť - Bělehrad a parníkem po Dunaji.

Do Cannes:

a) Praha - Benátky (dle již uvedené routy) - Verona - Milán - Janov - Monte Carlo - Nizza - Cannes.
b) Vídeň - Benátky (dle dříve uvedených rout) a pak jako u a).

Do Curychu (Zürich), Švýcary:

a) Praha - Linec - Solnohrad - Inšpruk - Arlberg - Feldkirch - Buchs - Rheintal - Sargans - Curych.
Praha - Brod n. L. - Řezno - Mnichov - Lindava - Sv. Markéta - Rorschach - Winterthur - Curych.
b) Vídeň záp. nádr. - Simbach - Mnichov atd. jako u a).
Vídeň záp. nádr. - Selzthal - Inšpruk atd. jako u a).

Do Dubrovníku:

a) Praha - Vídeň - Terst, pak lodí Zara - Šibeník - Spalato
neb Vídeň - Budapešť - Bos. Brod - Sarajevo - Mostar.

Do Elster Lázní:

a) Praha - Plzeň - Mar. Lázně - Cheb - Frant. Lázně - Lázně Elster.
b) Vídeň - Plzeň atd. jako u a).

Do Frat. Lázní:

a) Praha - Žatec - Chomutov - Cheb (BEB.).
Praha - Plzeň - Marianské Lázně - Cheb (Česká záp., cís. Frant. Jos.).
b) Vídeň - Plzeň - Mar. Lázně - Cheb.

Do Frankfurtu:

a) Praha - Plzeň - Brod n. L. - Norimberk - Aschaffenburg - Frankfurt n. M.
b) Vídeň (záp. nádr.) - Linec - Pasov - Řezno - Norimberk - Aschaffenburg - Frankfurt n. M.

Do Hamburku:

a) Praha přes Berlín (dle uvedených rout) neb přes Drážďany - Lipsko - Halle - Magdeburk.
b) Vídeň buď přes Berlín (dle uvedených rout) nebo Cheb - Lipsko - Halle - Magdeburk.

Do Karlových Varů:

a) Praha - Plzeň - Mar. Lázně - Karl. Vary.
Praha - Žatec - Chomutov.
b) Vídeň - Budějovice - Mar. Lázně - Karl. Vary.

Do Kolína n. Rýnem:

a) Praha - Plzeň - Brod n. L. - Norimberk - Aschaffenburg - Mainz - Kolín n. R.
Neb: Plzeň - Cheb - Gotha - Düsseldorf - Kolín n. R.
b) Vídeň (záp. nádr.) - Linec - Pasov - Řezno - Norimberk atd. jako a).

Na Malý Losiň (Lusinpicollo):

a) Praha - Linec - Selzthal - Celovec - Jesenice - Görr - Terst, parníkem - Lussinpiccolo.
b) Vídeň - Amstetten - Selzthal jako u a).
Do Terstu viz také routu u Benátek uvedenou.

Do Marianských Lázní:

a) Praha - Plzeň - Marianské Lázně (Česká záp. dr.).
b) Vídeň - Budějovice - Plzeň - Mar. Lázně.

Do Mnichova:

Praha - Plzeň - Brod n. L. - Mnichov.
Vídeň - Linec - Solnohrady - Mnichov.

Do Merana:

a) Praha - Solnohrad - Inšpruk - Bozen - Meran.
b) Vídeň - Solnohrad nebo Selzthal - Inšpruk - Bozen-Meran.

Do Moskvy:

a) Praha - Česká Třebová - Přerov - Bohumín - Krakov-Granica - Varšava - Moskva.
b) Vídeň - Krakov atd. jako u a), nebo Krakov - Lvov-Podwoloczyska - Kijev - Moskva.

Do Nizzy:

a) Praha (do Benátek routa jak byla uvedena) - Benátky - Verona - Milán - Janov - Monte Carlo - Nizza.
b) Vídeň - Amstetten - Glandorf - Bělák - Tarvis - Pontebba - Benátky a dále jako u a).
(Srovnej routy do Benátek.)

Do Opatie (Abbazia):

Praha - Vídeň jižní dráha.

Do Reichenhallu:

a) Praha - Linec, dále dle b).
b) Vídeň - Solnohrad - Reichenhall.
Nebo: Vídeň - Linec - Išl - Sv. Wolfgang - Salzburg-Lázně Reichenhall.

Do Rivy:

a) Praha - Solnohrad - Inšpruk a dále dle b).
b) Vídeň - Selzthal, nebo Inšpruk - Brenner - Bozen - Trident - Arco - Riva.

Do Wiesbadenu:

a) Praha - Brod n. L. - Norimberk a dále dle b).
b) Vídeň - Pasov - Norimberk - Frankfurt n. M. - Wiesbaden.

Otázky.

1. Která ředitelství spravují trati c. k. stát. drah a kde mají své sídlo?

2. Ve které skupiny rozdělují se dráhy v cís. Rakouském?

3. Která ředitelství jsou v Čechách a na Moravě?

4. Které hlavní trati patří ku ředitelství pražskému, plzeňskému atd.?

5. Které místní trati připojují se ku trati Praha-Cmunt, a k jiným základním tratím?

6. Které trati ústí v Praze, Plzni, Karl. Varech, Chomutově, Liberci, Linci, Vídni atd.?

7. Na kterých tratích c. k. řid. v Praze projíždějí rychlovlaky?

8. Které trati c. k. řid. v Praze (Plzni) atd. jsou dvoukolejné?

9. Kde jsou přípojné neb přechodní stanice c. k. st. dr., po př. toho kterého ředitelství na
   a) Buštěhradskou železnici?
   b) Ústecko-teplickou dráhu?
   Které jsou přechodní stanice c. k. rak. st. drah na dráhu jižní?

10. Kde mají trati c. k. řid. v Praze, Plzni, c. k. české sev. dr. atd. přechodní stanice do Saska, Bavor, Pruska? Otázka tato vždy může býti libovolně volena, a řídí se dle zkušebního předpisu podle toho, má-li se prokázat znalost pouze vlastního obvodu (u průvod-

cích vlaků), neb i celkový přehled veškerých přechodních stanic.

11. Které soukromé dráhy dotýkají se c. k. řid. a) Pražského, b) Plzeňského atd. a které jsou přípojné stanice na tyto?

12. Se kterými c. k. řid. st. drah sousedí c. k. řid. v Plzni, Vídni a p. a kde?

13. Délka železnice Buštěhradské a kde se stýká tato s tratěmi c. k. řid. v Plzni?

14. Které místní dráhy patří ku řid. v Praze atd.? Kde jsou přípojné trati c. k. linie Spol. stát. drah Praha-Podmoklí?

15. Které trati vedou z Prahy do Karl. Varů a které jest nejvýhodnější spojení?

16. Která je hlavní trať Ústecko-tepl. dráhy a jaká je celková délka téže trati?

17. Které trati v Čechách jsou dvoukolejné: a) c. k. st. drah, b) drah soukromých?

18. Které průmyslové závody leží na a) České záp. dr., b) Duchcovsko-podmokelské?

19. Které jsou labské přístavy, a kde?

20. Která trať probíhá kolem řeky Sázavy?

21. Které dráhy súčastněny jsou na uhelné dopravě v Čechách?

22. Které jsou uhelné stanice na trati Podmoklí-Chomutov?

23. Na které trati leží nejvíce cukrovarů v obvodu c. k. řid. v Praze, Plzni a pod.?

24. Která průmyslová místa jsou na České záp. dráze, České severní, mezi Českou Třebovou a Prahou a p.?

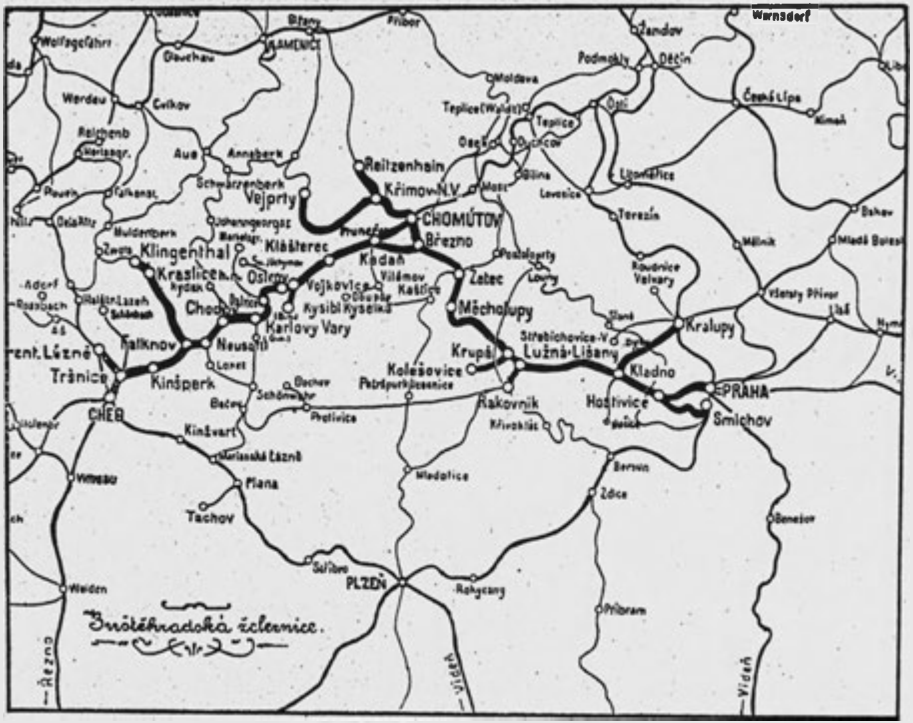
25. Jaký průmysl kvete v obvodu c. k. řid. státních drah v Plzni?

26. Která přístavní místa nalézají se v obvodu c. k. rak. st. drah v Čechách a která ve správě drah soukromých?

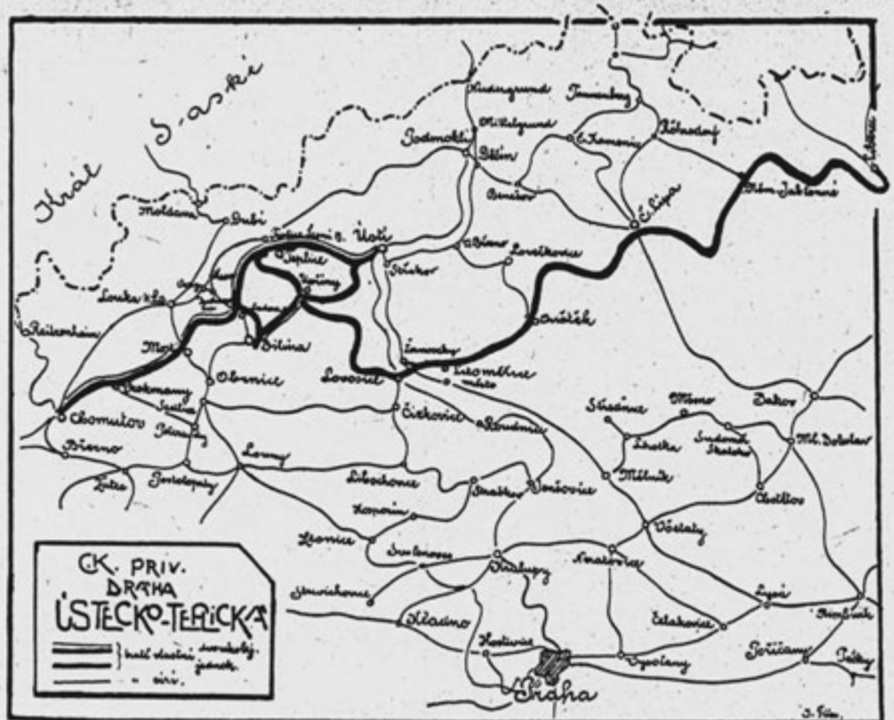
27. Který jest největší tunel v Rakousku a kde?

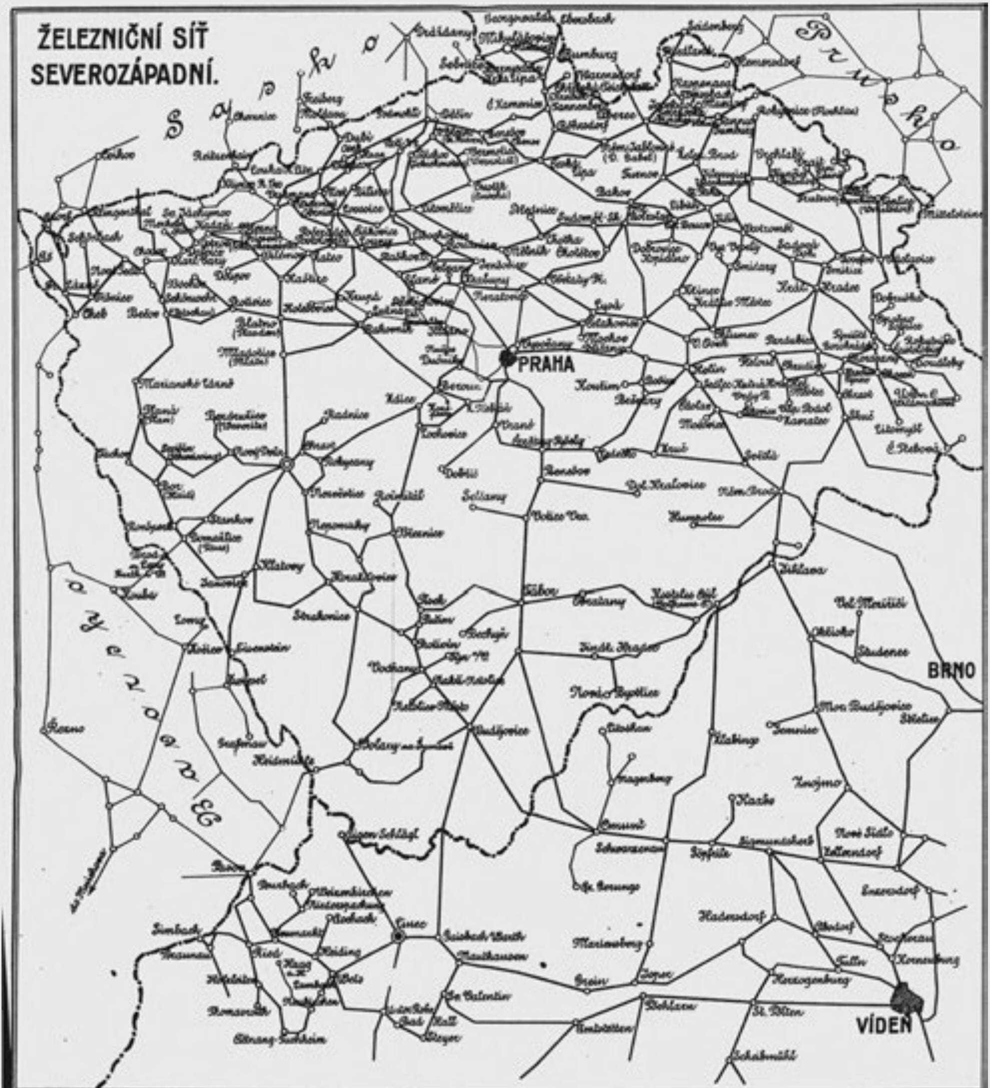
Výšky v metrech nad mořem některých stanic c. k. rak. státních drah.

Terst	—	Solnohrad	424
Vídeň	170	Celovec	442
Olomouc	214	Frant. Lázně	450
Teplice	230	Cmunt	491
Linec	263	Cheb	498
Lublaň	287	Bělák	508
Meran	305	Mar. Lázně	565
Plzeň	320	Innsbruck	582
Praha	322	Stupčice	586
Chomutov	350	Tarvis	728
Karlovy Vary	374	Zell am See	759
Dušníky	391	Moldava	790
Malé Chvojno	394	Arlberg	1303
Bregenz	400	Kitzbühlerhorn	2000
Stránčice	409	Stilfserjoch	2760

Buštěhradská železnice
PRAHA
Smíchov
Kladno
Hostivice
Kralupy
Lužná-Líšany
Kolešovice
Krupá
Rakovník
Měcholupy
Žatec
Březno
CHOMUTOV
Křimov-N.V.
Reitzenhain
Vejprty
Kadaň
Klášterec
Vojkovice
Ostrov
Karlovy Vary
Kysibl Kyselka
Nejdek
Chodov
Kraslice
Klingenthal
Falknov
Kynšperk
Tršnice
CHEB
Kynžvart
Planá
Tachov
Stříbro
PLZEŇ
Rokycany
Beroun
Zdice
Příbram
Benešov
Mělník
Terezín
Lovosice
Litoměřice
Teplice
Podmokly
Děčín
Žandov
Česká Lípa
Warnsdorf
Aue
Annaberk
Werdau
Weiden
Vídeň
Řezno

Král Saské
CK. PRIV. DRAHA
ÚSTECKO-TEPLICKÁ
Teplice
Bílina
Lovosice
Chomutov
Louny
Česká Lípa
Praha
Kladno
Mělník
Vóšťaly
Obrnice
Podmokly
Děčín
Ústí
Čížkovice
Libochovice
Roudnice
Lysá
Čelakovice

ŽELEZNIČNÍ SÍŤ
SEVEROZÁPADNÍ.
PRAHA
BRNO
VÍDEŇ